

Netbeheer Nederland

Anna van Buerenplein 43
2595 DA Den Haag

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
T.a.v. de heer B. van 't Wout
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Postbus 90608
2509 LP Den Haag
070 205 50 00
secretariaat@netbeheernederland.nl
netbeheernederland.nl

Kenmerk

BR-2021-1798

Datum

11 februari 2021

Behandeld door

Bas Hazeborg

E-mail

bhazeborg@netbeheernederland.nl

Doorkiesnummer

070 205 50 01

Onderwerp

Consultatiereactie Netbeheer Nederland op het wetsvoorstel Energiewet

Hooggeachte heer Van 't Wout,

Met grote interesse heeft Netbeheer Nederland kennisgenomen van de consultatie van het wetsvoorstel Energiewet. De nieuwe Energiewet beoogt de huidige Gaswet en Elektriciteitswet 1998 te vervangen en een modern en geactualiseerd wetgevingskader te bieden dat de energietransitie ondersteunt en stimuleert. Het biedt een kader waarbinnen de noodzakelijke wijzigingen in wet- en regelgeving snel en flexibel kunnen worden aangepast aan de veranderende omstandigheden in de energietransitie.

Op weg naar een klimaatneutrale samenleving worden de traditionele gas- en elektriciteitsnetten in ons land onderdeel van één integraal energiesysteem waarin alle (nieuwe) vormen van energie in onderlinge samenhang voorzien in de Nederlandse energiebehoefte. De nieuwe Energiewet is voor de netbeheerders doorslaggevend om deze grote maatschappelijke verandering te kunnen faciliteren. Zo zullen we de komende 10 jaar onder andere het elektriciteitsnet verdubbelen en het gasnet geschikt maken voor nieuwe gassen, waaronder waterstof. Voor de netbeheerders – als medeontwerpers van het nieuwe integrale energiesysteem - markeert de Energiewet een belangrijke verandering van hun rol. De bewoordingen in de bestaande en nieuwe wet illustreren dit: van netbeheerder naar systeembeheerder, die het ontwikkelen van het integrale energiesysteem als belangrijke taak heeft.

Het wetsontwerp biedt daar een goed kader voor, maar veel moet nog worden uitgewerkt of mist nog. Naast snelle verdere invulling van lagere regelgeving, nog voor de wet naar het parlement gaat, vragen we om een jaarlijks terugkerend adaptief pakket aan korte wijzigingen in de wet- en regelgeving, om belangrijke ontwikkelingen steeds te kunnen verankeren. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door middel van een jaarlijkse Energiesprint, vergelijkbaar met het jaarlijkse Belastingplan.

De Energiewet maakt nieuwe taken en verantwoordelijkheden duidelijk. Belangrijke aanpassing voor de netbeheerders is de veranderde aansluit- en transportplicht, die in lijn is met een transitie naar een nieuw duurzaam energiesysteem waarin we op verantwoorde wijze moeten omgaan met publiek geld en schaarse menskracht en materialen.

Transparantie van de zijde van de netbeheerders naar de buitenwereld, en zeker de consument, over kosten, realisatieduur en uitvoerbaarheid, is daarbij onontbeerlijk. Dit is passend bij onze publieke rol, maar ook om bij te dragen aan draagvlak dat in relatie staat tot maatschappelijke kosten en uitvoerbaarheid. Ook komt in de wet duidelijk naar voren hoe belangrijk data is voor het functioneren

van een decentraal, open energiesysteem. Data is voor de netbeheerders essentieel om de systeemstabiliteit te waarborgen, maar ook voor het faciliteren van de toekomstige energiemarkt van duurzame energie. Randvoorwaarde is vertrouwen van de consument; dat borgt de Energiewet met een stelsel waarin een consument zelf bepaalt wie er toegang heeft tot zijn of haar gegevens.

Het systeemontwerp op zichzelf is uitdagend. De netbeheerders kijken al vooruit naar 2050 en werken het kader uit waarbinnen de samenleving de definitieve keuzes zal maken voor energiebronnen en de daarvoor noodzakelijke infrastructuur. Op grond daarvan is duidelijk dat het energiesysteem van de toekomst gebaseerd is op systeemintegratie waarin verschillende energiedragers, waaronder elektriciteit en gas, met elkaar verbonden zijn. Die systeemblik ontbreekt naar het oordeel van de netbeheerders nog teveel in het wetsontwerp. De Energiewet is desondanks een goede stap in die richting en maakt onderdeel uit van dit kader – en we zijn dan ook op hoofdlijnen positief. Om de wet echter toekomstbestendig en transitie*proof* te maken, is er op veel punten concrete uitwerking nodig. Dat neemt echter veel tijd in beslag; die tijd hebben we niet. De samenleving kan niet wachten op netbeheerders die gedwongen zijn te wachten op onderliggende wet- en regelgeving. Daarom doen wij in deze consultatiereactie een dringend appèl om een aantal concrete zaken prioriteit te geven, waarbij wij onze volle inzet en ondersteuning bieden:

- **Snelle uitwerking AMvB's en MR'en:** door het ontbreken van de onderliggende AMvB's en MR'en geeft de voorliggende tekst geen volledig beeld. Wij pleiten daarom voor snelle uitwerking van deze lagere regelgeving, in ieder geval vóórdat het wetsvoorstel wordt voorgelegd aan het parlement.
- **Inpasbaarheid van innovatieve ontwikkelingen:** juist bij een traject als de energietransitie zijn innovatie en experimenten van grote waarde. Alle betrokken partijen zijn immers nog aan het ontdekken wat de volgende stappen zijn. Dat vraagt om een raamwerk waarbinnen - in onderliggende wetgeving - de mogelijkheden voor toepassing snel en soepel kunnen worden uitgewerkt. Het raamwerk van de Energiewet is hiervoor nu nog niet toereikend op bijvoorbeeld het gebied van waterstof en systeemintegratie en in het algemeen ten aanzien van de mogelijkheid tot experimenteren.
- **Behoud de noodzakelijke ruimte van de infrastructuurbedrijven:** voor netwerkbedrijven (hierna: infrastructuurbedrijven) is de lijst met toegestane handelingen en activiteiten beperkt, zeker op het gebied van laadinfrastructuur, drinkwater als ook voor antenne-opstelpunten en certificering van hernieuwbare energie voor de distributiesysteembeheerder (hierna ook: dsb). Netbeheer Nederland dringt er met klem op aan om de lijst van toegestane handelingen en activiteiten niet verder te beperken dan vrij recent door de Wet Voortgang Energietransitie is bepaald en deze lijst aan te laten sluiten op andere wetgeving. Deze handelingen en activiteiten zijn mede ondersteunend aan het energiesysteem van de toekomst. In dat kader zal, gelet op de huidige voorstellen m.b.t. de Wet Collectieve Warmtevoorziening (WCW) bijvoorbeeld ook een aanvulling noodzakelijk zijn t.a.v. deelname in een warmtebedrijf (zie verder artikel 3.3.1 en 3.3.10).
- **Instrumenten om te komen tot een integraal ontwerp van het energiesysteem:** op basis van alle sectorplannen – RES, CES, NAL, TVW. De Energiewet voegt elektriciteit en gas in één wet samen, maar mist het kenmerk van systeemintegratie waarbij veel meer energiedragers onderdeel uitmaken van het systeem. Denk aan afspraken m.b.t. conversie en de samenhang tussen investeringsplannen voor (duurzaam) gas, elektriciteit en warmte of andere energiedragers. Hierbij dient ook meer aandacht te zijn voor aanpalende wetgeving, zoals de Omgevingswet. Daarnaast is het nodig om horizontale prikkels in te voeren binnen

het energiesysteem en maximaal gebruik te maken van de beschikbare transportcapaciteit, inclusief flexibilitieopties, wendbare tariefregulering en vroegtijdige planning.

- **Spelregels die leiden tot een maatschappelijk afgestemde planning en prioritering m.b.t. energie-infrastructuur:** naast het Rijk hebben onder andere decentrale overheden hierin een essentiële rol; zowel in planvorming als realisatie. Netbeheerders ondersteunen de regio's op dit moment met het doorrekenen van de impact van de regionaal gemaakte keuzes en alternatieven m.b.t. betaalbaarheid en maakbaarheid. De voorgestelde wet biedt echter nog onvoldoende ruimte om lokale overheden en anderen optimaal te ondersteunen.
- **Jaarlijkse wetgevingsagenda:** om de razendsnelle ontwikkelingen van de energietransitie bij te houden is meer flexibiliteit nodig. De Energiewet zal een dermate centrale rol innemen dat het noodzakelijk is deze jaarlijks aan te kunnen passen aan de actualiteit. Daarom roepen wij het ministerie op om ieder jaar ruimte te maken voor een wetgevingstraject waarbinnen problemen die sectorbreed spelen en worden erkend kunnen worden opgelost. De gezamenlijke netbeheerders denken hier graag verder over na met uw ministerie.
- **Financierbaarheid:** in het wetsontwerp wordt teveel open gelaten hoe de toekomstige tariefregulering de duurzaamheid zal gaan stimuleren. De netbeheerders staan aan de vooravond van een enorme verbouwing van het energiesysteem. Met het oog op de majeure investeringsopgaven van de netbeheerders in de energietransitie biedt dit wetgevend kader te weinig zekerheden om die te financieren. In het wetsontwerp is hier te weinig aandacht voor.

De gezamenlijke netbeheerders hebben in bijlage 1 een eerste reactie op hoofdlijnen geschreven, in bijlage 2 hun commentaar op hoofdpunten per hoofdstuk weergegeven en in bijlage 3 hun oproep opgenomen om multidisciplinair samenwerken onder de nieuwe Energiewet niet onmogelijk te maken. In bijlage 4 treft u vervolgens het artikelsgewijze commentaar aan. Netbeheer Nederland vraagt u ook graag aandacht voor de afzonderlijke complementaire reacties van haar leden TenneT, GTS en Alliander.

Graag zijn de netbeheerders en Netbeheer Nederland bereid hun reactie op hoofdlijnen en de artikelsgewijze opmerkingen nader (mondeling) toe te lichten, en worden we graag betrokken bij de vervolgstappen.

Ten slotte

Op detailniveau zijn er nog wel de nodige vragen en opmerkingen. Veel zal ook afhangen van de nadere uitwerking waarnaar verwezen wordt en de nog niet beschikbare artikelsgewijze Memorie van Toelichting.

Met vriendelijke groet,

Hans-Peter Oskam
Directeur Beleid & Energietransitie

BIJLAGE 1 - Eerste reactie op hoofdlijnen

In deze consultatiereactie geeft Netbeheer Nederland hieronder allereerst op hoofdlijnen een meer uitgebreid eerste reactie, met aan het eind speciale aandacht voor twee expliciet gestelde vragen. In bijlage 2 volgt per hoofdstuk een reactie, waarbij wetteksten en Memorie van Toelichting worden betrokken. In bijlage 3 is de oproep van Netbeheer Nederland en Vewin opgenomen om multidisciplinair samenwerken onder de nieuwe Energiewet niet onmogelijk te maken. Vervolgens sluiten de netbeheerders in bijlage 4 af met een artikelsgewijs commentaar.

Eerste reactie op hoofdlijnen

Terminologie

In het wetsvoorstel worden voor een groot deel begrippen uit Europese regelgeving overgenomen. Voor in ieder geval de definitie van aansluiting houdt Netbeheer Nederland graag vast aan de thans geldende nationale definitie en mag een nieuwe definitie van installatie daar zeker geen wijziging in aanbrengen. Over het begrip aansluiting is zeer veel geprocedeerd. De nieuwe wettelijke definitie van installatie zou opnieuw tot discussies en procedures over het begrip aansluiting kunnen leiden (met mogelijk ongewenste gevolgen). Wij dringen er daarom op aan de definitie van installatie te hanteren zoals opgenomen in het door de Tweede Kamer aangenomen wetsvoorstel STROOM.

Ontwikkel-, beheer-, aansluit- en transporttaak

Zoals in de Memorie van Toelichting is beschreven, ondergaat het energielandschap grote veranderingen die de activiteiten van de netbeheerders stevig raken. Enerzijds verandert het landschap van centrale elektriciteitsproductie - overwegend ingevoerd op het transmissiesysteem - naar steeds meer decentrale invoeding op alle netvlakken. Anderzijds worden er steeds meer spelers actief op de markt. Huishoudens en bedrijven gaan zelf actief aan de slag met het produceren van elektriciteit en het leveren van flexibiliteit aan de markt en tsb's en dsb's. Daarnaast neemt de interactie tussen energiedragers toe: een overschot van elektriciteit zal omgezet worden in waterstof, warmte of iets anders. En omgekeerd zal op andere momenten waterstof ingezet worden voor elektriciteitsproductie.

Dit heeft grote gevolgen voor het beheer van de systemen. Daar waar voorheen de transportstromen van hoogspanning naar laagspanning liepen, relatief stabiel en goed voorspelbaar waren, zullen in de toekomst de transportstromen veel volatieler en minder goed voorspelbaar zijn. Dit heeft gevolgen voor de rol die de tsb's en dsb's in het energielandschap krijgen en de informatie die nodig is om het systeem stabiel te houden, bijvoorbeeld waar zonnepanelen zijn geïnstalleerd en wat de juiste transportprognoses zijn. Het ontbreken van een wettelijke basis voor onder andere het maken van transportprognoses is dan ook nog een ommissie.

Om het "nieuwe" energielandschap te laten ontstaan, moeten de bestaande systemen worden verbouwd en uitgebreid terwijl het huidige systeem intussen hetzelfde niveau van zekerheid moet blijven bieden. De systeembeheerders staan voor een grote ontwikkelingstaak – die omgeven is met veel onzekerheden - waarbij integratie en optimalisatie tussen de energiedragers een steeds belangrijkere rol gaan spelen. De onderhouds- en vervangingsopgave moet eveneens niet worden onderschat, delen van het systeem zijn immers tientallen jaren oud.

Voor deze veranderende rol zet uw ministerie met de concept Energiewet goede stappen, bijvoorbeeld door de aansluit- en transporttaak te verduidelijken, de verankering van (tijdelijke) alternatieven voor verzoeken (de inkoop van vermogensdiensten en *non-firm* ato's) en het vastleggen van de rol van de tsb's en dsb's bij het gebruiken en uitwisselen van energiedata. Netbeheer Nederland ziet echter ook dat bij de verduidelijking van de aansluit- en transporttaak nog veel open einden in lagere regelgeving

uitgewerkt dienen te worden, waardoor een volledige beoordeling voor de gezamenlijke netbeheerders nu nog niet goed mogelijk is. Verder betreft Netbeheer Nederland het ontbreken van een invoedingstarief waardoor producenten op geen enkele wijze worden gestimuleerd tot efficiënt netgebruik. Netbeheer Nederland verzoekt de Minister dit punt aanhangig te maken in de EU.

Nieuwe marktrollen

De gezamenlijke netbeheerders onderschrijven de gedachte om voor invoeding een nieuwe marktrol te introduceren, maar vinden het verwarrend om hiervoor de term "aggregator" te gebruiken, terwijl die term ook voor andere diensten wordt voorgesteld. De gezamenlijke netbeheerders voorzien dat er bij elektriciteit sprake zal worden van veel meer secundaire of additionele allocatiepunten. Voor hen is belangrijk dat er op het primaire allocatiepunt altijd een leverancier en BRP gecontracteerd is en dat dit bij kleine aansluitingen een leverancier met een leveringsvergunning moet zijn, die verantwoordelijk wordt voor het innen en afdragen van de periodieke netbeheerderskosten. Zij dringen erop aan voor hen het technische onderscheid tussen kleine en grote aansluitingen te blijven hanteren en zien hiervoor in de Europese regelgeving geen beletsel.

Methode vaststellen tarieven

Ook willen de gezamenlijke netbeheerders graag dat de methode van het vaststellen van de tarieven een tijdige vergoeding van de kosten garandeert, zodat de inkomsten zoveel mogelijk in lijn met de kosten zijn. Dit is een noodzakelijke voorwaarde voor een gezond investeringsklimaat. De netbeheerders pleiten derhalve voor meer aandacht voor de financierbaarheid van de infrastructuur.

Inrichting gegevensuitwisselingsentiteit

Ook is Netbeheer Nederland van mening dat de rol en verantwoordelijkheden van de entiteit die gegevens uitwisselt nog exacter moeten worden omschreven en dat er voor een efficiënt systeembeheer meer data noodzakelijk is die door de tsb's en dsb's voor de uitvoering van hun taken gebruikt kan worden.

Codes

Ten aanzien van de codes is EZK voornemens om de status te wijzigen van algemeen verbindend voorschrift naar vastgestelde voorwaarden die de betreffende tsb's en dsb's vervolgens dienen overeen te komen met aangesloten. De gezamenlijke netbeheerders zien niet welk probleem dit oplost en verwachten ingrijpende uitvoeringsproblemen. Derhalve steunen netbeheerders de voorgestelde wijziging niet.

Een groot deel van de huidige codes wordt volgens het voorstel verplaatst naar hogere regelgeving. Voor de resterende codes wordt een nieuw totstandkomingsstelsel voorgesteld. Voor de gezamenlijke netbeheerders is het van groot belang dat het ministerie – wanneer zij deze koerswijziging voortzetten - in samenspraak gaan met de netbeheerders om tot een goed totstandkomingsproces voor de nieuwe voorwaarden komt, zowel voor toekomstige code(wijzigings)voorstellen als voor nieuwe ministeriële regelingen (of AMvB's) waarin een deel van de codes terecht zal komen. Deze voorstellen zouden ook een voorbereidingsprocedure moeten kennen waarbij representatieve vertegenwoordigers van de aangesloten en systeemgebruikers betrokken zijn en waarbij de rechtsbescherming voldoende geborgd is. Voor specifiek de Informatiecode elektriciteit en gas hebben de gezamenlijke netbeheerders grote zorgen dat de reikwijdte onvoldoende is om alle marktdeelnemers te binden. Daarom vragen we uw ministerie om óf de gehele Informatiecode elektriciteit en gas in een MR te vatten óf om te waarborgen dat deze code een verplichtende status voor alle sectorpartijen behoudt, ook voor de partijen die geen lid zijn van NEDU of haar opvolger.

Toepassing op gas

Veel van de voorziene wijzigingen komen voort uit het Europese Clean Energy Package dat betrekking heeft op elektriciteit. In het wetsvoorstel gelden veel van de wijzigingen die hieruit voortvloeien echter ook al voor gas. Dit is in algemene zin niet wenselijk, zeker niet in die gevallen waarbij de benodigde flexibiliteit of handelingsruimte voor de tsb gas of dsb gas wordt beperkt. In dit licht vraagt Netbeheer Nederland voor twee zaken uw uitdrukkelijke aandacht. Ten eerste voor de wegens elektriciteit geïntroduceerde bepalingen ten aanzien van het vaststellen van (primaire) allocatiepunten (artikel 3.4.13) in combinatie met de verschillende relevante definities. Deze bepalingen lijken niet te werken voor (in ieder geval) de tsb gas. Ten tweede bevat de concept Energiewet weliswaar vele bepalingen ten aanzien van (volume)metingen, maar de taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot het meten van de gassamenstelling ten behoeve van de calorische waardebepaling lijken niet, of op zijn minst onvoldoende, te zijn opgenomen.

Ruimte voor opdoen van praktijkervaring met nieuwe activiteiten

Om enige flexibiliteit te behouden in een stringent wettelijk kader achten de gezamenlijke netbeheerders het van groot belang om naast uitwerkingsmogelijkheden in lagere regelgeving ook op wetsniveau de ruimte te creëren voor het opdoen van praktijkervaring met activiteiten die nu nog niet volledig te bepalen zijn. Dit geldt zeker voor toepassingen op het gebied van waterstof. Netbeheer Nederland vindt het dan ook positief dat het ministerie over dit onderwerp twee concrete vragen stelt die zij hieronder beantwoordt. Daarbij dient direct vermeld te worden dat het noodzakelijk is om de uitwerking van deze vragen ook daadwerkelijk en voortvarend op te pakken.

1. De huidige Elektriciteitswet 1998 kent een artikel met betrekking tot experimenteren. De reikwijdte van dit artikel zou worden verbreed met de Wet Voortgang Energietransitie. Dit artikel zal niet in werking treden vanwege het zwaarwegende advies van de Raad van State ten aanzien van de Algemene Maatregel van Bestuur Experimenten Elektriciteitswet 1998 en Gaswet. Dat betekent volgens de toelichting bij de consultatie echter niet dat experimenten niet mogelijk zijn. Daarnaast wordt met het wetsvoorstel een aantal knelpunten in de praktijk weggenomen. Het ministerie vraagt daarom expliciet of een experimenteerbepaling in dit wetsvoorstel nodig is, en als nodig, waar deze dan op zou moeten toezien.

De gezamenlijke netbeheerders achten het door de snelheid van veranderingen in de energietransitie onontkoombaar om flexibiliteit in het wettelijk kader in te bouwen. Netbeheer Nederland ziet dan ook graag dat er op wetsniveau ruimte wordt gecreëerd om te kunnen experimenteren met alternatieve afspraken en voorwaarden. Tegelijk merken de gezamenlijke netbeheerders op dat experimenteerregelingen (al dan niet in concept) uit het verleden dusdanig eng waren geformuleerd en voorzien van zoveel administratieve eisen dat er nauwelijks gebruik van werd gemaakt. Netbeheer Nederland verzoekt uw ministerie dan ook om een experimenteerregeling op te nemen en daarbij een zo laagdrempelig mogelijke procedure, wellicht door nadere regels te stellen in een MR, op te nemen en de administratieve lasten zo veel mogelijk te beperken. De gezamenlijke netbeheerders wisselen hier graag verder met u over van gedachten, onder meer over de (in tijd) wisselende behoefte aan onderwerpen waar netbeheerders mee willen kunnen experimenteren en enkele voorbeelden daarvan.

2. Met de inwerkingtreding van de wet Voortgang Energietransitie is het mogelijk om tijdelijke taken aan de systeembeheerder toe te kennen. Van deze mogelijkheid is tot op heden geen gebruik gemaakt. In het Klimaatakkoord is opgenomen dat onderzocht zal worden hoe ruimte kan worden gecreëerd voor systeembeheerders om binnen demonstratieprojecten ervaring op te doen op het gebied van het

transport van waterstof. Het ministerie vraagt welke randvoorwaarden voor waterstof in het wetsvoorstel en bijbehorende AMvB dienen te worden geborgd.

Waterstofambities

Om de waterstofambities van het Klimaatakkoord te realiseren, zien de gezamenlijke netbeheerders dat het noodzakelijk is om in de Energiewet ruimte te geven aan de tsb gas en de dsb's gas voor het transport en de distributie van waterstof en de aanleg en het beheer van waterstofinfrastructuur. Voor de gefaseerde aanpak van de introductie van waterstof als nieuwe energiedrager op systeemniveau is het noodzakelijk dat in de Energiewet tenminste de volgende randvoorwaarden worden geregeld:

- Bevoegdheden: zowel de distributiesysteembeheerders voor gas als de transmissiesysteembeheerder voor gas mogen waterstofinfrastructuur aanleggen en beheren, en zowel bestaande als nieuwe gasleidingen gebruiken. De bevoegdheden zullen vergelijkbaar zijn aan de huidige gastaken, met de kanttekening dat de waterstoftaken vooralsnog alleen van toepassing zullen zijn in daarvoor aangewezen gebieden of voor specifieke projecten. Deze projecten verschillen in onder andere omvang, aantal betrokken deelnemers en kunnen zowel een tijdelijk als permanent karakter hebben. Netbeheer Nederland gaat graag met uw ministerie in gesprek over welke regelgeving voor de verschillende typen projecten nodig is.
- Grondslag voor invoeding (bijmengen): de mogelijkheid en wettelijke grondslag tot inname van waterstof in het landelijke en de regionale gastransportnetten ten behoeve van bijmengen van waterstof moet in de Energiewet worden opgenomen. Daarnaast roepen we het ministerie op om serieus te onderzoeken in welke mate de afleverspecificaties voor gas ten aanzien van waterstof verhoogd kunnen worden ten einde ook echt ruimte aan bijmenging van waterstof te kunnen bieden.
- Eenduidig raamwerk: het systeem van de Energiewet moet ruimte geven aan de mogelijke introductie van waterstof als energiedrager.
- Duidelijkheid regulering: de voorwaarden, methoden en tarieven waaronder de tsb gas en de dsb's gas deze taak/taken mogen uitvoeren moeten uitgewerkt worden. Inclusief de wijze waarop de betrouwbaarheid, betaalbaarheid, voorzienings- en leveringszekerheid, en veiligheid (en het toezicht daarop) van de initiatieven worden geborgd en aanvullend voor beschermde eindafnemers hoe de consumentenbescherming wordt geregeld.

Vooruitlopend op de totstandkoming van de definitieve regulering

- Aanwijzen rechtspersoon: de gefaseerde ontwikkeling van een distributie- of transmissiesysteem op basis van de huidige aardgasleidingen start snel. Gezien de relatie met Europese wetgeving en staatssteunvereisten zou het mogelijk moeten zijn dat de minister een rechtspersoon kan aanwijzen voor de aanleg en het beheer van een specifiek distributie- of transmissiesysteem voor waterstof.

BIJLAGE 2 - Reactie per hoofdstuk

Hoofdstuk 1

In hoofdstuk 1 zijn de definities van het wetsvoorstel opgenomen. Naar de mening van de gezamenlijke netbeheerders ontbreekt nog een aantal definities, zijn voorgestelde definities nog niet volledig juist of roepen zij vragen op. Met name bij de voorgestelde definitie voor installatie dringt Netbeheer Nederland met klem aan op aanpassing. Indien deze niet gewijzigd wordt, kan naar het idee van de gezamenlijke netbeheerders het kostenveroorzakingsprincipe geweld worden aangedaan en ontstaat een groot risico op onnodig veel (juridische) geschillen en procedures. Daarenboven zien de gezamenlijke netbeheerders onder andere de bepaling uit de Elektriciteitswet 1998 (E-wet) over *cable pooling* niet meer terug, verzoeken zij het 'opknip-verbod' iets anders te formuleren en, ondanks het voorgestelde artikel 1.2, eerste lid, alle aangeslotenen die thans onder artikel 1, tweede en derde lid, van de E-wet vallen, nog steeds als aangeslotenen met een grote aansluiting te behandelen.

Hoofdstuk 2

In hoofdstuk 2 zijn de voorschriften neergelegd voor de marktactiviteiten die door middel van gebruikmaking van de verschillende systeemonderdelen kunnen plaatsvinden. Daarbij gaat het om voorschriften voor afnemen en invoeden, en voor leveren, aggregeren, meten, balanceren, produceren of handelen.

De gezamenlijke netbeheerders steunen het idee uit dit hoofdstuk dat er ruimte komt voor toekomstige ontwikkelingen waarin ook andere meters gebruikt kunnen worden om verbruik en invoeding toe te rekenen. Wij gaan ervan uit dat de dsb's bij kleine aansluitingen verantwoordelijk blijven voor het plaatsen van meetinrichtingen bij het primaire allocatiepunt en bij secundaire allocatiepunten die zich naast het primaire allocatiepunt bevinden.

Ook de mogelijkheid dat een aangeslotene, met een slimme meetinrichting die administratief 'aan' staat, zelf actief kan worden op de energiemarkt, onderschrijft Netbeheer Nederland. Ook is het positief dat op een meer laagdrempelige manier zowel een leverancier als een aggregator op een aansluiting gecontracteerd kan worden, mits sprake is van aparte allocatiepunten en (vanaf het moment dat leverancier en aggregator uit elkaar gaan lopen) een slimme meetinrichting die 'aan' staat.

Rolverdeling leverancier vs. aggregator niet consequent toegepast

De gezamenlijke netbeheerders onderschrijven het idee om de term leverancier voor te behouden aan degene die levert aan verbruikende aangeslotenen en de term aggregator te gebruiken ingeval een aangeslotene invoedt (zij het dat de netbeheerders het gebruik van het begrip aggregator in verschillende betekenissen verwarrend vinden). De gezamenlijke netbeheerders gaan er dan wel van uit dat er op het primaire allocatiepunt altijd een leverancier wordt/moet worden gecontracteerd en dat dit bij kleine aansluitingen (behoudens de huidige beperkte uitzonderingsmogelijkheden) een leverancier met een leveringsvergunning dient te zijn. Dit uitgangspunt ziet Netbeheer Nederland dan ook graag expliciet in hoofdstuk 2 opgenomen worden.

Rol aggregator onduidelijk

Netbeheer Nederland acht het zoals hiervoor al aangestipt ook verwarrend dat een aggregator in zowel de rol van aanbieder van flexdiensten als ook opkoper van teruggeleverde energie kan acteren. Daarnaast constateren de gezamenlijke netbeheerders dat de definities uit de Europese regelgeving

(onder meer de Electricity Balancing Guideline) niet zijn overgenomen. Dit geeft naar het idee van Netbeheer Nederland onnodig gecompliceerde wetgeving en beschrijving van rollen die niet relevant zijn.

Naar de mening van de gezamenlijke netbeheerders is de rol van de aggregator op een dusdanige manier beschreven dat de tsb voor elektriciteit hierdoor problemen kan ondervinden bij het 'rond rekenen' van de energiebalans en, zeker als een en ander in relatie tot hoofdstuk 3 wordt gelezen, is er grote kans op disputen. Ook vindt Netbeheer Nederland dat de balancering in relatie tot de aggregator nog verder uitwerking behoeft, omdat de huidige teksten tot ongewenste situaties kunnen leiden bij het vaststellen van de juiste energiestromen.

Verder stellen de gezamenlijke netbeheerders dat de processen die thans gelden op het gebied van leveringszekerheid worden ingeperkt en daarmee moeilijk uitvoerbaar worden.

Begrip eindafnemer onduidelijk

Netbeheer Nederland constateert dat enkele gedefinieerde en gehanteerde begrippen tot onduidelijkheid of onwenselijke situaties leiden. Zo lijkt het begrip eindafnemer geen producenten te omvatten.

Leveringsvergunning nodig voor alle kleine aansluitingen

Ook leest Netbeheer Nederland dat de groep waar het leveranciersmodel verplicht voor is, niet gelijk is aan de groep waar een leveringsvergunning voor vereist is. Zij stelt dan ook voor om dit te stroomlijnen tot aangeslotenen met een kleine aansluiting, zoals thans ook het geval is, anders dreigt er onnodige complexiteit die de uitvoering van het leveranciersmodel sterk bemoeilijkt.

Zo lang het leveranciersmodel blijft gelden en de leverancier op het primaire allocatiepunt dus het enige aanspreekpunt voor kleine aansluitingen blijft, bepleiten de netbeheerders ook dat de leveranciers verplicht blijven de aansluit- en transportovereenkomsten met de bijlagen daarbij bij in- en verhuizingen te blijven verstrekken, waarbij de eindafnemer (aangeslotene) zich dient te identificeren en de leverancier de gegevens van de aangeslotene deelt met de systeembeheerder. Tenslotte pleiten de gezamenlijke netbeheerders ervoor om, ondanks het voorgestelde artikel 1.2, eerste lid, de huidige populatie aansluitingen ex artikel 1, tweede en derde lid, van de E-wet, te blijven aanmerken als grote aansluiting, waardoor deze aansluitingen evenals onder de huidige Elektriciteitswet niet onder het leveranciersmodel vallen.

Hoofdstuk 3

In hoofdstuk 3 zijn de voorschriften neergelegd voor de systemen. De systemen worden gevormd door transmissiesystemen, distributiesystemen, interconnectoren, gesloten systemen, opslaginstallaties en LNG-installaties.

NBNL pleit voor behoud bestaande activiteiten infrastructuurbedrijf

Netbeheer Nederland stelt vast dat voor netwerkbedrijven (hierna: infrastructuurbedrijven) de lijst met toegestane handelingen en activiteiten beperkt wordt, zeker op het gebied van laad- en drinkwaterinfrastructuur (zie bijlage 3) als ook voor antenne-opstelpunten en certificering van hernieuwbare energie voor de dsb's. Netbeheer Nederland pleit ervoor om de lijst van toegestane handelingen en activiteiten niet verder te beperken dan vrij recent door de Wet Voortgang Energietransitie is bepaald. Vanuit een systeemblik bekeken zijn deze handelingen en activiteiten mede ondersteunend aan het energiesysteem van de toekomst. Zo is ten aanzien van de huidige voorstellen bij de Wet Collectieve Warmtevoorziening (WCW) bijvoorbeeld een aanvulling noodzakelijk voor deelname in een warmtebedrijf.

Toekomst bestaande Netcode onduidelijk en naleving Europese Codes onvoldoende geborgd

De huidige Netcode elektriciteit speelt een belangrijke rol in het beheer van de netten. Het is echter onduidelijk welke delen van de Netcode elektriciteit worden verplaatst naar AMvB's en voorwaarden. De belangrijkste spelregels waaraan producenten en eindafnemers zich moeten houden om het systeem technisch stabiel te houden staan beschreven in een aantal Europese Verordeningen zoals de Requirements for Generators (RfG), Demand Connection Code (DCC), High Voltage Direct Current Code (HVDC) en de nationale Netcode elektriciteit. De middelen voor de tsb elektriciteit en de dsb's elektriciteit om normconform gedrag bij aangeslotenen af te dwingen zijn echter zeer beperkt. De ACM zou hier in de Energiewet een expliciete bevoegdheid moeten krijgen waarbij de tsb elektriciteit en de dsb's elektriciteit problemen kunnen voorleggen aan de sectorspecifieke toezichthouder.

Governance & regie rondom transitieplannen, sectoren en energiedragers ontbreekt

Zoals in het Klimaatakkoord is afgesproken, zijn verschillende gremia verantwoordelijk voor het maken van energietransitieplannen. De governance en regie rondom deze plannen ontbreekt. Omdat deze plannen moeten resulteren in investeringsplannen van de netbeheerders en van marktpartijen was de verwachting dat in de Memorie van Toelichting meer aandacht voor deze kruisverbanden zou zijn. Daarnaast ontbreekt de afstemming en de regie van investeringsplannen over de verschillende energiedragers. Zo wordt er tevens gewerkt aan een warmtewet waarin de warmtebedrijven ook de wettelijke taak krijgen investeringsplannen te maken met betrekking tot de aanleg en het beheer van warmtenetten. Deze plannen moeten echter wel in lijn zijn met de plannen voor de elektriciteit- en gasnetten.

Aangepaste aansluit- en transporttaak past bij uitdagingen van systeembeheerders

De gezamenlijke netbeheerders hebben met instemming kennisgenomen van de voorgestelde aanpassingen van de aansluit- en transporttaak voor elektriciteit. De nieuwe artikelen voor de aansluit- en transporttaak getuigen van begrip voor de uitdagingen en moeilijkheden (grote investeringen enerzijds en enorm tekort aan technisch personeel anderzijds) waarmee de netbeheerders op dit moment geconfronteerd worden. De netbeheerders zullen er alles aan blijven doen om iedereen zo snel mogelijk het gevraagde transport te kunnen aanbieden en hebben er begrip voor dat zij nog beter dan tot op heden zich zullen moeten verantwoorden. Zij blijven echter ook aandacht vragen voor het hen niet toe te rekenen ontbreken van aanbod van technisch geschoold personeel en dat zij zich ter zake op overmacht (moeten kunnen) beroepen en het belang dat de overheid, gelet op het maatschappelijk belang, er ook alles aan doet om dit probleem te helpen oplossen.

Netbeheer Nederland staat positief tegenover de verankering van een aantal (tijdelijke) alternatieven voor het verzwaren van het elektriciteitssysteem zoals het mogelijk maken van het inkopen van vermogensdiensten en het mogen aanbieden van *non-firm ato's* en de introductie van het 'use it or lose it' principe. De netbeheerders constateren wel dat zij ten gevolge van de Europese regelgeving bijvoorbeeld op het gebied van opslagfaciliteiten erg weinig mogelijkheden hebben om deze zelf te bezitten.

Voor een aantal van deze alternatieven dienen nog regels opgesteld te worden bij AMvB. De gezamenlijke netbeheerders worden graag betrokken bij de uitwerking hiervan. De netbeheerders onderzoeken zelf nog hoe zij *non-firm ato's* bij transportschaarste in zouden kunnen zetten om meer producenten sneller van transport te kunnen voorzien. Vooral nog constateren zij dat het ontbreken van transporttarieven voor producenten dit moeilijk maakt. Graag vernemen zij of de minister bereid is de Europese regels voor transmissiesysteembeheerders voor elektriciteit die reële transporttarieven voor producenten tegenhouden, in Europa ter discussie te stellen.

Toegang relevante data voor systeembeheer onvoldoende geborgd

Voor de taken zoals genoemd in hoofdstuk 3 van het wetsvoorstel is het noodzakelijk dat de tsb's en dsb's bij de transitie naar een meer decentrale en duurzame energieopwekking, gebruik kunnen maken van alle relevante data die nodig is voor het beheren van het energiesysteem en de daarin betrokken netwerken. Het is van belang een duidelijke grondslag voor de netbeheerders op te nemen om gegevens uit de bedrijfsvoering en meetgegevens te verzamelen en te gebruiken voor hun wettelijke taken, waaronder mede begrepen voor het doen van analyses en onderzoeken betreffende spanningskwaliteitsbepaling, belastingprognoses, opsporen van leveranciersloze afname et cetera.

Daarnaast wordt het voor de uitvoering van de taken van de systeembeheerder steeds relevanter wat er “achter de meter” gebeurt. Zo zal een huishouden met zonnepanelen, een elektrische auto en een warmtepomp een andere transportbehoefte hebben dan een huishouden die elektriciteit alleen verbruikt voor licht en apparaten. Welke informatie de tsb elektriciteit en dsb's precies nodig zullen hebben voor de uitvoering van hun taken, is nog te vroeg om vast te stellen. Echter, de wet dient zodanig toekomstgericht te zijn, dat – indien noodzakelijk – de tsb elektriciteit en de dsb's elektriciteit voor de uitvoering van hun wettelijke taken toegang kunnen krijgen tot deze gegevens.

Flexibiliteit tariefregulering noodzakelijk

Ten aanzien van de bepalingen die gaan over tariefregulering merken de gezamenlijke netbeheerders op dat in het verleden het financiële kader volledig was opgehangen aan doelmatigheidsregulering. Netbeheer Nederland constateert verheugd dat het nieuwe kader meer ruimte biedt voor een flexibelere vaststelling van inkomsten over de verschillende jaren van een reguleringsperiode door de introductie van het inkomstenbesluit ter vervanging van het x-factorbesluit. Deze flexibiliteit is ook nodig om de inkomsten beter aan te laten sluiten bij de kosten. De netbeheerders hebben er begrip voor dat er meer ruimte komt voor kwaliteitsregulering (mits gebaseerd op in ieder geval eenduidige en door de tsb's en dsb's beïnvloedbare criteria) en dat de wet de mogelijkheden biedt voor een verruiming voor tariefdifferentiaties.

In het algemeen merkt Netbeheer Nederland op dat implicaties van het voorgestelde tarievenkader zowel voor de reguleringsmethoden als voor de tarieven volledig afhankelijk zijn van uitwerking in lagere regelgeving. Het is dus van groot belang dat de totstandkoming van deze regelgeving zorgvuldig plaatsvindt, waarbij de gezamenlijke netbeheerders graag betrokken willen worden.

Flexibiliteit tariefregulering moet niet leiden tot grotere financiële onzekerheid bij netbeheerders

Ook constateert Netbeheer Nederland dat de bepalingen de ruimte voor de ACM verder verruimen, zonder dat daar zekerheden voor de netbeheerders aan worden verbonden. Dit geldt zowel voor de financiële regulering als voor de beoogde kwaliteitsregulering. Met het oog op de majeure investeringsopgaven van de netbeheerders in de energietransitie biedt dit wetgevend kader te weinig zekerheden dat netbeheerders tijdig de efficiënte kosten kunnen terugverdienen met een redelijk rendement op investeringen, zoals vereist voor een gezond investeringsklimaat. Dit wordt versterkt door het ontbreken van aandacht voor de financierbaarheid van de infrastructuur.

De gezamenlijke netbeheerders verzoeken uw ministerie om duidelijk aan te geven hoe de tariefregulering de duurzaamheid moet stimuleren. Ook pleiten de gezamenlijke netbeheerders ervoor de lengte van de reguleringsperiode alleen te verlengen als er ook extra mogelijkheden worden gecreëerd om tussentijds parameters en schattingen aan te passen. Daarnaast ziet Netbeheer Nederland dat in de wet zelf of ten aanzien van een AMvB enkele aspecten nog ontbreken, zoals objectiveerbare verschillen, het voorkomen van voorfinanciering van kosten, de volumekortingsregeling (die in onze ogen overigens zou moeten vervallen), overige tarieven, een kader voor overgang van regulering van het meetdomein, et cetera. De gezamenlijke netbeheerders blijven graag betrokken bij de verdere uitwerking van deze onderwerpen.

Meettaak

Ook zijn de gezamenlijke netbeheerders positief dat dsb's weer verantwoordelijk worden voor het vaststellen van meetgegevens bij kleine aansluitingen waarbij een slimme (kleinverbruik)meter administratief aan staat. De netbeheerders betreuen het dat een aangeslotene met kleine aansluiting, nog steeds een dergelijke slimme (kleinverbruik)meter kan weigeren en dat het niet voldoende is dat deze de slimme meter administratief uit kan laten zetten.

Netbeheer Nederland verzoekt uw ministerie om nog beter te benoemen dat tsb's en dsb's de wettelijke taak hebben om (bij AMvB) duidelijk geduide energieprocessen aan relevante marktpartijen te faciliteren en deze partijen gegevens te verstrekken en daarvoor gegevens te bewerken. Ook zien de gezamenlijke netbeheerders graag dat een expliciete bepaling wordt opgenomen met de mogelijkheid om met publieke en andere partijen ten behoeve van de energietransitie samen te werken. Daarnaast zou het mogelijk moeten worden gemaakt voor dsb's om tot samenwerking en uitvoering van taken van energiegemeenschappen over te gaan en onderlinge transacties te faciliteren.

Als laatste merkt Netbeheer Nederland nog bij dit hoofdstuk op dat de regels over het transmissiesysteem op zee beleidsneutraal zijn overgenomen, terwijl naar haar mening aanpassing van de regels juist gewenst is vanuit oogpunt van nieuwe ontwikkelingen op zee. Netbeheer Nederland verwijst voor een gedetailleerde uitwerking van dit punt naar de separate reactie van TenneT.

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 4 omvat alle regels die gelden rondom het beheer en de uitwisseling van gegevens binnen het energiesysteem. De grondslagen voor het verzamelen en doorgeven van (persoons)gegevens liggen vast in hoofdstuk 2 en 3, waarna hoofdstuk 4 nadere eisen stelt. Belangrijke onderdelen hierbij zijn (i) de registers die de individuele tsb's en de dsb's en nader aan te wijzen partijen dienen te beheren en (ii) de uniforme en centrale ontsluiting van deze registers door een nieuwe rol: de gegevensuitwisselingsentiteit. Aan de taakuitvoering van deze gegevensuitwisselingsentiteit stelt hoofdstuk 4 nadere eisen en voorschriften.

NBNL verwelkomt de taak voor systeembeheerders m.b.t. gegevensbeheer

Netbeheer Nederland ondersteunt de gedachte van uw ministerie dat de systeembeheerders gezamenlijk (eind)verantwoordelijk zijn voor de marktfacilitering: het sectorbreed verzamelen, uitwisselen en delen van gegevens in samenspraak met alle belanghebbende marktpartijen (incl. het betrekken van eindafnemers). Ook steunt Netbeheer Nederland de omvorming van de NEDU en het GEN (voor de Informatiecode elektriciteit en gas) naar het marktfaciliteringsforum (hierna "MFF").

De taakbeschrijving van gegevensuitwisselingsentiteit is nog onduidelijk

De wijze waarop de taak van de gegevensuitwisselingsentiteit is opgeschreven (als een centrale datahub) dient volgens Netbeheer Nederland te worden aangepast conform het hierover door de sector geschetste concept van het afsprakenstelsel waarin uw ministerie zich kan vinden. Ook laat de gebruikte terminologie op onderdelen nog te veel ruimte voor een te nauwe, te brede of dubbelzinnige interpretatie. Daarnaast kan uw ministerie naar de mening van Netbeheer Nederland nog een slag maken door de taken en verantwoordelijkheden van de verschillende actoren bij het beheer en de uitwisseling van de betreffende geautomatiseerde gegevens (juridisch) accurater te verwoorden. Als laatste is Netbeheer Nederland van mening dat de concrete verbindingen met zowel reeds bestaande als later uit te werken juridische kaders (bv. AMvB, MR, AVG) duidelijker naar voren dienen te komen. Ondanks het feit dat er naar onze mening nog wat te verbeteren valt, willen we graag onze waardering

uitspreken over de wijze waarop over dit onderwerp de dialoog vanuit uw ministerie wordt aangegaan met meerdere belanghebbenden uit de sector.

Hoofdstuk 5

In dit hoofdstuk wordt onder andere de wettelijke basis gelegd voor het vaststellen respectievelijk goedkeuren van 'methoden en voorwaarden' (de zogenoemde codes). Netbeheer Nederland constateert dat de status van de huidige codes verandert: de methoden en voorwaarden worden niet meer als algemeen verbindend voorschrift (avv) vastgesteld, maar als vooraf door de ACM geaccordeerde of vastgestelde voorwaarden van de tsb's en de dsb's in het privaatrechtelijk domein en worden besluiten van algemene strekking. In dit nieuwe stelsel vervallen enkele codes als geheel en zullen resterende codes 'delen' van methoden en voorwaarden bevatten.

Status huidige codes onduidelijk

De gezamenlijke netbeheerders verzoeken uw ministerie nog om een duidelijkere toelichting op te nemen over welke bepalingen als voorwaarden dan wel als MR of AMvB worden vastgesteld. Zo is uit de Memorie van Toelichting nu niet duidelijk wat er met de Allocatiecode Gas gaat gebeuren. Dit geldt ook voor een behoorlijk aantal artikelen van de Transportcode Gas LNB en de Netcode Elektriciteit. Ook zou Netbeheer Nederland graag verduidelijkt zien of de bepalingen die uit huidige codes overgenomen worden in methoden en voorwaarden, opnieuw vastgesteld moeten worden of met het in werking treden van het wetsvoorstel ook direct van toepassing zijn. Daarnaast vragen de gezamenlijke netbeheerder om in de memorie van toelichting op te nemen dat bepaalde civielrechtelijke voorwaarden van tsb's en dsb's (zoals algemene voorwaarden voor o.a. betaling tarieven en opzegging van overeenkomsten) niet onder de in hoofdstuk 5 bedoelde methoden en voorwaarden vallen en kunnen blijven bestaan.

Behoudt huidige reikwijdte van de Informatiecode elektriciteit en gas

Door het vervallen van de avv-status verdwijnt ook de directe binding van anderen dan tsb's en dsb's aan de codes. Voor specifiek de Informatiecode elektriciteit en gas hebben de gezamenlijke netbeheerders grote zorgen dat de reikwijdte onvoldoende is om alle marktdeelnemers te binden. Daarom vragen we uw ministerie om óf de gehele informatiecode elektriciteit en gas in een MR te vatten óf om te waarborgen dat deze code een verplichtende status voor alle sectorpartijen behoudt, ook voor de partijen die geen lid zijn van NEDU of haar opvolger.

Positie systeembeheerders onduidelijk mbt methodes en voorwaarden

Tsb's en dsb's dienen de goedgekeurde en vastgestelde voorwaarden in hun privaatrechtelijke overeenkomsten met aangeslotenen en systeemgebruikers ongewijzigd van toepassing te verklaren. De vastgestelde voorwaarden zijn niet onderhandelbaar en bedingen in strijd met de vastgestelde voorwaarden zijn nietig. Hierdoor ontstaan bij de netbeheerders vragen over de afdwingbaarheid van de methoden en voorwaarden indien aangeslotenen weigeren de voorwaarden te aanvaarden. Ten aanzien van de geschilbeslechtingsmogelijkheid bij de ACM bepleiten de netbeheerders hen ook de mogelijkheid te bieden een geschil aan de ACM voor te leggen.

In algemene zin hebben de netbeheerders begrip voor de intentie van het ministerie om beleidsmatige zaken van de ACM over te hevelen naar hogere regelgeving (ministeriele regeling, AMvB of wet).

Systeemgericht toezicht

In de MvT wordt gesproken over systeemgericht toezicht, dat wil zeggen toezicht waarbij gebruik wordt gemaakt van de eigen interne borgingssystemen van de onder toezicht staande organisaties. De netbeheerders onderschrijven een doorontwikkeling van het huidige toezicht model naar systeemgericht toezicht. In de uitwerking van de wet zien we daar echter weinig van terug en in

de MvT lijkt systeemgericht toezicht voorbehouden aan het toezicht door de minister (SodM) de netbeheerders geven er de voorkeur aan ook het toezichtmodel van ACM en andere toezichthouders meer systeemgericht te maken.

Hoofdstuk 6

In hoofdstuk 6 zijn de overige bepalingen geregeld, die op meerdere actoren van toepassing kunnen zijn. Zo kan bijvoorbeeld de rijkscoördinatieregeling van toepassing zijn op tsb's en op sommige beheerders van productie-installaties.

In algemene zin zijn de netbeheerders op zoek naar mogelijkheden om vergunningprocedures en gedoogprocedures waar mogelijk te kunnen versnellen.

Hoofdstuk 7

In hoofdstuk 7 zijn de overgangs- en slotbepalingen te vinden. Het overgangsrecht is opgenomen voor zover dat gereed is. Ook worden in dit hoofdstuk onder meer de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet ingetrokken.

De gezamenlijke netbeheerders constateren dat veel onderwerpen volgens het wetsvoorstel bij AMvB of MR verder (kunnen) worden geregeld. Over de inhoud hiervan is echter nog niets concreets bekend. Voor zover de nadere regelgeving tot andere dan de huidige eisen of spelregels leidt, kan ook overgangsrecht vereist zijn. Netbeheer Nederland verzoekt uw ministerie om in dit wetsvoorstel al wel in te gaan op de vraag hoe hiermee wordt omgegaan, bijvoorbeeld door te stellen dat dit overgangsrecht in de betreffende AMvB of MR zelf wordt geregeld.

Tenslotte constateren de netbeheerders dat onder andere een aantal overgangsbepalingen uit de Wet VEt ten onrechte niet is opgenomen. Het betreft in ieder geval de bepalingen met betrekking tot het ter beschikking stellen van transformatoren en installaties, aansluitpunten gas en handelingen en activiteiten met betrekking tot warmte voor zover deze niet onder artikel 17c Elektriciteitswet 1998 en artikel 10d lid 2 Gaswet vallen.

BIJLAGE 3 – NBNL en Vewin t.a.v. Multidisciplinaire Samenwerking

Als coalitie van netbeheerders en drinkwaterbedrijven maken wij graag gebruik van de mogelijkheid onze reactie te geven op de consultatie van de Energiewet. Wij hebben met interesse kennisgenomen van het wetsvoorstel. Directe aanleiding voor onze reactie is het ontbreken van voldoende mogelijkheid tot multidisciplinaire samenwerking in het huidige wetsvoorstel. Hierdoor komen bestaande samenwerkingsverbanden op losse schroeven te staan en wordt onze potentiële bijdrage aan de betaalbaarheid en maakbaarheid van de energietransitie niet ten volle benut

Benut de voordelen van samenwerking tussen infrastructuurpartijen

Onze ondergrondse infrastructuur is altijd onderhevig aan veranderingen; gaat het niet om onderhoud en vervanging, dan wel om aanleg van nieuwe infrastructuur. Mede door de energietransitie groeit het werkaanbod voor aanleg en onderhoud van kabels en leidingen. Dezelfde grond moet hierdoor meermaals open. Bewoners en lokale overheden verlangen daarbij minimale overlast. Tegelijkertijd zijn er steeds minder technici actief op de arbeidsmarkt. Een andere benadering is daarom hard nodig om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden.

Infrastructuurpartijen voeren veel activiteiten dubbel uit, ook als het werk op dezelfde locatie betreft. Zo doen zowel infrastructuurbedrijven als drinkwaterbedrijven vaak een eigen bodemonderzoek, vragen ze eigen vergunningen aan en zitten beide partijen veelal apart van elkaar aan de tekentafel. Bovendien is het bij bestaande samenwerking tussen infrastructuurpartijen noodzakelijk dat iedere infrastructuurpartij een eigen projectleider aanstelt. Dit kan in onze ogen een stuk efficiënter.

Om maatschappelijke kosten te verlagen werken infrastructuurpartijen in de ideale situatie zo intensief mogelijk samen. Ons streven is een gezamenlijke opdrachtgevende rol richting uitvoerende partijen. Hierdoor ontubbelen we activiteiten in de gehele keten, zoals bodemonderzoek en constructie- en planningsontwerpen, maar ook projectleiding en externe communicatie. Idealiter doen medewerkers binnen deze samenwerking activiteiten voor meerdere infrastructuurpartijen. Uiteraard gebeurt dit alleen in onderlinge afstemming en met de mogelijkheid tot onderlinge verrekening. Hierbij ligt samenwerking tussen drinkwaterbedrijven, systeembeheerders en gemeenten (riolering en beheerder openbare buitenruime) op dit moment het meest voor de hand, al sluiten wij samenwerking met andere partijen die zich bezighouden met ondergrondse infrastructuur niet bij voorbaat uit.

Multidisciplinaire samenwerking betekent niet dat partijen elkaars werkzaamheden overnemen. Infrastructuurpartijen richten zich primair op aanleg, reconstructie, sanering en nieuwbouw van de eigen ondergrondse infrastructuur. Als er een mogelijkheid is tot samenwerking tussen infrastructuurpartijen dan is er sprake van een duidelijke, transparante en rechtvaardige verdeling tussen de betrokken partijen. Zo zijn activiteiten voor drinkwaterbedrijven alleen mogelijk op basis van een juridische grondslag, zoals een samenwerkingsovereenkomst, waarbij het drinkwaterbedrijf te allen tijde eindverantwoordelijk blijft voor transport en voorziening van drinkwater conform de Drinkwaterwet. Ook blijft het eigendom van drinkwaterinfrastructuur exclusief voorbehouden aan drinkwaterbedrijven zoals aangewezen cf. de Drinkwaterwet. Op deze manier hebben alle infrastructuurpartijen direct baat bij deze samenwerking.

De voordelen van multidisciplinair werken

We zien een groot potentieel in multidisciplinaire samenwerking vanwege de volgende redenen;

- De **tevredenheid van klant en lokale overheid** groeit. De grond hoeft slechts eenmaal open, aannemers staan maar één keer voor de deur. Bij klachten of vragen is er één loket waar de burger terecht kan - in plaats van de verschillende klantendiensten van de diverse betrokken infrastructuurpartijen. In de Zeeuwse gebieden waard deze multidisciplinaire samenwerking reeds plaatsvindt is mede daarom sprake van een hoge algemene klanttevredenheid (85%).
- De **schaarse technische arbeidscapaciteit** kan beter worden ingezet. Het aanbod van technisch personeel is schaars. Daarbij verwachten we dat deze capaciteit in de komende

- jaren enkel verder afneemt. Door een betere planning kan de bestaande arbeidscapaciteit efficiënter worden ingezet;
- De **voorspelbaarheid** van productiviteit in de keten verbetert. Door multidisciplinaire samenwerking plannen we werkzaamheden beter in en bundelen we onze inkoopvolumes. Bovendien heeft voorspelbaarheid een positieve invloed op rendement en productiviteit van onderaannemers;
- Samenwerking leidt tot **kostenbesparingen**. Meerdere activiteiten worden niet langer dubbel uitgevoerd. Ook biedt deze intensieve samenwerking voordelen in gezamenlijke aanbestedingen. Daarnaast kunnen externe aannemers door het aanstellen van één projectleider efficiënter worden aangestuurd. Stedin Groep schat dat de huidige plannen voor samenwerking met drinkwaterbedrijven in het gehele verzorgingsgebied van Stedin een kostenbesparing opleveren van €9,7 miljoen per jaar. Hier komt de kostenbesparing van drinkwaterbedrijven nog bovenop.

Samenvattend vergroot multidisciplinaire samenwerking de **maakbaarheid van de energietransitie**. Door intensief samen te werken zetten infrastructuurpartijen hun mankracht efficiënter in en besparen zij maatschappelijke kosten. Daarnaast hebben gemeenten en burgers minder last van overlast en een eenduidig aanspreekpunt. Hiermee komt een succesvolle en efficiënte energietransitie een grote stap dichterbij.

Bied meer mogelijkheden voor samenwerking in de Energiewet

Het concept wetsvoorstel biedt onvoldoende ruimte voor de maatschappelijke baten van multidisciplinaire samenwerking. De nieuwe wet maakt het voor systeembeheerders niet mogelijk om een verregaande multidisciplinaire samenwerking aan te gaan. De bestaande wetgeving vereist dat een systeembeheerder gebruik maakt van een aparte entiteit, specifiek gericht op multidisciplinaire samenwerking. Deze indirecte vorm van samenwerking is complex, duur en inefficiënt.

Multidisciplinaire samenwerking draagt bij aan een efficiënter beheer van de ondergrondse infrastructuur. Hier maakt de energie-infrastructuur van systeembeheerders een significant deel van uit. Daarom is de positie van de systeembeheerder geschikt voor multidisciplinaire samenwerking. Systeembeheerders blijven zich daarbij volledig focussen op hun kerntaken en onafhankelijk systeembeheer. Het uitvoeren van taken voor infrastructuurpartners staat marktontwikkeling niet in de weg. Externe uitvoerders blijven immers een belangrijke rol spelen in de uitvoering. Van de multidisciplinaire samenwerking gaat nauwelijks marktverstoring uit. Deze zou bovendien gerechtvaardigd worden door het openbaar belang van een goed onderhouden infrastructuur tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. Daarom pleiten wij ervoor om multidisciplinaire samenwerking in de Energiewet beter mogelijk te maken tussen systeembeheerders en soortgelijke infrastructuurpartijen, bijvoorbeeld op het gebied van drinkwater en riolering.

Laat bestaande samenwerking niet verdwijnen

Onder bestaande wetgeving is het reeds mogelijk voor netwerkbedrijven (groepsmaatschappijen van de netbeheerder) om activiteiten te verrichten voor organisaties die zich bezighouden met ondergrondse infrastructuur. Zo werkt infrastructuurbedrijf DNWG Infra momenteel intensief samen met zowel drinkwaterbedrijf Evides als systeembeheerder Enduris. Daarbij wordt in 53% van alle (huis)aansluitingen en in 40% van alle distributieprojecten werk uitgevoerd voor zowel het drinkwaterbedrijf als de netbeheerder. Naast de infrastructuurpartijen zijn ook de provincie Zeeland, de Zeeuwse gemeenten en de Zeeuwse burger erg content met deze vorm van samenwerking.

In het wetsvoorstel van de Energiewet wordt geen goede mogelijkheid geboden om dit type samenwerking voort te zetten of uit te bouwen. Activiteiten rond de aanleg van drinkwaterinfrastructuur wordt in de Memorie van Toelichting zelfs genoemd als een activiteit die niet

langer is toegestaan voor netwerkbedrijven.^[1] Hierdoor komen de huidige samenwerkingsverbanden tussen onder meer drinkwaterbedrijven, gemeenten en netwerkbedrijven op losse schroeven te staan. Dit geldt ook voor de huidige activiteiten van DNWG Infra. Dit voelt voor ons als een stap terug

Artikel 17c in de huidige Elektriciteitswet biedt veel mogelijkheden voor netwerkbedrijven om actief te zijn op het gebied van drinkwater en overige infrastructurele werkzaamheden. Het terugdraaien van een deel van deze activiteiten is niet meer dan redelijk; infrastructuurgroepen - waar systeembeheerders en infrastructuurbedrijven deel van uitmaken - dienen zich niet te begeven in een markt met levering en productie van drinkwater. De toelichting hierop in de Memorie van Toelichting (p.144) wordt door zowel Netbeheer Nederland als Vewin onderschreven. In het wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting ontbreekt de nuance dat momenteel wel multidisciplinaire samenwerking mogelijk is tussen netwerkbedrijven, drinkwaterbedrijven en overige organisaties die infrastructurele werkzaamheden verrichten. Hierdoor wordt het kind met het badwater weggegooid.

Gezien de meerwaarde van bestaande samenwerkingsverbanden tussen drinkwaterbedrijven, netwerkbedrijven en overige bedrijven die infrastructurele werkzaamheden verrichten pleiten wij daarom ook om de bestaande vorm van multidisciplinair samenwerken onder de nieuwe Energiewet niet onmogelijk te maken. Op deze manier blijven de huidige samenwerkingsverbanden intact.

Tot slot

Netbeheer Nederland en Vewin pleiten voor het mogelijk blijven maken van de gewenste multidisciplinaire samenwerking voor systeembeheerders, en het intact laten van de bestaande samenwerkingsmogelijkheid tussen infrastructuurbedrijven, drinkwaterbedrijven en overige bedrijven die infrastructurele werkzaamheden verrichten. Daarbij willen wij het ministerie wijzen op de synergievoordelen van multidisciplinaire samenwerking: een efficiëntere planning in de keten, minder overlast bij klant en lokale overheid, een efficiëntere inzet van schaars arbeidspotentieel en kostenbesparing bij publieke partijen. Dit sluit goed aan bij de maakbaarheid van de energietransitie en de overige doelen die het ministerie voor ogen heeft met de nieuwe Energiewet. Op deze manier draagt multidisciplinaire samenwerking in grote mate bij aan het faciliteren van een succesvolle energietransitie.

Uiteraard gaan Netbeheer Nederland en Vewin graag met u in gesprek om onze zorgen en suggesties nader toe te lichten en mee te denken over de gewenste formulering van het wetsvoorstel.

Deze bijlage is mede ondertekend door de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland (VEWIN).

^[1] Memorie van Toelichting, pagina 46 en pagina 85.

BIJLAGE 4 – Artikelsgewijze commentaren Energiewet

Hoofdstuk 1 – Algemene bepalingen

Aanhef: toevoegen belang van veiligheid

Artikel 1.1 begripsbepalingen

De lijst van definities is niet compleet. Zo missen we onder meer definities voor actieve afnemer, meetverantwoordelijke, marktpartij, productie-installatie, leveringszekerheid, onbalans, voorzieningszekerheid en zonneweide. We vragen ons verder af hoe het nu zit met aangesloten die elektriciteit of gas invoeden in het systeem. Zij worden geacht de elektriciteit te verkopen aan de nieuwe marktrol aggregator en lijken buiten de begripsomschrijving eindafnemer te vallen. Zij vallen wel onder het begrip systeemgebruiker, dat echter weer niet gekoppeld is aan het daadwerkelijk beschikken over een aansluiting. Gelet op de plaatsen in het wetsvoorstel waar de term systeemgebruiker wordt gebruikt, vragen wij ons af of hiermee ook echt iedere invoeder bedoeld wordt. Het verdient derhalve aanbeveling nog eens kritisch te kijken naar de relaties in hoofdstuk 2 tussen invoeder, producent en eindafnemer.

aangeslotene:

Graag de voorgestelde definitie wijzigen in “een ieder die beschikt over een aansluiting”. Dus “feitelijk” schrappen, want bijvoorbeeld een woningbouwvereniging of verhuurder kan ervoor kiezen als contractant op te treden van de tsb of dsb en leverancier, terwijl de huurder feitelijk over de aansluiting de beschikking krijgt. In dit voorbeeld dient de woningbouwvereniging of de verhuurder als de aangeslotene aangemerkt te (blijven) worden. Verder graag “een of meer” schrappen, omdat deze woorden niets toevoegen, maar juist tot verwarring kunnen leiden.

aansluiting:

Er is zeer veel geprocedeerd over het begrip aansluiting. Wij dringen er met klem op aan inhoudelijk geen wijziging aan te brengen in het begrip aansluiting, om niet onnodig nieuwe discussies en geschillen uit te lokken. Conform het wetsvoorstel wordt toegevoegd “voor zover van toepassing, de stroom- of spanningstransformator”. Dit kan aanleiding geven tot discussies of een transformator tot een installatie of tot een systeem behoort. Wij dringen erop aan deze toevoeging niet op te nemen. In de omschrijving mist thans nog de directe lijn.

Voorgesteld wordt daarom de volgende definitie te hanteren:

“Aansluiting: één of meer verbindingen tussen:

- a. Een systeem en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken, waaronder ten minste ook begrepen één of meer verbindingen tussen een systeem dat wordt beheerd door een transmissiesysteembeheerder of distributiesysteembeheerder en een directe lijn;
- b. Het transmissiesysteem op zee en een windpark op zee;
- c. Systemen van verschillende systeembeheerders.”

aggregeren:

Het is niet wenselijk in de begripsomschrijving het woord “flexibiliteit” te gebruiken wat gekoppeld lijkt te worden aan “verandering van de elektriciteitsbelasting ...”. Flexibiliteit is breder en kan ook betrekking hebben op verandering in elektriciteitsopwekking of zelfs op verandering in de mate van blindenergie-uitwisseling.

Het is verder erg verwarrend dat de term aggregator wordt gebruikt voor iedereen die invoedt in het systeem (en die geacht wordt die elektriciteit te leveren aan een aggregator) en dat de term verder

gebruikt wordt voor het leveren in het kader van het leveren van flexibiliteit (vermogens- en elektriciteitsdiensten aan tsb's/dsb's). Kan degene die elektriciteit van invoedende aangeslotenen koopt, niet met een andere term worden aangeduid? Onzes inziens verhindert de nieuwe Elektriciteitsrichtlijn dit niet. Mocht het ministerie het hiermee niet eens zijn, dan merken wij voor de goede orde op dat degene die in te voeden elektriciteit verkoopt aan bijvoorbeeld iemand die die elektriciteit voor zijn eigen portfolio gebruikt, buiten de definitie van aggregator valt.

allocatiepunt:

De voorgestelde begripsomschrijving gaat op een aantal punten mank:

- het allocatiepunt is geen fysiek aanwijsbaar punt maar is virtueel;
- de bij een allocatiepunt behorende meting zit uiteraard wel op een fysiek punt, maar representeert niet per se dat ene fysieke punt (bijvoorbeeld een meter op een overdrachtpunt bij een aansluiting met meer dan één overdrachtpunt).

Een betere definitie is naar onze mening:

"administratief punt waarop de energie-uitwisseling tussen een installatie, een directe lijn of een systeem én het systeem van een tsb of dsb aan marktpartijen wordt toegewezen"

Verder missen we dan naast de definitie van allocatiepunt en primair allocatiepunt een definitie van secundair (of additioneel) allocatiepunt.

primair allocatiepunt:

"het eerste bij een aansluiting horend allocatiepunt, bij elektriciteit ten behoeve van het toewijzen van afname van energie aan een leverancier-BRP-combinatie, bij gas ten behoeve van het toewijzen van energie-uitwisseling aan een leverancier-BRP-combinatie"

secundair (of additioneel) allocatiepunt:

"een door de systeembeheerder aan een aansluiting toegekend allocatiepunt, niet zijnde het primaire allocatiepunt, ten behoeve van het toewijzen van energie-uitwisseling aan een extra leverancier-BRP-combinatie of een extra aggregator-BRP-combinatie"

balanceringsportfolio:

Balanceringsportfolio is reeds gedefinieerd in de Europese NC BAL. De in de Energiewet gebruikte definitie wijkt onzes inziens te veel af. Graag ofwel geen nationale definitie opnemen ofwel zo nauw mogelijk aansluiten bij de Europese definitie.

balanceerverantwoordelijke voor gas:

Toevoegen dat een balanceringsverantwoordelijke een of meer portfolio's kan hebben.

balanceerverantwoordelijke voor elektriciteit:

De voorgestelde begripsomschrijving wijkt essentieel af van die in de Europese regelgeving. Wij verzoeken u in dit geval de Europese definitie letterlijk te volgen.

congestie

De in het wetsvoorstel opgenomen definitie is te vaag. Waar elders in het wetsvoorstel zo veel mogelijk wordt aangesloten bij de Europese regels, dringen wij erop aan ook in dit geval aan te sluiten bij die regels, en meer in het bijzonder bij de definitie van "fysieke congestie" in artikel 2, lid 18 van Vo. 2015/1222 inzake de vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing. Dit betekent dat voorgesteld wordt de definitie van congestie te wijzigen in:

“elke situatie waarin een systeem voor elektriciteit zich bevindt waarin de voorspelde of gerealiseerde vermogensstromen de thermische grenzen van de elementen van het systeem en de grenzen van de spannings- of fasehoekstabiliteit van het elektriciteitssysteem overschrijden”

congestiebeheer:

In het voorstel is de volgende definitie opgenomen: stelsel van procedures dat voorkomt dat zich congestie voordoet en de maatregelen die bewerkstelligen dat congestie wordt opgeheven. Dit voorstel miskent dat congestiebeheer congestie niet kan voorkomen. Wij stellen daarom de volgende definitie voor:

“stelsel van maatregelen die ingeval van congestie in netten met een spanningsniveau van [...] aan de orde zijn om de gevolgen van congestie te beperken.”

Bepleit wordt in deze definitie nog een grens toe te voegen waarboven congestiemanagement onderzocht moet worden.

conventionele meetinrichting:

Deze begripsomschrijving is geheel toegeschreven op wat voor kleine aansluitingen beoogd wordt en houdt geen rekening met de verschillende meters die bij grootverbruikers voorkomen. De analoge meetinrichting is ook een conventionele meetinrichting. De analoge meetinrichting is nog lang niet uitgestorven. Voor gas wordt die ook expliciet genoemd. De Richtlijn noemt hem ook expliciet voor elektriciteit, dus waarom wordt hij hier weggelaten?

conversie:

Deze begripsomschrijving is toegeschreven op hernieuwbare energie. Echter, ook het omzetten van bijvoorbeeld "grijze" stroom in waterstof is conversie.

distributiesysteembeheerder

Voorgesteld wordt om hierin te verduidelijken dat het niet om de beheerder van een gesloten systeem gaat. Aldus zou de volgende definitie kunnen resulteren:

“distributiesysteembeheerder: beheerder van een distributiesysteem voor elektriciteit of distributiesysteem voor gas, niet zijnde een gesloten systeem”

distributiesysteem voor elektriciteit

Het voorstel hanteert als definitie: “leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van transport van elektriciteit op een spanningsniveau lager dan 110 kilovolt, en systeemkoppelingen”. Gerealiseerde aansluitingen maken onderdeel uit van een systeem. Systeemkoppelingen zijn gelijk aan aansluitingen en dienen daarom niet apart benoemd te worden in de onderhavige definitie. Verder markeert de voorgestelde definitie het systeem onvoldoende en wordt voorgesteld conform de huidige definities toe te voegen: behoudens voor zover deze leidingen en hulpmiddelen onderdeel uitmaken van een installatie, een directe lijn of een ander systeem. Definitie zou aldus komen te luiden: “kabels en leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van transport van elektriciteit op een spanningsniveau lager dan 110 kilovolt, behoudens voor zover deze leidingen en hulpmiddelen onderdeel uitmaken van een installatie, een directe lijn of een ander systeem”

distributiesysteem voor gas:

Gelet op het voorgaande stellen we de volgende definitie voor:

“leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van lokale of regionale gasdistributie, behoudens voor zover deze leidingen en hulpmiddelen onderdeel uitmaken van een installatie, een directe lijn of een ander systeem”

eindafnemer

Omvat een eindafnemer ook een aangeslotene die invoedt? Indien dit niet het geval is, dan vragen wij ons af of de term eindafnemer wel steeds goed gebruikt is in het wetsvoorstel. Eindafnemer, aangeslotene en systeemgebruiker worden verder ook door elkaar gebruikt. Enige uniformiteit is wel wenselijk.

elektriciteit uit hernieuwbare bronnen:

Voor de aanduiding of elektriciteit is opgewekt uit een hernieuwbare bron is het niet relevant met wat voor installatie deze is opgewekt (100% hernieuwbaar of hybride). Voor die laatste geldt immers ook dat alleen dat deel van de elektriciteit hernieuwbaar mag worden genoemd dat is opgewekt uit hernieuwbare bronnen. De uitsluiting van accumulatiesystemen blijft wel relevant. Voorstel voor tekstwijziging:

“elektriciteit die is opgewekt met hernieuwbare bronnen, met uitzondering van elektriciteit die afkomstig is van accumulatiesystemen”

energiegemeenschap:

Waarom is hier niet de definitie uit de Europese regelgeving voor opgenomen?

gas:

Incorrecte verwijzing; artikel 2.20 bestaat niet. Wordt hier niet bedoeld “veilig volgens hoofdstuk 3 te transporteren”? Zie bijvoorbeeld de definitie van “gas uit hernieuwbare bron” en de huidige definitie van gas in de Gaswet.

gas uit hernieuwbare bronnen:

Opmerking over zinsnede “en bij een temperatuur van 15° Celsius en bij een druk van 1,01325 bar in gasvormige toestand verkeert en in hoofdzaak bestaat uit methaan of een andere stof die vanwege haar eigenschappen aan methaan gelijkwaardig is voor zover het mogelijk en veilig is deze stof overeenkomstig hoofdstuk 3 te transporteren”. Dit deel lijkt voor zowel onderdeel a) als onderdeel b) te moeten gelden. Nu lijkt het alsof het alleen voor onderdeel b geldt.

gesloten systeem:

Voor deze bepaling zou moeten worden aangesloten bij de definitie van gesloten distributiesysteem uit de Verordening (EU) 2016/1338 (NC DCC) en qua eisen aan zo'n GDS moeten aansluiten bij de tekst uit artikel 38 van Richtlijn (EU) 2019/944. Het is onduidelijk waarom in het wetsvoorstel afstand wordt gedaan van het gedeelte “distributie” in de benaming.

Bovendien beperkt de voorgestelde definitie de mogelijkheid tot systemen van “maximaal 110 kilovolt”. In de memorie van toelichting heeft het ministerie aangegeven te verduidelijken dat gesloten systemen op transmissieniveau mogelijk zijn. De definitie zou hierop moeten aansluiten. Voor nadere duiding verwijst NBNL naar de zienswijze van TenneT.

grote aansluiting:

Omwille van de leesbaarheid toevoegen “of groter dan 40 m³(n) per uur voor gas”.

hernieuwbare bronnen:

De definitie wijkt af van zowel de huidige definitie in de Elektriciteitswet als die in Richtlijn 2018/2001 (RED II). Implementatie van RED II door lidstaten is verplicht. Voorstel is dus om de definitie in RED II in volledigheid over te nemen:

“energie uit hernieuwbare niet-fossiele bronnen, namelijk windenergie, zonne-energie (thermische zonne-energie en fotovoltaïsche energie) en geothermische energie, omgevingsenergie,

getijdenenergie, golfslagenergie en andere energie uit de oceanen, waterkracht, en energie uit biomassa, stortgas, gas van rioolzuiveringsinstallaties en biogas”.

infrastructuurbedrijf:

“de verzameling van rechtspersonen” graag wijzigen in: “een rechtspersoon”.

installatie:

De voorgestelde begripsomschrijving van installatie kan, gelezen in samenhang met die van aansluiting, ertoe leiden dat aangesloten die thans geacht worden zeer veel aansluitingen te hebben én één WOZ-aanslag krijgen, betogen over één samenhangende installatie te beschikken en dus maar één aansluiting te hebben en dus maar voor één aansluiting tarieven te hoeven betalen. Dat zou een zeer ongewenste ontwikkeling zijn, die ook duidelijk in strijd is met het kostenveroorzakingsbeginsel (dat ook op grond van de Europese regelgeving de grondslag van de tarieven hoort te blijven). In het kader van het wetsvoorstel STROOM van enige jaren geleden is dezelfde definitie voorgesteld en is deze definitie, na onder andere overleg van diverse partijen met uw ministerie, geconcludeerd dat er geen aanleiding is de bestaande situatie te wijzigen zo lang alle daarbij betrokken partijen ter zake geen consensus hebben over een wijziging en is de definitie bij nota van wijziging gewijzigd. Wij verzoeken met klem nu weer de laatste bijzin te schrappen, aanvangende met “waarbij meerdere installaties...”. Er zijn geen nieuwe redenen om het begrip aansluiting op deze manier door een nieuwe definitie van installatie te wijzigen en weer nieuwe procedures ter zake uit te lokken.

kleine aansluiting:

Omwillen van de leesbaarheid aanpassen: “of kleiner dan of gelijk aan 40 m³(n) per uur voor gas”
Voorts: in de begripsomschrijving van “grote aansluiting” wordt in plaats van “aansluitgrootte” “doorlaatwaarde” gebruikt. Graag in beide gevallen “aansluitcapaciteit” gebruiken.

kleine onderneming:

aanpassen: “eindafnemer zijnde een onderneming met minder...” Sluit dan aan bij definitie huishoudelijke eindafnemers en is dan ook volgens definitie eindafnemer “aangesloten op een systeem”.

meetinrichting

Deze begripsomschrijving is geheel toegeschreven op wat voor kleine aansluitingen beoogd wordt en houdt geen rekening met de verschillende meters die bij grootverbruikers voorkomen.

meter vs. meetinrichting:

Onduidelijk wat het verschil is tussen beide gedefinieerde begrippen. Voorstel is om overal meetinrichting te hanteren. Daarnaast zitten meetinrichtingen niet altijd op het overdrachtspunt. Voor analoge meetinrichtingen voor kleinverbruikers is wellicht een overgangsregeling nodig. Voor analoge meetinrichtingen voor grootverbruikers verwijzen wij u naar de opmerking onder “conventionele meetinrichting” hierboven.

micro-onderneming:

Aanpassen: “eindafnemer zijnde een onderneming met minder ...”. Sluit dan aan bij definitie eindafnemer en is dan ook volgens definitie eindafnemer “aangesloten op een systeem”.

niet-frequentie gerelateerde ondersteunende dienst:

“netstabiliteit” moet zijn “systeemstabiliteit”

onbalans:

In de lijst ontbreekt de definitie van onbalans. Dat creëert veel verwarring, omdat iets anders bedoeld lijkt te worden (de energiestroom) dan wat de markt nu onder die term verstaat (verschil tussen voorspelling en werkelijkheid).

ondersteunende dienst voor gas:

"injecteren van inerte gassen" is nieuw (doelt waarschijnlijk op stikstof); zinsnede over dat installaties geen dienst zijn is vreemd geformuleerd; impliceert dat installatie onder diensten zou kunnen vallen.

overdrachtspunt:

Wijzigen in:

"punt dat de overgang markeert tussen het systeem van een transmissie- of distributiesysteembeheerder en een installatie, een directe lijn of een systeem van een aangeslotene op zijn systeem"

primair allocatiepunt:

Zie onze opmerkingen hierboven onder "allocatiepunt".

producent:

Inzake "gas produceert", in de tekst van de wet wordt dit niet consequent zo gebruikt. Op verschillende plaatsen wordt de term "opwekken" in plaats van "produceren" gebruikt.

Toevoegen definitie van productie-installatie:

"een installatie, bestaande uit één of meer productie-eenheden, voor de opwekking van elektriciteit of gas"

Toevoegen definitie van productie-installatie voor duurzame elektriciteit:

"een installatie, bestaande uit één of meer productie-eenheden, voor de opwekking van elektriciteit of gas, die uitsluitend gebruik maakt van hernieuwbare energiebronnen"

slimme meetinrichting:

Deze begripsomschrijving is geheel toegeschreven op wat voor kleine aansluitingen beoogd wordt en houdt geen rekening met de verschillende meters die bij grootverbruikers voorkomen. Zie ook opmerkingen hierboven onder "conventionele meetinrichting".

slimme meetinrichting voor gas:

De slimme GV gasmeter in Nederland registreert het gas op analoge wijze, draagt deze informatie op niet elektronische wijze over aan het modem en communiceert dit op elektronische wijze naar het centrale systeem. Er zijn nog steeds analoge meetinrichtingen voor GV gas. Deze dienen absoluut niet vervangen te worden hetgeen ook gestipuleerd zou moeten worden.

De meetinrichting die gebruikt wordt om de gassamenstelling te meten ten behoeve van de calorische waardebepaling valt niet onder deze definitie voor slimme meetinrichting voor gas.

systeemkoppeling:

Deze definitie komt verder niet terug en kan verwijderd worden. Bovendien overlapt deze definitie met de definitie van de aansluiting.

volledig geïntegreerde netwerkopslagcomponent:

Verwijzing in definitie naar artikel 3.3.6 moet zijn naar artikel 3.3.8

Verder: waarom wordt afgeweken van de Europese regelgeving zowel redactioneel als inhoudelijk?
Indien de richtlijn gevolgd zou worden dan zou de definitie van volledig geïntegreerde netwerkopslagcomponent overbodig zijn.

vraagrespons:

Waarom is dit de definitie van dit begrip niet in zijn geheel overgenomen uit de richtlijn 2019/944?

windpark

In het wetsvoorstel is de definitie opgenomen: "installatie voor de productie van elektriciteit met behulp van één of meerdere windmolens". Deze definitie stond ook al in het wetsvoorstel STROOM, maar blijft vreemd. In het wetsvoorstel worden de termen "windpark" en "productie-installaties" overigens beide veelvuldig gebruikt. Het verdient sowieso aanbeveling één term te gebruiken. Ook het begrip zonneweide is niet gedefinieerd.

Wij dringen erop aan productie-installatie neutraal te definiëren in termen van de huidige wetgeving zoals hierboven ook al verwoord en als de definitie van windpark behouden blijft dan moet "meerdere" worden vervangen voor "meer" en zouden "windmolens" moeten worden vervangen door "windturbines".

Artikel 1.2 nuanceringen op aansluiting en aangeslotene

Lid 1 bepaalt dat ondernemingen voor vervoer van personen of goederen per trein als aangeslotene met een grote aansluiting worden aangemerkt. Thans geldt dit ook voor: een organisatorische eenheid die zich in hoofdzaak bezighoudt met het openbaar vervoer per metro, tram of trolley, met mijnbouwkundige activiteiten, met het beheer en de exploitatie van telecommunicatie- en kabelnetwerken, met het beheer van de openbare verlichting of van verkeersregelinstallaties, dan wel met riolering, bemaling, waterzuivering of transport en distributie van water, mits aan aantal randvoorwaarden wordt voldaan. Ten aanzien van laatstbedoelde ondernemingen is in het wetsvoorstel nu alleen bepaald dat ze zelf een meetverantwoordelijke moeten hebben. Dit geeft veel vragen. Blijven het dan voor het overige wel kleine aansluitingen of niet? Dit is niet wenselijk. Bepleit wordt het voorgestelde 1.2 ook weer te regelen voor alle laatstbedoelde ondernemingen en dus ter zake ten opzichte van de bestaande situatie geen inhoudelijke wijzigingen aan te brengen.

Lid 2 inzake opknipverbod zon en wind: De huidige Elektriciteitswet 1998 bepaalt enerzijds wanneer productie-installaties voor zon en wind worden geacht over één aansluiting te beschikken (artikel 1.6, opknipverbod). In het wetsvoorstel is de laatste zin vervallen, op grond waarvan kan worden overeengekomen meerdere aansluitingen te realiseren indien dit tot minder kosten voor de netbeheerder leidt. Onduidelijk is waarom dit is gebeurd. Het is zowel in het belang van de tsb's/dsb's als in het belang van de potentiële aangeslotenen dat deze zin weer wordt opgenomen. Omdat in de praktijk ook veelvuldig misbruik wordt gemaakt van deze bepaling en aldus het kostenveroorzakingsprincipe geweld wordt aangedaan, dringen wij er verder op aan de bepaling iets te verduidelijken en te wijzigen in:

"productie-installaties voor de opwekking van elektriciteit met behulp van windenergie of zonne-energie (of conform ons eerdere voorstel: productie-installaties voor duurzame elektriciteit) op het land en die behoren tot eenzelfde onderneming of instelling of die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben of in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen, worden geacht te beschikken over één aansluiting. De systeembeheerder en de aangeslotene die invoedt kunnen meerdere aansluitingen overeenkomen indien dit tot lagere kosten voor de systeembeheerder leidt"

Kenmerk

BR-2021-1798

Datum

11 februari 2021

Daarnaast bevat de wet thans de mogelijkheid om verschillende productie-installaties van verschillende eigenaren onder bepaalde omstandigheden op verzoek van 1 aansluiting te voorzien (art 1.7). Dit artikel over *cable pooling* is pas in 2019 naar aanleiding van een amendement in de wet gekomen en ontbreekt ten onrechte in het wetsvoorstel. Wij gaan ervan uit dat dit een vergissing is en deze regeling alsnog wordt opgenomen.

Artikel 1.3 nuancering op onroerende zaak

In dit artikel wordt naar een verzoek aan de systeembeheerder verwezen. Moet dit artikel niet alleen voor tsb's en dsb's gelden?

Artikel 1.4 nuancering op huishoudelijk afnemer

Moet tekstueel gezien "de aangeslotene" niet beschikken over een kleine aansluiting in plaats van "dat gebouw"? Belangrijker: ons is onduidelijk wat de strekking c.q. de toegevoegde waarde is van dit artikel. Hiervoor mist ook de artikelsgewijze Memorie van Toelichting.

Hoofdstuk 2 – Energiemarkten

Algemeen

In het wetsvoorstel wordt voorgesteld de term leveren voor te behouden aan het leveren aan eindafnemers. Invoeden moet gebeuren aan een aggregator. Op zich vinden wij het positief om leveren en invoeden te onderscheiden als zelfstandige activiteiten. Wij vinden het overigens wel verwarrend om de term aggregator in twee verschillende betekenissen te gebruiken.

Indien wordt overgegaan tot 2 verschillende activiteiten (leveren en invoeden) stellen wij wel voor dat van meet af aan dan ook consequent door te voeren in de registers en de mutatieprocessen. Dit betekent dat iedere aansluiting waar invoeding plaatsvindt die separaat wordt gemeten vanaf invoering van het wetsvoorstel per definitie een primair allocatiepunt voor de levering aan de eindafnemer moet krijgen en een additioneel allocatiepunt voor de invoeding; daar waar maar één energierichting wordt gemeten is er uiteraard ook maar één allocatiepunt. Initieel zullen de additionele allocatiepunten worden gevuld met de partijen zoals die geregistreerd staan op het primaire allocatiepunt.

De invoeding kan:

- door de leverancier worden gesaldeerd met de levering op het primaire allocatiepunt,
- worden opgekocht en geabsorbeerd in het portfolio van een leverancier.
- worden verkocht aan een eindafnemer
- worden verkocht aan een aggregator (vlgs. de definitie: bundelen en verkopen op de elektriciteitsmarkt)

Het wetsvoorstel lijkt ervan uit te gaan dat uitsluitend terug wordt geleverd aan een aggregator; dit is in onze ogen te limitatief.

Voor die situaties waar nog geen slimme meter aanwezig is en er wel sprake is van teruglevering (dus van 2 allocatiepunten) stellen wij een uitzondering voor van de plicht tot het hebben van een slimme meter. In die situatie zijn de leverancier en de BRP voor beide allocatiepunten per definitie gelijk aan elkaar. Een aangeslotene kan voor het additionele allocatiepunt voor de teruglevering dus alleen een andere partij kiezen dan de leverancier op het primaire allocatiepunt indien hij beschikt over een slimme meter. Zonder slimme meter kan uiteraard wel van leverancier worden gewisseld maar dat moet dan wel gelijktijdig voor beide allocatiepunten.

Wij gaan ervan uit dat er altijd, dus ook ingeval van zuivere terugleveraansluitingen ten minste op het primaire allocatiepunt van een aansluiting ook een leverancier gecontracteerd moet worden (al is het dan bij zuivere terugleveraansluitingen alleen voor het geringe elektriciteitsverbruik van de productie-installatie). Wij verzoeken daarom het hoofdstuk te beginnen met een bepaling dat er op het primaire allocatiepunt van de aansluiting ten minste een leverancier gecontracteerd moet worden/zijn. Bij kleine aansluitingen zou dit, behoudens de huidige beperkte uitzonderingsmogelijkheden, een leverancier met een leveringsvergunning moeten zijn. Deze leverancier zou jegens de netbeheerders verantwoordelijk moeten zijn voor de inning en afdracht van de periodieke netbeheerderskosten. Tevens moet duidelijk zijn dat de eindafnemer op het primaire allocatiepunt van een kleine aansluiting de aangeslotene is.

We missen verder in het hoofdstuk voor de leverancier een identificatieplicht van de aangeslotene bij het aangaan van een leveringsovereenkomst. Dit is vereist om voor toestemming voor andere processen zo nodig de aangeslotene te kunnen authenticeren.

Titel 2.1. – Algemene bepalingen

Artikel 2.1.1 rechten eindafnemers tav leveren

De wet dient ruimte te laten voor handhaving van bestaande situaties (waarin nog lang niet altijd sprake is van een slimme meter die aan staat) en tegelijkertijd geen belemmering te vormen voor mogelijke nieuwe ontwikkelingen (zoals het accepteren van nieuwe meters). Lid 2 sub a en b dienen daarom gewijzigd te worden in:

- a. hij beschikt voor wat betreft type en aantal over de krachtens deze wet vereiste meetinrichtingen of meters;
- b. het verbruik per leverancier kan worden toegerekend op basis van meetgegevens die krachtens het bepaalde in deze wet zijn verzameld, gevalideerd en vastgesteld.

Met betrekking tot lid 3: het is vreemd dat hierin over afspraken tussen leveranciers wordt gerept zonder hierbij de betrokken aangeslotene te vermelden. Aangezien dit artikel ook van toepassing is op grote aansluitingen met een meetverantwoordelijke is dit artikellid helemaal vreemd.

Artikel 2.1.2 aanvullende rechten eindafnemers van elektriciteit tav aggregeren

Zie de opmerking vooraf dat een zuiver gebruik van de term aggregeren te limitatief is voor wat wordt beoogd.

Waar zijn de rechten en de plichten van de aangeslotene die ook invoedt? En hoe noemen we een aangeslotene die invoedt?

Om recht te doen aan bestaande situaties en mogelijke toekomstige ontwikkelingen, wordt voorgesteld de tekst van dit artikel als volgt te wijzigen:

1. Een eindafnemer van elektriciteit is vrij een aggregatieovereenkomst te sluiten met de aggregator van zijn keuze.

2. Een eindafnemer van elektriciteit kan op een aansluiting een leveringsovereenkomst en een aggregatieovereenkomst inzake invoeding hebben met verschillende partijen, zolang hij beschikt over de relevante allocatiepunten en:

*voor wat betreft type en aantal over de krachtens deze wet vereiste meetinrichtingen of meters beschikt en,
er zodanige meetgegevens krachtens het bepaalde in deze wet worden verzameld, gevalideerd en vastgesteld dat de aggregatieovereenkomst en de gevolgen van de op basis daarvan door de aggregator aangegane verplichtingen, per betrokken marktpartij kunnen worden afgewikkeld.*

3. Een eindafnemer van elektriciteit kan op een aansluiting een leveringsovereenkomst en een aggregatieovereenkomst inzake vraagrespons hebben met verschillende partijen, mits de afspraken, bedoeld in artikel 2.5.1, vierde lid [afspraken balancerings], zijn gemaakt en:

de eindafnemer voor wat betreft type en aantal over de krachtens deze wet vereiste meetinrichtingen of meters beschikt en,

er zodanige meetgegevens krachtens het bepaalde in deze wet worden verzameld, gevalideerd en vastgesteld dat de aggregatieovereenkomst en de gevolgen van de op basis daarvan door de aggregator aangegane verplichtingen, per betrokken marktpartij kunnen worden afgewikkeld.

Eisen aan meetinrichting; synchroniseren met tekst van 2.1.1

Toevoegen in bijvoorbeeld lid 4: Ingeval een eindafnemer deelneemt aan activiteiten zoals vraagrespons en/of invoeding, dan neemt hij daarbij de criteria op grond van EU-Netwerkcodes RfG en DCC en de Netcode elektriciteit in acht. Het melden van een productie-installatie is een verplichting voor een aangeslotene; Moet een dergelijke melding niet als voorwaarde worden opgenomen om elektriciteit te mogen invoeden/verkoopen aan een ander dan de leverancier als bedoeld 2.2.2.4?

Titel 2.2 Leveren aan eindafnemers

Artikel 2.2.6a dynamische elektriciteitsprijs

Redactioneel: Meter of meetinrichting; voorstel ...een slimme meetinrichting...

Afdeling 2.2.2 Aanvullende voorschriften over contractuele verhouding tussen huishoudelijke eindafnemers en micro-ondernemingen en leveranciers

Artikel 2.2.9 aanvullende eisen leveringsovereenkomst i.v.m. balanceren

Een micro-onderneming kan ook een eindafnemer zijn die beschikt over een grote aansluiting. Dan staat hier dat die grootverbruiker de balansverantwoordelijkheid overdraagt tenzij; dat is precies andersom aan de huidige situatie.

Afdeling 2.2.4 Bescherming leveringszekerheid huishoudelijk afnemers en micro-ondernemingen

Artikel 2.2.15 leveringsvergunning

Conform pagina 58 van de MvT: *wordt nu om de inning van de nettarieven goed te borgen, expliciet vastgelegd dat het leveranciersmodel geldt voor de vergunninghoudende leverancier die levert op het primaire allocatiepunt van een eindafnemer met een kleine aansluiting.* Idem pagina 70 en 74 MvT. Deze bedoeling juichen we toe, want voor de dsb's gaat het om het merendeel van hun inkomsten en is het erg belangrijk dat er sprake is van een leveringsvergunning en dat aldus aangetoond is dat een leverancier aan bepaalde voorwaarden voldoet.

De bedoeling is helaas echter nog niet zo in het wetsvoorstel terecht gekomen, omdat conform het wetsvoorstel alleen een leveringsvergunning vereist is voor levering aan huishoudelijke eindafnemers en micro-ondernemingen, tenzij ...

Wij dringen er daarom op aan - conform de MvT - in lid 1 op te nemen dat het verboden is zonder vergunning elektriciteit of gas te leveren aan aangeslotene met een kleine aansluiting op het systeem van een distributiesysteembeheerder (tenzij ...). In lid 2 zou sub d. dan kunnen vervallen en zou sub. e. iets anders geformuleerd moeten worden.

Lid 2: Consistent gebruik van termen: Productie-installatie: zie ons commentaar op hoofdstuk 1.

Zo lang het leveranciersmodel blijft bestaan (en dus de leverancier het enige aanspreekpunt geacht wordt te zijn voor aangeslotenen met een kleine aansluiting) verzoeken wij in de wet of bij AMvB te regelen dat de leverancier verplicht is aangeslotenen met een kleine aansluiting, de aansluit- en transportovereenkomst met de toepasselijke voorwaarden en tarieven van de betrokken dsb's bij inhuizingen te verstrekken.

Lid 2d Gesloten distributiesysteem of gesloten systeem?; Voorstel van gezamenlijk netbeheerder is om "gesloten systeem" te gebruiken.

Artikel 2.2.20 faillissementsregime

De artikelen waar in de kop naar wordt verwezen gaan over faillissement van een afnemer en niet van een leverancier. Artikel 2.2.20 gaat over faillissement van een leverancier. De systeembeheerder kent het type afnemer niet en kan dus alleen rest verdelen op basis van onderscheid tussen kleine en grote

aansluitingen. Ook hier lijkt ons een koppeling aan kleine aansluitingen daarom beter dan aan huishoudelijke eindafnemers en micro-ondernemingen. Art. 27 uit de elektriciteitsrichtlijn, waarnaar verwezen wordt, bevat voor micro-ondernemingen ook een “kan-bepaling” en belet dus niet micro-ondernemingen met een grote aansluiting hier uit te sluiten.

Artikel 2.2.21 voorkomen opzeggen bij betalingsachterstanden

Ook hier bepleiten wij een regeling voor alleen kleine aansluitingen, te meer omdat voor de dsb's ter zake ook eisen gelden. Ook hier verplicht artikel 28 uit de Elektriciteitsrichtlijn niet tot een regeling voor (alle) micro-ondernemingen.

Afdeling 2.2.5 Leveranciersmodel (kleine aansluitingen)

Artikel 2.2.22 innen tarieven en vergoedingen

De systeembeheerder heeft een overeenkomst met een aangeslotene. Dus niet eindafnemer, maar de aangeslotene is tarieven verschuldigd.

Voorstel:

1. Een primaire leverancier heeft ten aanzien van een aangeslotene met een kleine aansluiting tot taak de door deze aangeslotene aan een distributiesysteembeheerder periodiek verschuldigde...
2. De betaling door een aangeslotene met een kleine aansluiting aan de leverancier...
3. vervalt het recht om voor de betreffende dienst bij deze aangeslotene te factureren

Voor de juiste werking van het leveranciersmodel is het noodzakelijk dat de eindafnemer op het primaire allocatiepunt van een kleine aansluiting enkel alleen de aangeslotene kan zijn. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de omvang en het moment van de afdracht, bedoeld inhet vijfde lid,; moet zijn vierde lid.....ten behoeve van een gelijkmatige afdracht aan de distributiesysteembeheerders.

Artikel 2.2.23 klachtenbehandeling

Dit artikel is onder andere opgenomen vanwege het verplichte leveranciersmodel. In dit artikel moet daarom naar een dsb worden verwezen en niet naar een systeembeheerder.

Artikel 2.2.24 salderen elektriciteit

De huidige salderingsregeling heeft betrekking op aangeslotenen met een kleine aansluiting. Moet het onderhavige artikel daar dan ook niet betrekking op hebben? Anders dan de MvT veronderstelt, zijn er ook veel aangeslotenen met een kleine aansluiting die niet kwalificeren als huishoudelijke eindafnemer of micro-onderneming.

Afdeling 2.3.3 Voorschriften beëindigen van een aggregatieovereenkomst

Artikel 2.3.6 overstappen

Is dit artikel bedoeld analoog te zijn aan de LV switch? Tekst is niet helemaal gelijk aan die voor LV switch.

Titel 2.4 Produceren en invoeden

Artikel 2.4.1 invoed- en afleverspecificaties gas

De begrippen zijn niet gedefinieerd.

Titel 2.5 Balanceren

Artikel 2.5.1 balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit

Lid 2: In hoofdstuk 2 is bepaald dat de aangeslotene zorgdraagt voor een BRP en in 2.6.4 voor een MV (grote aansluitingen en art. 1 leden 2 en 3 E-wet). In dit hoofdstuk wordt niet bepaald dat de aangeslotene ook voor overeenkomsten voor afname en invoeding van elektriciteit moet zorgen. Dat wijkt af van art. 3.4.11 waarin wel is bepaald voor LV, MV en BRP. Waarom wijkt het af?

Balanceringsverantwoordelijkheid wordt hier bij aangeslotene neergelegd. In 2.3.4 bij afnemer. Hoe verhouden die twee zich tot elkaar?

Toevoegen aan het vierde lid dat het ten behoeve van het rondrekenen van de balans noodzakelijk is dat deze contractuele afspraken vooraf eenduidig zijn vastgelegd in het C-AR.

Vijfde lid: er moet een redelijk aanbod worden gedaan; wat is redelijk?

Titel 2.6 Meten

Artikel 2.6.1 beschikken over een meetinrichting

Lid 1: dat geldt ook voor elk allocatiepunt!

Voor aansluitingen van rnb's op landelijk net geldt overgangsbepaling 7.2.1 tot 1 januari 2030. Voorgesteld wordt van lid 3 een kan-bepaling te maken, omdat het niet nodig lijkt voor onbemeten kleine aansluitingen bij ministeriële regeling nadere eisen te stellen.

Er zijn verschillende situaties waar in de omgeving van het overdrachtpunt wordt gemeten. Het woord "bij" laat te weinig ruimte. De tekst zou gewijzigd moeten worden in:
Een aangeslotene beschikt ten minste bij het primaire allocatiepunt of indien aangeslotene en systeembeheerder dat overeenkomen in de omgeving van het primaire allocatiepunt over een geïnstalleerde meetinrichting, tenzij [...] En dan moet 2.6.2 naar het primaire allocatiepunt verwijzen en kunnen bij AMvB regels worden gesteld over meetinrichtingen of meters op andere plaatsen.

Tweede lid: waarom geformuleerd met zowel "aangeslotene" als "eindafnemer"?

Artikel 2.6.2 beschikken over een meetinrichting of een meter

Geldt ook voor elk allocatiepunt.

De huidige regeling van mloea staat bij grootverbruikers secundaire allocatiepunten achter het primaire allocatiepunt toe. Bij kleine aansluitingen bevindt een secundair allocatiepunt zich nu nog steeds naast het primaire allocatiepunt.

Artikel 2.6.3 eisen aan meetinrichtingen of meters

f: moet zijn: overdrachtpunten

g: Moet hier ook niet "meters" aan worden toegevoegd?

Artikel 2.6.4 installeren en beheren meetinrichting grote aansluitingen

Ook hier moet in lid 1, sub a komen te staan: ten minste een meetinrichting bij het primaire allocatiepunt of indien aangeslotene en systeembeheerder dat overeenkomen in de omgeving van het primaire allocatiepunt, installeert en beheert.

Nieuw is de bepaling: Een aangeslotene met een grote aansluiting beheert de stroom- of spanningstransformator die onderdeel uitmaakt van zijn aansluiting indien de aangeslotene en de

transmissie- of distributiesysteembeheerder dit overeenkomen. Wij verzoeken deze bepaling te schrappen.

Het eerste lid impliceert ten onrechte dat ook invoeders op het GTS-net een erkende meetverantwoordelijke moeten inschakelen. Dit klopt niet. Invoeders op het transmissiesysteem zijn zelf verantwoordelijk voor installeren en beheren van de meetinrichting en hoeven hiervoor geen erkende meetverantwoordelijke in te schakelen.

Ten aanzien van lid 4 bepleiten wij geen wijziging aan te brengen ten opzichte van de huidige situatie en de betreffende aangeslotenen als aangeslotenen met een grote aansluiting aan te merken. (Zie ook de opmerking bij hoofdstuk 1.)

Conform lid 6 moet een aangeslotene met een grote aansluiting zelf gegevens doorgeven van de door hem beheerde meetinrichtingen en meters. Het lijkt ons beter dit rechtstreeks op te dragen aan de meetverantwoordelijke, gelet op diens specifieke kennis ter zake (dan kan 2.6.7, lid 1 vervallen).

Artikel 2.6.5 meten bij kleine aansluitingen conventionele meetinrichtingen

Als een meetinrichting niet op afstand uitleesbaar is (dus ook als die technisch (tijdelijk) niet uitleesbaar is) ligt het voor de hand dat de leverancier de meterstanden collecteert (LV kent immers de momenten en heeft het klantcontact). Het vaststellen van de standen en de verbruiksbeplanning kan echter beter bij de dsb liggen incl. de situatie dat de leverancier geen standen heeft kunnen collecteren.

Verder vragen wij ons af of nu voldoende is geregeld waarvoor de meetgegevens gebruikt kunnen worden en met name of geborgd is dat de dsb's de meetgegevens ook voor hun facturering kunnen gebruiken zodra eventueel het capaciteitstarief wordt verlaten.

Onder lid 1 moet ook iets worden geregeld voor het geval er ook sprake is van additionele allocatiepunten. Zeker in de toekomst kunnen daar wellicht ook andere meters komen. Wellicht kan daarom het beste geregeld worden dat bij AMvB kan worden geregeld wanneer en hoe hiervan kan worden afgeweken ingeval van meerdere allocatiepunten.

verzoeken is praktisch gezien niet handig en onwenselijk: leverancier weet immers niet wanneer werkzaamheden worden verricht en zowel stand bij plaatsing als bij wegname van de meter zijn onmisbaar. Tevens kunnen er meer criteria zijn om de meetreeks te bewaken dan enkel een periode. voorstel:

De distributiesysteembeheerder collecteert meetgegevens van aangeslotenen met een kleine aansluiting die beschikken over een conventionele meetinrichting of een slimme meetinrichting waarvan de communicatiefunctie niet wordt gebruikt, bij de vervanging van een meetinrichting, een aanpassing van een aansluiting of een meetinrichting of op basis van bij ministeriële regeling vastgestelde criteria."

Onze opmerking over artikel 2.6.4, lid 4 brengt mee dat lid 2 van artikel 2.6.5 dient te vervallen. Zie ook nadere duiding kleine aansluiting.

Artikel 2.6.6 meten bij grote aansluitingen

Tweede lid: moet ook nog "per allocatiepunt" bij. Anders zou de netbeheerder bij een aansluiting met twee verbindingen (en mogelijk 2 overdrachtpunten, hangt af van de situatie) maar slechts één allocatiepunt beide metingen moeten sommeren; daar moet dan wel een haakje voor zijn.

Kenmerk
BR-2021-1798

Datum
11 februari 2021

Lid 4: moet zijn "Het eerste en tweede lid is tevens van toepassing".

Wordt het "tweede lid" niet toegepast dan zou er geen verplichting bestaan om er voor zorg te dragen dat een MV-er per meetinrichting of meter afname en invoeding meet, valideert en vaststelt.

Op grond van lid 6 moet de aangeslotene zelf meetgegevens doorgeven. Gelet op het grote belang van meetgegevens voor diverse partijen en processen en dus van het belang dat tijdig volledige en betrouwbare meetgegevens worden verstrekt, dringen wij er met klem op aan de meetverantwoordelijke rechtstreeks verantwoordelijk te maken voor het doorgeven van de meetgegevens (dan kan 2.6.7, lid 1 vervallen).

Het eerste en tweede lid impliceren ten onrechte dat ook invoeders op het GTS-net een erkende meetverantwoordelijke moeten inschakelen. Dit klopt niet. Invoeders op het transmissiesysteem zijn zelf verantwoordelijk voor het meten en voor de metingen en hoeven hiervoor geen erkende meetverantwoordelijke in te schakelen.

Het is onduidelijk wat in het tweede lid bedoeld wordt met de "hoeveelheid gas" dat wordt gemeten. Het moet duidelijk worden dat de gasinvoeding niet alleen het volume (aantal m3) moet worden gemeten, maar ook de energie-inhoud van dat volume.

Hoofdstuk 3 – Beheer van Elektriciteits- en gassystemen

Titel 3.1 Algemene bepalingen

Artikel 3.1.1 gebiedsindeling transmissie- en distributiesysteembeheerders

- Lid 2: Wij verzoeken, bijvoorbeeld in verband met de komst van nieuwe eilanden ook voor elektriciteit de mogelijkheid op te nemen gebieden uit te zonderen van de aansluitplicht, tenzij de verzoeker alle doelmatige kosten betaalt.
- Lid 3 zou verder gewijzigd moeten worden in: Een transmissie- of distributiesysteembeheerder verricht geen werkzaamheden buiten het gebied dat hem krachtens het eerste lid is toegewezen, tenzij het werkzaamheden voor een andere transmissie- of distributiesysteembeheerder betreft.
- Tenslotte dringen wij erop aan een bepaling toe te voegen in de zin van: In incidentele gevallen kunnen dsb's in onderling overleg afwijken van de voor hun geldende gebiedsindeling indien dit uit een oogpunt van de bestaande infrastructuur technisch of economisch grote voordelen heeft.
- NB Niet te beoordelen is overigens of er geen verschillen tussen de huidige gebiedsindelingen en de nieuwe zullen zijn en of in verband hiermee overgangsbepalingen vereist zijn.

Titel 3.2 Aanwijzen, certificeren en erkennen van systeembeheerders

Artikel 3.2.1 verplichtingen voor eigenaar van systeem

- De dsb's zien vanuit de publieke belangen die het wetsvoorstel beoogt te dienen, geen enkele noodzaak of reden nu ook voor dsb's de eis van certificering te stellen. De eisen zullen veel extra werk en extra kosten met zich meebrengen. De dsb's staan in verband met de energietransitie en het gebrek aan technisch personeel al voor enorme uitdagingen en vragen zich af wat certificering toevoegt en verzoeken van deze extra eis af te zien.
- Verder gaan de teksten ervan uit dat de tsb's en dsb's eigenaar van hun systeem zijn. Graag in de toelichting benadrukken dat dit niet betekent dat geëist wordt dat alle onderdelen van het systeem in eigendom moeten zijn.

Artikel 3.2.2 aanwijzing TSB / interconnectoren / DSB / GDS

- Zie overigens ook de opmerking gemaakt over de definitie in hoofdstuk 1, waarom moet een GDS een GS worden en kan niet volstaan worden met de huidige benaming die reeds in lijn is met het Europese recht?
- In lid 1 moet het zijn: onderneming die eigenaar is van ...
- Lid 2 sub a en b: elders wordt gebruikt een "systeem", zoals in 3.2.1 en 3.2.6.
- Lid 5 loopt nog niet goed.

Artikel 3.2.4 certificering TSB/DSB

- Lid 3: is opnieuw certificering vereist bij overname van een systeem? Dat is niet wenselijk.

Artikel 3.2.5 voorschriften certificering

- In lid 2, sub a moet verwezen worden naar het vierde lid van 3.2.4.

Artikel 3.2.6 erkenning GS

- Waarom wordt voorgesteld het potentiële aantal aangeslotenen van 500 te verhogen naar 1.000?
- Onduidelijk is verder waarom ACM niet langer toetst of de betrouwbaarheid van het systeem voldoende gewaarborgd is (lid 1, sub g).

- Verder loopt het artikel niet goed, omdat nu niet alleen een tsb en dsb systeembeheerder zijn. In lid 1, sub a wordt gesteld dat de eigenaar van een gesloten systeem niet aangewezen mag zijn als systeembeheerder. En in lid 1, sub b staat dat de eigenaar van een gesloten systeem geen onderdeel mag zijn van een infrastructuurgroep, maar de definitie van een infrastructuurgroep is ook van toepassing op alle systeembeheerders.

Artikel 3.2.8 directe lijn

- Bepleit wordt toe te voegen dat de ACM moet toetsen of er daadwerkelijk sprake is van een directe lijn.

Titel 3.3 Inrichting en voorwaarden transmissiesysteem en distributiesysteem

Afdeling 3.3.1 Inrichtingseisen en voorwaarden voor TS, DS

Artikel 3.3.1 splitsing transport vs productie, levering en handel

- In het wetsvoorstel zijn mogelijke wijzigingen vanwege het wetsvoorstel collectieve warmtevoorziening nog niet meegenomen. Afhankelijk van hoe het laatstgenoemde wetsvoorstel uiteindelijk komt te luiden, is het noodzakelijk om in de Energiewet meer mogelijkheden voor infrastructuurbedrijven te creëren t.a.v. warmte. Het gaat dan om mogelijkheden om samen met andere partijen een warmtebedrijf conform WCW te kunnen vormgeven in verschillende samenwerkingsvormen, ook als de samenwerkingspartner tot een groep behoort waartoe ook een elektriciteits- of gasleverancier, -handelaar of -producent behoort. In de opmerkingen t.a.v. artikel 3.3.10 wordt hierop nader ingegaan.

Artikel 3.3.4 kruisparticipaties

- Er wordt in lid 1 alleen naar de elektriciteitsrichtlijn verwezen en niet naar de gasrichtlijn.

Artikel 3.3.6 algemeen werkzaamheden en uitbesteding daarvan

- Moet dit artikel zich niet beperken tot tsb's en dsb's?
- Lid 1 dat een systeembeheerder alleen noodzakelijke werkzaamheden mag doen, is te restrictief geformuleerd. Graag "noodzakelijk" wijzigen in: "redelijkerwijs nodig zijn".
- Lid 3 dat uitbesteding verbiedt aan een onderneming waar een leverancier onderdeel van uitmaakt, is eveneens te restrictief geformuleerd. Dsb's moeten bijvoorbeeld voor het plaatsen van slimme kv-meters wel gebruik kunnen maken van installatiebedrijven in een groep met een energieleverancier. Bedoeling is ooit geweest te voorkomen dat netbeheerders werkzaamheden bij aangeslotenen aan energieleveranciers uitbesteden, zodat die leveringsovereenkomsten kunnen proberen aan te gaan. Daar zou het lid zich toe moeten beperken.

Artikel 3.3.7 opslag door transmissie- en distributiesysteembeheerders

- In 3.3.7 tussen sub a en sub b graag voor de duidelijkheid het woord "of" toevoegen.

Artikel 3.3.8 erkenning als VGNO

- Lid 2 loopt nog niet goed. Nu de criteria al in lid 1 staan, graag wijzigen in: Bij of krachtens AMvB kunnen nadere regels worden gesteld ...

Artikel 3.3.9 ontheffing opslag door transmissie- of distributiesysteembeheerder

- In lid 1, sub a moet verwezen worden naar 3.4.2.
- Lid 1, sub c graag conform artikel 36 van de elektriciteitsrichtlijn 2019/944 wijzigen in: de tsb of dsb heeft aangetoond dat anderen deze faciliteiten niet tegen redelijke kosten en binnen een redelijke termijn kunnen of willen aanbieden.

- In lid 5 "Commissie en het Acer" vervangen door: de Europese Commissie en ACER.

Afdeling 3.3.2 Voorwaarden en samenwerking Infrastructuurgroep

Artikel 3.3.10 handelingen en activiteiten infrastructuurgroep

- De thans voor infrastructuurbedrijven toegestane handelingen en activiteiten zijn nog maar kort in de huidige wetten opgenomen en hebben tot een ingrijpende beperking van de toegestane handelingen en activiteiten van de infrastructuurbedrijven geleid waarover veel discussie heeft plaatsgevonden. Verschillende activiteiten zijn op grond daarvan afgestoten of gestopt. Wij dringen er met klem op aan de toegestane handelingen en activiteiten nu niet alweer te gaan inperken. Er is overigens ter zake ook geen overgangsrecht voorzien.
- Ad laadinfrastructuur: Verschillende netwerkbedrijven verrichten ook handelingen en activiteiten met betrekking tot laadinfrastructuur. Zij richten zich niet op huishoudens maar op zakelijke klanten. De activiteiten van de betreffende netwerkbedrijven beperken zich conform de huidige wetgeving tot infrastructurele aangelegenheden. De betreffende netwerkbedrijven bemoeien zich niet met de exploitatie van de laadpalen; de contracten daarover en de afwikkeling daarvan lopen geheel buiten hen om. De activiteiten ter zake zijn geheel in lijn met de andere voor netwerkbedrijven toegestane handelingen en activiteiten en zijn (voor een groot deel) ook onder andere uitzonderingen toegestaan.
- Ad "drinkwater-activiteiten": de betreffende activiteiten zijn in het verleden zeer bewust door de toenmalige minister van Economische Zaken als toegelaten activiteiten aangemerkt. Onderschreven wordt dat infrastructuurbedrijven zich niet (meer) bezig mogen houden met de levering en productie van water, maar wij kunnen ons niet voorstellen dat het nu de bedoeling is van het wetsvoorstel om alle handelingen en activiteiten m.b.t. infrastructuur voor water te verbieden. Met name moet het in onze ogen mogelijk blijven dat infrastructuurbedrijven operationeel samenwerken met andere netwerkbedrijven ("grondroerders") en bepaalde werkzaamheden voor die andere netwerkbedrijven kunnen blijven doen (op het gebied van tekeningen, onderzoeken, vergunningaanvragen, projectleiderschap). Zie voor gedetailleerde uitleg bijlage 3.
- Ook infrastructuurbedrijven met een dsb willen/dienen zich bezig te kunnen blijven houden met aanleg en beheer van antenne-opstelpunten t.b.v. ethercommunicatie en certificering van hernieuwbare energie. Voor wat de antenne-opstelpunten betreft moeten de infrastructuurbedrijven hiermee vanwege hun telecomnetwerken en de verplichtingen die ter zake uit de Telecommunicatiewet voortvloeien beslist mee door kunnen gaan.
- Overigens lagen de punten op pagina 84 van de MvT aanvankelijk helemaal niet ten grondslag aan de toegestane handelingen en activiteiten en vinden wij dat sommige hiervan ten onrechte de indruk wekken dat er geen sprake is van eerlijke concurrentie tussen een infrastructuurbedrijf en bedrijven die geen onderdeel zijn van een infrastructuurgroep. Er zijn zo veel waarborgen dat een tsb en dsb een groepsmaatschappij niet mogen bevoordelen, dat een infrastructuurbedrijf zich niet onderscheidt van een onderdeel van een willekeurig ander middelgroot tot groot concern. Wij verzoeken daarom de betreffende passage aan te passen.
- In het wetsvoorstel zijn mogelijke wijzigingen vanwege het wetsvoorstel collectieve warmtevoorziening (WCW) nog niet meegenomen. Op basis van de herziene teksten van de WCW die eind 2020 door EZK zijn gedeeld, is het noodzakelijk om de toegestane handelingen en activiteiten voor infrastructuurbedrijven aan te passen en m.b.t. warmte expliciet te maken. Concreet gaat het om het wettelijk toestaan dat een netwerkbedrijf van een infrastructuurgroep deel kan nemen in een warmtebedrijf zoals gedefinieerd in de WCW (en daarmee verantwoordelijkheid kan dragen voor alle taken die een warmtebedrijf conform WCW dient te verrichten), ook als de samenwerkingspartner tot een groep behoort waartoe ook een elektriciteits- of gasleverancier, -handelaar of -producent behoort. Deelname moet,

naast het verrichten van infrastructuurtaken t.a.v. warmte (benoemd in art. 2.28b van WCW) en met expliciete uitsluiting van het zelf produceren, handelen & leveren door het netwerkbedrijf, invulling kunnen krijgen in de vorm van (niet uitputtend) aandeelhouderschap, deelname in het bestuur en RvC zonder meerderheidszeggenschap, alsmede het beschikken over het economisch eigendom van de infrastructuur (benoemd in art. 2.28b van WCW).

Artikel 3.3.12 bevoordeling eigen infrastructuurgroep

- Aan lid 2 toevoegen: of krachtens de Energiewet is toegestaan. Er zijn in de Energiewet immers bepalingen opgenomen op grond waarvan ook een infrastructuurbedrijf commercieel gevoelige gegevens van de tsb/dsb kan ontvangen.

Titel 3.4 Taken transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerder

Artikel 3.4.1 algemene bepaling transmissie- en distributiesysteembeheerder in verhouding tot Europees recht

- In dit artikel wordt slechts naar bepaalde van toepassing zijnde verordeningen verwezen. Hoe zit het dan met de diverse Europese Netcodes en/of andere Europese verordeningen op grond waarvan de tsb's en dsb's ook bepaalde taken hebben. Moet daar ook niet ergens naar verwezen worden? Een willekeurig voorbeeld is de Rfg. Vo. op grond waarvan de tsb's en dsb's moeten beoordelen of elektriciteitsproductie-installaties aan de voorwaarden voldoen en zo neen deze niet mogen aansluiten respectievelijk moeten afsluiten. Hoe zit het verder met de mogelijkheid kosten in rekening te brengen voor op basis daarvan te verrichten werkzaamheden? Daar moet een algemene wettelijke grondslag voor zijn.
- In lid 4 wordt verder ten onrechte voor de dsb gas verwezen naar een elektriciteitsverordening.

Afdeling 3.4.1 Taken inzake beheer en onderhoud

Artikel 3.4.2 beheer- en ontwikkeltaak

- Lid 1: In de MvT wordt benadrukt dat de beheer- en ontwikkeltaak mede behelst dat de tsb's en dsb's kunnen samenwerken bij het opstellen van de regionale energiestrategieën. Wij zijn blij dat aldus wordt bevestigd dat deze samenwerking mogelijk is. Om hun beheer- en ontwikkeltaak, mede in het licht van de energietransitie, goed te kunnen uitvoeren moeten de tsb's en dsb's met alle partijen die activiteiten verrichten of betrokken zijn bij besluitvormingsprocessen die van substantiële invloed zijn op de uiteindelijke behoefte aan aansluitingen en transportcapaciteit in een gebied of juist het vervallen van behoefte daarvan, kunnen samenwerken (dus niet alleen overheden en overheidsbedrijven, maar ook bijvoorbeeld havenbedrijven, projectontwikkelaars, woningbouwverenigingen etc.). Enerzijds vinden wij ook dat dit daarom al valt onder de beheer- en ontwikkeltaak. Anderzijds zijn wij bang voor discussies en geschillen ter zake. Wij zouden daarom het liefst zien dat deze samenwerkingsmogelijkheid expliciet in de wettekst wordt benoemd en dringen erop aan indien dit niet mogelijk is ten minste de hiervoor bedoelde passage in de toelichting te verbreden.
- Lid 3: Eenmaal gerealiseerde aansluitingen maken deel uit van het systeem. Het is wenselijk dat dit duidelijk uit de MvT blijkt, zodat duidelijk is dat het verwijderen van aansluitingen of delen daarvan ook onder het bepaalde in lid 3, sub a valt.
- Wij verzoeken verder in de inleidende zin van lid 3 het woord "ten minste" toe te voegen, omdat de ervaring leert dat dit soort omschrijvingen in de praktijk nogal eens heel restrictief worden uitgelegd en er bovendien aan voorbij gaat dat er ook uit andere wetgeving verplichtingen voor de tsb's en dsb's voortvloeien (denk bijvoorbeeld aan milieuwetgeving die tot het moeten verwijderen van delen van het systeem kan leiden).
- Verder verzoeken wij in lid 3 sub a "leidingen" te vervangen door "kabels en leidingen" en "permanent" te schrappen, omdat dit woord tot discussies aanleiding kan geven.

- De bedoeling van lid 3, sub d “dat de taken van een dsb mede het realiseren van aansluitingen op de andere distributiesystemen omvat” begrijpen wij niet, omdat het realiseren van aansluitingen op zijn systeem toch een primaire taak van iedere dsb is en er toch geen reden is om bepaalde aansluitingen anders te behandelen.

Artikel 16 van de nieuwe elektriciteitsrichtlijn 944 bepaalt dat lidstaten voorzien in een ondersteunend regelgevingskader voor energiegemeenschappen van burgers waarbij ervoor wordt gezorgd dat) de desbetreffende distributiesysteembeheerder tegen een compensatie die als billijk is beoordeeld door de regulerende instantie, met energiegemeenschappen van burgers samenwerkt om elektriciteitsoverdracht binnen energiegemeenschappen van burgers te faciliteren. Waarom is dit niet in het wetsvoorstel verwerkt?

Artikel 3.4.6 procedure investeringsplan

- Het gestelde in het tweede lid moet ook voor GTS worden geregeld (zie ook pag 87 MvT).
- Leidt de toets van ACM ertoe dat de betreffende investeringen als noodzakelijke investeringen beschouwd worden, die vergoed worden?
- Lid 6 bepaalt dat bij significante wijzigingen de procedure opnieuw gevolgd moet worden. Wanneer is er sprake van een significante wijziging? Dit moet in ieder geval niet te snel worden aangenomen, omdat anders de voorbereiding van een nieuw investeringsplan en aanpassing van het bestaande investeringsplan door elkaar gaan lopen.
- Lid 7: In dit artikel wordt gesteld dat investeringen die zijn opgenomen in het investeringsplan noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de wettelijke taken. In voetnoot 61 op p.87 van de toelichting wordt uitgelegd wat daarmee wordt bedoeld. Op p.87 van de toelichting staat echter ook dat de investeringen die zijn opgenomen in het investeringsplan kunnen worden aangemerkt als noodzakelijk. Deze kan-bepaling in de toelichting strookt niet met de tekst van dit artikel. Graag zien wij deze tekst in de toelichting in overeenstemming gebracht met de tekst van het artikel.
Op p.48 van de toelichting staat tevens dat de dsb's hebben aangegeven dat de regulering voor hen niet in de weg staat aan anticiperende investeringen. Dat ligt wat subtieler. De dsb's hebben aangegeven dat de regulering niet in de weg hoeft te staan aan anticiperende investeringen. Maar dat is dus wel afhankelijk van de manier waarop de ACM de regulering vormt geeft. In ieder geval is het niet zo dat de regulering anticiperende investeringen per definitie niet in de weg staat.

Artikel 3.4.7 nadere regels investeringsplan

- In lid 2 moet voor gas “of een verschillend drukniveau” worden toegevoegd.

Afdeling 3.4.2 Taken inzake aansluiten

Artikel 3.4.8 aansluitaak elektriciteit

- De nieuwe artikelen voor de aansluit- en transporttaak getuigen van begrip voor de uitdagingen en moeilijkheden waarmee de systeembeheerders op dit moment geconfronteerd worden. Daar zijn wij blij mee. Wij blijven echter ook aandacht vragen voor het ons niet toe te rekenen ontbreken van aanbod van technisch geschoold personeel en het niet tijdig verkrijgen van vergunningen en dat wij ons ter zake op overmacht (moeten kunnen) beroepen. Gelet op het maatschappelijk belang verzoeken wij het ministerie ook te helpen deze problemen op te lossen.
- Moet in lid 1 niet komen te staan: doet op verzoek “overeenkomstig de vastgestelde of goedgekeurde voorwaarden en methoden als bedoeld in hoofdstuk 5” een aanbod?

- Wij begrijpen dat een andere formulering van het punt van aansluiting wordt voorgesteld, maar dat geen materiële wijziging wordt beoogd. Wij verzoeken dit in de toelichting expliciet te vermelden, omdat de formulering “dat de laagste aansluitkosten oplevert voor de verzoeker” een vertaling van het Ministerie van de huidige jurisprudentie is en deze formulering thans niet voorkomt en tot vragen leidt.
- Omdat de netbeheerders verschillende netvlakken met een zelfde spanningsniveau kennen, verzoeken wij in lid 1 sub a te verduidelijken dat het (zoals ook bevestigd in de jurisprudentie) gaat om aansluiting op een voor aansluiting bestemd punt op een geschikt netvlak met een bij die aansluiting passend spanningsniveau dat de laagste aansluitkosten oplevert voor de verzoeker.
- De enige genoemde reden om een aansluitverzoek te weigeren, is het ontbreken van voldoende transportcapaciteit. Het komt tevens voor dat verzoeken op een door verzoeker gewenst punt in het systeem niet kunnen worden ingewilligd omdat er op dat punt in het systeem (station) geen fysieke ruimte is om in een nieuw aansluitveld te voorzien, dan wel dat als gevolg van het aansluitverzoek problemen ten aanzien van kortsluitvermogens of spanningshuishouding ontstaan. Deze redenen zouden daarom tevens als reden moeten worden opgenomen om een aansluitverzoek te weigeren.
- Verder verzoeken wij de tsb's en dsb's te verplichten “indien mogelijk” alternatieve aansluitpunten aan te bieden, omdat bij de huidige netcapaciteitsproblemen redelijke alternatieven vaak helemaal niet voorhanden zijn (en dan alternatieven zouden resulteren die de gehanteerde nettopologie aantasten, tot hele lange en dure verbindingen voor een enkele aansluiting leiden die in de beperkte ruimte in de ondergrond ook niet wenselijk zijn of waarmee congestieproblemen alleen maar worden verplaatst etc.).
- Wij onderschrijven het voorstel om bij AMvB regels te stellen over de redelijke aansluittermijnen. Uit de MvT leiden wij af dat daarbij ook voorschriften voor de volgorde van afhandeling van aanvragen, worden overwogen en dat het de bedoeling is hiervoor “in beginsel op volgorde van binnenkomst” te hanteren. Uiteraard juichen wij dit toe. In de MvT wordt ook goed toegelicht hoe het *first come, first served* beginsel werkt. Desalniettemin geven wij in overweging in lid 5, sub b ook onderscheid tussen type aangesloten mogelijk te maken om voor de toekomst ook niet uit te sluiten bij AMvB bijvoorbeeld toch bepaalde aanvragers (zoals eigenaren van ziekenhuizen) om gegronde redenen voorrang te kunnen geven.
- De formulering van lid 5, sub c is nog niet correct. Bedoeld is waarschijnlijk dat op een aansluitleiding een aansluiting voor een derde wordt gerealiseerd, op grond waarvan de aansluitleiding (deels) net wordt.

Een en ander zou op de volgende formulering van het onderhavige artikel neerkomen:

1. Een tsb of dsb voor elektriciteit doet op verzoek **overeenkomstig de vastgestelde of goedgekeurde voorwaarden en methoden als bedoeld in hoofdstuk 5** een aanbod tot:
 - a. aanleg van een aansluiting op zijn systeem op een voor aansluiting bestemd punt **op een geschikt netvlak** met een bij die aansluiting **passend** spanningsniveau dat de laagste aansluitkosten oplevert voor de verzoeker; of
2. In afwijking van het eerste lid, kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder ... een aanbod doen **voor een** aansluiting op een voor die aansluiting afwijkend **netvlak of** spanningsniveau indien:
 - a. aansluiting op dat **netvlak of** spanningsniveau
3. In afwijking van het eerste lid, kan een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit weigeren een aanbod te doen tot aanleg van of wijziging **van of naar een grote of grotere** aansluiting [...] onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is op zijn systeem voor de transportcapaciteit die nodig is voor de beoogde aansluiting, **onvoldoende fysieke ruimte aanwezig**

is om in een aansluitveld te voorzien, dan wel het aansluitverzoek tot problemen ten aanzien van spanningshuishouding of kortsluitvermogens leidt. De tsb of dsb voorziet [...] en biedt indien mogelijk alternatieve aansluitpunten aan waar voldoende transportcapaciteit beschikbaar is voor de beoogde aansluiting.

4.na acceptatie van het aanbod, **tenzij er sprake is van overmacht**.
5. b. ... spanningsniveau **of het type aangeslotene, en..**
5. c. voorwaarden waaronder **een aansluitleiding kan gebruiken om daarop een aansluiting voor een derde te realiseren.**
6. aansluitcapaciteiten, **netvlakken** en spanningsniveaus.

Artikel 3.4.9 door verzoeker realiseren van een aansluiting

- Lid 2 loopt helaas nog niet goed en zou zich evenals lid 1 moeten beperken tot het realiseren van de verbinding(en) van de (potentiële) aansluiting. Het bepaalde in de leden 1 en 2 zou uitgebreid mogen worden met het verwijderen van de bedoelde verbindingen en aansluitingen.

Artikel 3.4.10 aansluitaak gas

- De gezamenlijke netbeheerders vinden het positief dat de aansluitaak van GTS beperkt wordt tot aansluitingen die qua druk of capaciteit passen bij een gastransmissiesysteem. Een heldere grondslag voor de transmissiesysteembeheerder gas om evident ondoelmatig of onredelijke verzoeken tot wijziging van een aansluiting te kunnen afwijzen ontbreekt evenwel nog. Als gevolg van de specifieke tariefregulering van GTS ontbreekt een prijsprikkel voor aangesloten en dus moet een dergelijke grondslag nog worden opgenomen in de wet.
- Moet in lid 1 niet staan: ... doet op verzoek "overeenkomstig de vastgestelde of goedgekeurde voorwaarden en methoden als bedoeld in hoofdstuk 5" een aanbod?
- Lid 2: Wij onderschrijven de wens te regelen wanneer iemand recht heeft op een aansluiting op het systeem van de tsb en wanneer op het systeem van de dsb. De bedoeling is nu duidelijk. De grens is echter: boven 8 bar en boven 2500 m3/h wordt de aansluiting door de tsb verzorgd. Nu staat er vanaf die grens. De vraag rijst bovendien of nu het omgekeerde van hetgeen in lid 2 staat niet ook nog voor de dsb geregeld moet worden. Is het niet beter aan lid 1 iets toe te voegen in de zin van: met dien verstande dat aansluitingen voor en wijzigingen van aansluitingen naar een drukniveau van meer dan 8 bar of meer dan 2.500 m3/h invoeding door een transmissiesysteembeheerder worden gerealiseerd en andere door de distributiesysteembeheerder.
- Overigens wordt in de MvT (pag. 88) ten aanzien van elektriciteit verduidelijkt dat het bij "laagste kosten voor verzoeker" enkel gaat om de bijdrage in de kosten tot het overdrachtpunt. Graag dit op pag. 90 in de MvT ook voor gas zo toelichten.
- Aangesloten van de tsb gas betalen als gevolg van NC TAR geen bijdrage voor wijzigingen van de aansluiting, en aangesloten van dsb's betalen hier wel voor. Laat het artikel dit verschil toe?
- Lid 3 Verzoekt wordt in lid 3 te verduidelijken dat op verzoek van de dsb de tsb de aansluiting aan kan bieden in dit geval dat de totale kosten lager zijn bij aansluiting door de tsb. .
- Tenslotte wordt verzoekt in de MvT te verduidelijken dat de betrokken systeembeheerders t.b.v. de mogelijkheid genoemd in lid 3 mogen overleggen en de kosten m.b.t. de verschillende opties mogen vergelijken (dit om discussies over de mededingingsrechtelijke/regulatorische toelaatbaarheid daarvan te voorkomen).
- Lid 4 moet luiden: In afwijking van het eerste lid ("lid" is in het voorstel weggevalen).
- Op grond van lid 4 vervalt de aansluitplicht voor een kleine aansluiting voor een gebouw dat na 1 januari 2015 is gerealiseerd. Deze formulering zal veel discussie opleveren. Wanneer is

- dit? Hoe moet dit worden aangetoond? Thans was het criterium of er een omgevingsvergunning vóór 1 juli 2018 was aangevraagd. Dit is wel handhaafbaar.
- Het gestelde in lid 5 is verder alleen handhaafbaar indien de tsb gas of de ACM wettelijk verplicht wordt de namen van de betreffende aangeslotenen door te geven aan de dsb's.
 - Het laatste deel van lid 6 zou moeten komen te luiden: na acceptatie van het aanbod. Verder kunnen wij ons voorstellen dat net als bij elektriciteit, ter zake in een AMvB wordt voorzien, waarbij de redelijke termijnen kunnen verschillen afhankelijk van aansluitcapaciteit, drukniveau en type aangeslotene.
 - Om toekomstige ontwikkelingen niet uit te sluiten verdient het aanbeveling in lid 7 ook te voorzien in de mogelijkheid bij AMvB de grenzen genoemd in lid 2 te wijzigen.

Artikel 3.4.11 in gebruik geven, beheren en onderhouden van aansluitingen

- Deze bepaling regelt een deel van hetgeen de aansluit- en transportovereenkomst regelt. De tsb's en dsb's gaan ervan uit dat met de bepaling niet beoogd is de bestaande aansluit- en transportovereenkomsten in 2 overeenkomsten te splitsen. Graag dat in de MvT verduidelijken.
- Wij verzoeken verder lid 2 te wijzigen in: Een tsb of dsb kan een aansluit- en transportovereenkomst indien daar aanleiding voor is ten minste onder de volgende omstandigheden opzeggen of een aansluiting op zijn systeem ten minste onder de volgende omstandigheden afschakelen of verwijderen:
 - a.
 - b.
 - c. het in gebruik geven van de aansluiting aan de aangeslotene is beëindigd;
 - d. dit noodzakelijk is vanwege veiligheid of milieueisen;
 - e. er sprake is van wanbetaling, fraude, handelen in strijd met het bepaalde in of krachtens deze wet of de voorwaarden of methoden als bedoeld in 5.1.9, lid 5.

Zoals het voorgaande illustreert kunnen er vele redenen zijn om af te schakelen of de aansluiting te verwijderen. Het moet derhalve in ieder geval geen limitatieve opsomming zijn. De systeembeheerder moet ter zake verder ook enige beleidsvrijheid houden, omdat niet iedere "overtreding" direct een of dezelfde sanctie rechtvaardigt en het uiteindelijk aan de rechter of geschillenbeslechters is om ter zake een oordeel te vellen. Wij dringen er in het verlengde hiervan daarom op aan de leden 3 en 5 te schrappen.

- Wij dringen er verder op aan ergens in het wetsvoorstel vast te leggen dat de tsb's en dsb's in gevallen als bedoeld in lid 2 kosten bij de aangeslotene in rekening kunnen brengen. Omdat dat voor meerdere gevallen nog verduidelijking behoeft, is een generieke bepaling te verkiezen.
- Ook voor de situatie als bedoeld in lid 3 (verwijdering gasaansluiting indien het in gebruik geven van de aansluiting is beëindigd etc.) moet nog vastgelegd worden of de kosten hiervan in rekening gebracht moeten worden bij de (voormalige) aangeslotene (ook als deze niet om verwijdering verzoekt) of dat en hoe deze kosten eventueel gesocialiseerd moeten worden. Wij gaan ervan uit dat hierover eerst nog nader overleg met ons zal plaatsvinden alvorens dit wordt vastgelegd.
- Verder verzoeken wij u een nieuw lid toe te voegen, inhoudende: "Het bepaalde in lid 2 is van overeenkomstige toepassing op een allocatiepunt." Vooralsnog gaan wij er van uit dat de systeembeheerder alleen een contract (aansluit- en transportovereenkomst) heeft/houdt met de aangeslotene (zijnde de contractant op het primaire allocatiepunt), ongeacht de eventuele gebruikers van allocatiepunten. Er komen in de toekomst zoals het er naar uitziet veel meer allocatiepunten voor elektriciteit. Het artikel mag daarom in ieder geval niet uitsluiten dat een tsb/dsb ook alleen een of meer additionele allocatiepunten kan opzeggen/intrekken en ingeval daar een meetinrichting of meter van de systeembeheerder aanwezig is deze op

kosten van de aangeslotene kan afschakelen of verwijderen. Dit graag aan het onderhavige artikel toevoegen.

Artikel 3.4.12 Invoedspecificaties en WQA gas

- Mede in verband met mogelijke toekomstige ontwikkelingen met waterstof verzoeken de dsb's een lid toe te voegen: Bij AMvB kunnen dsb's onder daarbij te regelen voorwaarden ook worden toegestaan gas te bewerken, te behandelen of te mengen met andere stoffen of gassen. Zie ter zake ook ons antwoord op de open vraag inzake de randvoorwaarden waaronder netbeheerders zouden kunnen experimenteren met waterstof.

Artikel 3.4.13 overdrachtpunten en allocatiepunten

- Voor gas kennen we geen allocatiepunten. Voorgesteld wordt de tekst te wijzigen in:
Lid 1 Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit stelt van een aansluiting een of meer overdrachtpunten vast en kent aan een aansluiting een primair allocatiepunt toe. (NB Indien een elektriciteitsaansluiting uit meerdere verbindingen bestaat, kunnen er meerdere overdrachtpunten zijn.)
Lid 2 Op verzoek van een aangeslotene kent een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit overeenkomstig de voorwaarden als bedoeld in 5.1.9 een of meer additionele allocatiepunten toe.

Afdeling 3.4.3 Taken inzake transporteren

Artikel 3.4.14 transporttaak elektriciteit

- Moet in lid 1 niet worden toegevoegd: "overeenkomstig de vastgestelde of goedgekeurde voorwaarden en methoden als bedoeld in hoofdstuk 5"?
- Lid 3: Wij waarderen het dat wij voortaan onder nader bij AMvB te bepalen voorwaarden ook transport met geheel of gedeeltelijke onderbreekbare beschikbaarheid van transportcapaciteit kunnen aanbieden en dat wij niet gebruikte transportcapaciteit kunnen inperken. De tsb en dsb's elektriciteit willen graag betrokken worden bij de uitwerking van de AMvB. Vooral bij congestie zouden zij graag de mogelijkheid willen hebben om transportcapaciteit aan te bieden onder de voorwaarde dat totdat het net verzwakt is de aanvrager verplicht is tegen direct bij het aangaan van de aansluit- en transportovereenkomst overeen te komen vergoeding en voorwaarden bepaalde flexibiliteit te leveren. Graag willen de betreffende systeembeheerders met het Ministerie de mogelijkheden bespreken dit als tijdelijke non-firm ato mogelijk te maken onder de voorziene AMvB.
- Het wetsvoorstel laat ruimte om op vrijwillige basis permanente non-firm ato's aan te gaan. Op vrijwillige basis in combinatie met een permanent karakter wordt aangenomen dat (potentiële) aangeslotenen dat alleen tegen een lager transporttarief zullen accepteren. Dit zal met name werken bij bijvoorbeeld laadpaalexploitanten (die een lager transporttarief zou kunnen worden aangeboden indien zij gedurende piek-uren minder (snel) zouden laden), mits de voorwaarden hier ruimte voor gaan bieden. Omdat producenten geen transporttarief hebben, zien de tsb's en dsb's op dit moment geen mogelijkheden voor volledig vrijwillige differentiatie in kwaliteit transportdienst voor deze groep. Graag zouden wij zien dat ook producenten transporttarief in rekening kan worden gebracht. Verzocht wordt dit zo nodig in de EU aan te kaarten.

Artikel 3.4.15 congestie en inkoop flexibiliteit elektriciteit

- Lid 1: In 3.4.2, lid 2 staat: ...neemt bij de ontwikkeling van het systeem in overweging of de inkoop van elektriciteits- en vermogensdiensten, de verzwaring van het systeem kan

voorkomen. Dit is een correcte formulering. Lid 1 van artikel 3.4.15 is daarom veel te strikt geformuleerd. In onze ogen zouden de leden 1 en 4 als volgt gecombineerd dienen te worden: Indien de tsb's en dsb's voor elektriciteit, elektriciteit of vermogen of elektriciteit- of vermogensdiensten kopen a. ter beperking van de gevolgen van congestie; b. met het oog op het efficiënter beheer..... of c. ter dekking van systeemverschillen, dan doen zij dit volgens transparante.....

- In lid 4 lezen wij dat wij een balanceringsverantwoordelijke moeten contracteren bij inkoop van elektriciteit voor systeemverliezen. Is dat correct?
- Naar aanleiding van lid 5 verzoeken wij in de MvT op te nemen dat bij gebruikmaking van een beurs zoals GOPACS of een voor alle marktdeelnemers toegankelijk platform geacht wordt te worden voldaan aan het bepaalde in lid 5.
- Conform lid 9 stelt de ACM ten minste de specificaties voor het inkopen van elektriciteits- en vermogensdiensten, en indien van toepassing, gestandaardiseerde marktproducten voor deze diensten in de vast te stellen methoden en voorwaarden vast. Conform artikel 32 van de elektriciteitsrichtlijn gaat het in ieder geval niet om systeemverliezen en gaat het hoogstens om goedkeuring. Wij verzoeken daarom het gestelde in lid 9 te beperken tot de inkoop van flexibiliteit (en evt. congestie) en te verwijzen naar 5.1.14.
- Omdat bij het ontbreken van mogelijkheden tot marktgebaseerd congestiemanagement overgegaan moet kunnen worden naar verplicht congestiemanagement, verzoeken wij tenslotte aangesloten boven een nader te bepalen aansluitcapaciteit, die niet tot "vitale bedrijven" behoren, te verplichten monitorings- en sturingsfaciliteiten te installeren en de tsb en dsb's elektriciteit in staat te stellen deze te bedienen.

Artikel 3.4.16 transporttaak gas

- Moet in lid 1 niet worden toegevoegd: "overeenkomstig de vastgestelde of goedgekeurde voorwaarden en methoden als bedoeld in hoofdstuk 5"?
- Ingeval van invoeding op een systeem van een dsb, is er met name in de zomer regelmatig in bepaalde netdelen een probleem dat er onvoldoende gasafname is voor het in te voeden gas. Nu mogen wij op grond van de door de ACM vastgestelde codes invoeding op de betreffende momenten verbieden. Kan deze praktijk gehandhaafd worden? Kan in de wet worden opgenomen dat een invoeder op een distributiesysteem gedurende minimaal 8000 uur per jaar recht heeft op invoeding (om investeringen in een booster voor enkele uren per jaar te voorkomen)? Of worden wij gerechtigd invoeders in deze zin een aansluit- en transportovereenkomst aan te bieden met geheel of gedeeltelijk onderbreekbare beschikbaarheid?

Artikel 3.4.17 aankoop systeemverliezen gas

- Systeemverliezen op een gasdistributiesysteem zijn voornamelijk verschillen door onzuiverheden in de gasmeting en met zeer beperkt fysieke verliezen in de zomer is er rekenkundig een overschot in het systeem. Door de systeembeheerder nu verantwoordelijk te maken voor de onbalans, wordt hij (administratief) gasproducent; dit is onwenselijk. Daarom bij voorkeur methodiek ongewijzigd laten conform de huidige praktijk met uitwerking in de Allocatiecode

Afdeling 3.4.4 Taken inzake balanceren

Artikel 3.4.19 balancerings TSB gas

- Lid 3, onderdeel a: De tekst klopt niet, want volgens de definitie is een balanceringsportfolio een resultante. De tekst zou bijv. wel kunnen luiden: "De mate waarin zijn balanceringsportfolio is evenwicht is".

Artikel 3.4.19a allocatie en reconciliatie

- De huidige omschrijving is onvolledig. Met name de taak van tsb en dsb's om dit proces te organiseren en faciliteren ontbreekt. Wij missen verwijzing naar vastgestelde of goedgekeurde voorwaarden overeenkomstig hoofdstuk 5 (ervan uitgaande dat de huidige regels uit de Netcode elektriciteit en de Allocatiecode gas daarin terug zullen komen). De verwijzing naar 4.1 lijkt juist niet goed. Graag denken wij mee over een betere omschrijving.

Afdeling 3.4.5 Taken inzake meten

- Netbeheer Nederland verzoekt om in de Energiewet een heldere grondslag te geven aan de transmissiesysteembeheerder gas om de nodige metingen in haar systeem te verrichten ten aanzien van gassamenstelling ten behoeve van de calorische waardebepaling. Deze metingen zijn onder meer nodig als input voor vaststelling van de energie-inhoud van het afgeleverde gas.

Artikel 3.4.20 ter beschikking stellen meetinrichting

- De verplichting uit lid 1 en lid 2 moet niet gelden indien het plaatsen van een slimme meetinrichting (nog steeds) technisch onmogelijk is of - indien het alleen om gas zou gaan - indien het niet kosten-efficiënt zou zijn (huidige eisen).
- Verder gaan wij ervan uit dat bij een verzoek de kosten in rekening gebracht kunnen worden. Dit is nu niet duidelijk.
- Voor wat betreft lid 3 dringen wij er elders op aan de betreffende aansluitingen als grote aansluitingen aan te merken. Dan zou lid 3 kunnen vervallen.
- Het lijkt ons wenselijk een bepaling toe te voegen in de zin van: Bij AMvB kunnen voor additionele allocatiepunten die zich achter een primair allocatiepunt bevinden andere meters worden toegelaten en kan worden bepaald dat anderen dan de distributiesysteembeheerder verplicht of bevoegd zijn deze ter beschikking te stellen. (NB Om zo veel mogelijk ruimte te laten voor toekomstige ontwikkelingen waarin ook bijvoorbeeld meters in laadpalen afdoende zijn, lijkt dit "haakje" wenselijk. Voor additionele allocatiepunten parallel aan het primaire allocatiepunt, zou de distributiesysteembeheerder in ieder geval wel exclusief bevoegd moeten blijven tot het beschikbaar stellen van een meetinrichting.) Verder zou de wettekst voor wat ons betreft ook niet moeten uitsluiten dat er slimme meetinrichtingen op het primaire allocatiepunt kunnen komen die meting op secundaire allocatiepunten geheel of gedeeltelijk onnodig zouden kunnen maken.

Artikel 3.4.23 uitschakelen elektronische communicatiefunctionaliteit

- We betreuren het nog steeds dat het niet voldoende is om aangeslotenen met een kleine aansluiting de mogelijkheid te bieden om de elektronische communicatiefunctionaliteit uit te zetten, maar dat wij nog steeds desgewenst een andere meetinrichting moeten blijven aanbieden (gevolg: meer voorraden/meer verschillende processen etc.).
- Dit artikel gaat over de mogelijkheid om bij slimme meters de communicatiefaciliteit uit te schakelen. Dit moet zijn administratief uitschakelen en zou ook in de titel van het artikel aangepast moeten worden. Voor de goede orde lezen netbeheerders dan geen standen meer uit, maar wel andere mogelijke events / en ook willen we firmware updates kunnen blijven sturen; vandaar administratief.

Artikel 3.4.24 eisen aan meetinrichtingen of meters

- Onder g. dient "meters" te worden toegevoegd.
- Artikel 3.4.28 gaat over tsb gas. Dus graag verduidelijken dat 3.4.24 daar niet over gaat.

Artikel 3.4.26 nadere regels meetinrichtingen

- In sub a moet het zijn: "bij" aangesloten.
- Ten aanzien van onderdeel c rijst de vraag of dit niet krachtens de Metrologiewet geregeld moet worden.

Artikel 3.4.28 eisen aan meetinrichtingen of meters gastransmissiesysteem

- Het lijkt ons zinvol om conform art. 3.2.24, sub b ook de categorie "verschillende soorten aangesloten" op te nemen, omdat er bijvoorbeeld voor invoeders mogelijk specifieke zaken moeten worden gemeten.

Artikel 3.4.30 collecteren meetgegevens distributiesysteembeheerders

- Is nu ook voldoende geregeld waarvoor de meetgegevens gebruikt mogen worden en is nu met name ook geborgd dat de dsb's deze meetgegevens voor hun facturering kunnen gebruiken zodra het capaciteitstarief zou worden verlaten?
- Wij missen verder nog steeds een expliciete bepaling op grond waarvan tsb's en dsb's bevoegd zijn gegevens uit hun bedrijfsvoering en meetgegevens te verzamelen en te gebruiken voor de goede uitvoering van hun wettelijke taken (dus voor bijvoorbeeld het vaststellen van de spanningskwaliteit, doen van analyses en onderzoeken voor belastingprognoses, opsporen van leverancierloze afname). Op grond van pagina 24 van de concept-MVT beoogt het wetsvoorstel wel om de meetgegevens uit de slimme meetinrichtingen ook daadwerkelijk in te gaan zetten voor i) het optimaliseren van het beheer en het onderhoud van de systemen.
- Op dit moment worden bij kleine aansluitingen alleen additionele allocatiepunten toegekend parallel aan het primaire allocatiepunt. Zo lang dat het geval is, is artikel 3.4.30 lid 1 prima. Voor de situatie dat ook additionele allocatiepunten achter het primaire allocatiepunt worden toegestaan en daar ook andere meters worden toegestaan, klopt de huidige formulering niet meer. Graag bespreken wij nader wat daarvoor geregeld zou kunnen worden.
- Mogen wij ervan uitgaan dat conform lid 2, sub a geregeld gaat worden dat "in beide richtingen" gemeten moet worden.
- Waar moeten wij aan denken bij "nauwkeurigheidseisen bij het collecteren van meetgegevens" als bedoeld in lid 2, sub d?
- Verder graag verduidelijken dat het hier niet gaat om meetgegevens van tsb gas gezien 3.4.31.

Afdeling 3.4.6 Ondersteunende/overige taken

Artikel 3.4.33 vaststelling hernieuwbare energiebron of WKK

- Wie is in geval van conversie als bedoeld in sub c verantwoordelijk: de tsb/dsb voor elektriciteit of de tsb/dsb voor gas?

Afdeling 3.4.7 Tijdelijke taken

Artikel 3.4.34 tijdelijke taken

- Lid 1: De maximale termijn van 5 jaar is te kort. Partijen nemen geen investeringsbesluit als het mogelijk is dat een project na 5 jaar noodgedwongen moet ophouden. Bepleit wordt ruimte te laten om afhankelijk van de hoogte van de vereiste investeringen, een langere termijn mogelijk te maken.
- Het wetsvoorstel voorziet nog niet in de mogelijkheid tot transport etc. van waterstof of tot bijvoorbeeld meer bijmengen van waterstof. Wij gaan ervan uit dat de tsb's en dsb's gas alsnog mogelijkheden hiertoe krijgen. In dat verband dringen wij er nu reeds op aan voor gas

maximale ruimte en flexibiliteit in te bouwen voor tijdelijke taken en in artikel 3.4.12 bij AMvB te kunnen regelen dat dsb's onder daarbij te regelen voorwaarden ook worden toegestaan gas te bewerken, te behandelen of te mengen met andere stoffen of gassen.

Titel 3.5 Verplichtingen transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders bij taakuitoefening

Afdeling 3.5.1 Algemene verplichtingen

Artikel 3.5.2 samenwerken

- Ook op grond van EU-regelgeving moeten tsb's enerzijds en dsb's anderzijds samenwerken. Valt die samenwerking hier ook onder?
- In 3.6.22 staat dat het bepaalde bij of krachtens artikel 3.5.2 van overeenkomstige toepassing is op een beheerder van een gesloten systeem voor elektriciteit. Wat is met dit laatste beoogd?

Artikel 3.5.3 aankoop NFOD elektriciteit

- De tekst komt uit de Europese richtlijn en is helaas onleesbaar. Graag in de MvT vermelden dat het uiteraard voor de tsb en dsb's elektriciteit wel mogelijk blijft om zelf te voorzien in het benodigde blindvermogen door bijvoorbeeld het installeren van smoorspoelen en condensatorbanken.
- In lid 1 moet "of elektriciteit ter dekking van systeemverliezen" worden geschrapt, omdat dit al elders is geregeld.
- Verder voor de duidelijkheid na lid 2, sub a het woord "of" toevoegen, om te verduidelijken dat ingeval van een volledig geïntegreerde netwerkcomponent geen ontheffing hoeft te worden gevraagd.

Afdeling 3.5.2 Administratieve, financiële, en kwaliteitsborgingsverplichtingen

Artikel 3.5.5 bijhouden gegevens

- Het gestelde in lid 2 moet voor beide tsb's en alle dsb's gelden.
- Daarnaast moet de wet een zodanige duidelijke wettelijke taak voor tsb's en dsb's bevatten dat zij in de zin van de AVG over een wettelijke verplichting beschikken om marktpartijen die daarvoor een grondslag hebben, in het kader van in of krachtens de Energiewet aangeduide marktprocessen gegevens te verstrekken, en ten behoeve van deze marktprocessen respectievelijk ten behoeve van marktpartijen gegevens te verzamelen, te registreren en te bewerken. Een deel van laatstbedoelde is in het wetsvoorstel wel geregeld, maar gelet op de jurisprudentie is dit ons inziens nog niet voldoende. Gaarne worden wij betrokken bij de concretisering van deze verplichting. Gelet op de discussies die hierover al jaren lopen verzoeken wij voorts een voorstel hiervoor mede af te stemmen met de Autoriteit Persoonsgegevens zodat er geen discussies meer over de wettelijke verplichting van de systeembeheerders ontstaan.

Artikel 3.5.6 informatieverstrekking door systeembeheerders

- De gebruikte termen in onderdeel a overlappen elkaar (eindafnemer is bijvoorbeeld altijd een aangeslotene).
- Lid 1, sub c gaat over open data. Hoe verhoudt zich dit artikel tot bijvoorbeeld 4.22? Nadere onderlinge afstemming tussen deze twee artikelen lijkt noodzakelijk. Wellicht kan sub c hier geschrapt worden. Wij hebben sowieso behoefte aan verduidelijking welke informatie openbaar gemaakt moet worden en aan bevestiging dat wij ook gerechtigd zijn tegen vergoeding van kosten non-discriminatoir maatwerk-informatie te verstrekken.

- Lid 1, sub d; ook ten aanzien van dit onderdeel hebben wij behoefte aan verduidelijking van welke informatie op grond hiervan gepubliceerd moet worden (vooral m.b.t. koppelingen tussen de systemen en gebruik van de systemen), mede omdat het vitale infrastructuur betreft.
- Lid 4 zou verder wat genuanceerd moeten worden, in de zin van: Een tsb/dsb die bij de uitvoering van zijn taak de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, is verplicht tot geheimhouding van die gegevens, behoudens voor zover hij in of krachtens een wettelijk voorschrift tot mededeling verplicht is, uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit of er sprake is van toestemming van degene op wie de gegevens betrekking hebben.

Artikel 3.5.7 kwaliteitsborgingssysteem

- Lid 1: aan onderdeel a moet net als thans worden toegevoegd: krachtens de Energiewet. (Het kwaliteitsborgingssysteem heeft geen betrekking op andere wettelijke verplichtingen, bijvoorbeeld uit hoofde van BW, milieuwetgeving etc. etc.).
- Ook in lid 2 moet het gaan om de op grond van de Energiewet toegekende taken.

Artikel 3.5.9 afzonderlijke boekhouding

- Voor de werkzaamheden die een tsb/dsb voor een andere systeembeheerder verricht, moet een aparte boekhouding worden bijgehouden. Waarom is dit toegevoegd? Wat is hier bedoeld met aparte boekhouding? Is het voldoende dat de kosten en vergoedingen ter zake apart worden geregistreerd?

Artikel 3.5.10 financieel beheer transmissie- of distributiesysteembeheerders

- Op grond van het huidige Besluit financieel beheer netbeheerder is een kredietwaardigheidsverklaring een alternatief voor de verplichting om te voldoen aan de financiële ratio's. Het voorgestelde artikel 3.5.10 stelt een kredietwaardigheidsverklaring verplicht. De netbeheerders willen de mogelijkheid behouden om door middel van het voldoen aan de financiële ratio's (zonder over een kredietwaardigheidsverklaring te beschikken) te voldoen aan de wettelijke eisen met betrekking tot het financieel beheer.

Afdeling 3.5.3 Algemene verplichtingen t.a.v. systeemgebruikers

Artikel 3.5.14 algemene voorwaarden

- Wij dringen er met klem op aan verplichtingen voor de tsb's en dsb's te beperken tot aangesloten met een kleine aansluiting. Tsb's en dsb's kennen geen micro-ondernemingen en kunnen hen niet onderscheiden. Bovendien is het een wisselende verzameling. De geldende Europese regels brengen ook niet met zich mee dat lid 2 ook voor micro-ondernemingen met grote aansluitingen moet worden opgenomen. Anderzijds is het vreemd dat kleine aansluitingen niet zijnde huishoudelijke eindafnemers of micro-ondernemingen, de betreffende bescherming niet zouden krijgen.

Artikel 3.5.15 accommoderen overstap

- Wij verzoeken de titel te wijzigen in: accommoderen overstap en andere marktprocessen.
- Verder verzoeken wij "eindafnemer" te vervangen door "aangeslotene".
- Tevens verzoeken wij lid 3 te schrappen of te veralgemeniseren naar alle aangesloten met.
- Waarom zijn hier slechts een paar processen benoemd en bijvoorbeeld niet: in- en uithuizing en einde levering? Kan de tekst niet beter veralgemeeniseerd worden? In ieder geval verdient bij een opsomming aanbeveling toe te voegen: bij algemene maatregel van bestuur kunnen

tsb's en dsb's elektriciteit en gas worden opgedragen onder daarbij te stellen regels ook andere markprocessen te faciliteren. Zie verder onze opmerkingen bij 3.5.5 over de noodzaak dat de tsb's en dsb's expliciet de wettelijke verplichting krijgen om ten behoeve van nader aangeduide markprocessen gegevens te verzamelen, te bewerken, te registreren en aan marktpartijen te verstrekken.

Afdeling 3.5.4 Verplichtingen t.a.v. huishoudelijk eindafnemers en micro-ondernemingen
Ad artikel 3.5.16 eisen ato, artikel 3.5.17 leveringszekerheid, artikel 3.5.18 (klachtbehandeling) en 3.5.19 overzetten bij faillissement leverancier

- Ook ten aanzien van deze artikelen dringen wij er met klem op aan deze artikelen betrekking te laten hebben op alle aangesloten op het systeem van een dsb (en niet op een gesloten systeem) met een kleine aansluiting (en niet op huishoudelijke afnemers en micro-ondernemingen). (Zie argumenten onder 3.5.15.).
- Gaarne vernemen wij wat de reden is om regels te stellen over de inhoud van de aansluit- en transportovereenkomst.
- Gelet op de inhoud van 3.5.17 zou de titel van dit artikel "het voorkomen van afsluiting vanwege betalingsachterstand" moeten zijn (en niet leveringszekerheid).
- Voor wat klachtbehandeling betreft (3.5.18), kan in de MvT worden benadrukt dat alle aangesloten met klachten over de nakoming door een tsb of dsb van zijn wettelijke taken, een klacht bij de ACM kunnen indienen. Die procedure voldoet immers ook reeds aan de criteria van artikel 3.5.18, lid 1.
- Artikel 3.5.19 behoeft verduidelijking. Wie wordt wat en wanneer nu geacht precies te doen? Moeten leveranciers zonder vergunning en aggregators niet op dezelfde manier behandeld worden? Hoe weet een tsb/dsb echter dat een leverancier zonder vergunning of aggregator of meetverantwoordelijke failliet is gegaan? Moet er eventueel onderscheid worden gemaakt tussen primaire en additionele allocatiepunten? De verwijzing in lid 4 naar systeemgebruikers, is ook onduidelijk.

Artikel 3.5.22 intrekking erkenning meetverantwoordelijke

- Onduidelijk is wat van de tsb's en dsb's verwacht wordt.

Artikel 3.6.22 regime GS

- Zodra meegedaan wordt met het geautomatiseerde berichtenverkeer worden op dit moment aangesloten op een gesloten systeem aangemerkt als aangesloten met een grote aansluiting en moeten deze aangesloten voor wat betreft aanwezige meetinrichting en voor wat betreft meting voldoen aan de eisen die aan aangesloten met een grote aansluiting worden gesteld in verband met het allocatie- en reconciliatieproces. Het is wenselijk dat dit gecontinueerd kan worden.

Titel 3.8 Tarieven

Afdeling 3.8.1 Tarieven algemeen

Artikel 3.8.1 algemene bepalingen tarieven

Commentaar 1 (lid 4)

Tarieven kunnen ook via de leverancier in rekening worden gebracht.

Tekstsuggestie: Een transmissie- of distributiesysteembeheerder brengt de tarieven, eventueel via de leverancier, in rekening bij aangesloten op zijn systeem of, in het geval van de

transmissiesysteembeheerder voor gas, een netgebruiker als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel 11, van verordening 715/2009.

Commentaar 2 (lid 4)

Is het o.b.v. de definitie van een netgebruiker in de Verordening duidelijk dat een dsb niet als netgebruiker wordt aangemerkt? De tarieven van GTS lopen immers niet via een dsb.

Commentaar 3 (lid 4)

Er ontbreekt een algemene bepaling op grond waarvan een transmissie- of distributiesysteembeheerder de kosten bij de veroorzaker (meestal de aangeslotene) in rekening kan brengen voor een handeling of activiteit die hij op grond van het bepaalde in of krachtens de Energiewet of Europese regelgeving moet of mag doen en waarvoor geen tarieven of berekeningsmethodiek wordt vastgesteld. Een dergelijke bepaling draagt er zorg voor dat specifieke partijen de kosten dragen die voor hen worden gemaakt en die kosten dus niet gesocialiseerd worden.

Afdeling 3.8.2 Tariefreguleringsmethode vooraf vastgestelde tarieven
Artikel 3.8.2 uitgangspunten en tariefstructuren

Commentaar 1 (lid 2)

De toevoeging 'en niet dubbel worden vergoed' is overbodig en suggestief. Als de tarieven de kosten reflecteren, dan is er namelijk geen sprake van dubbele vergoeding.

Tekstsuggestie: voor zover deze kosten efficiënt zijn ~~en niet dubbel worden vergoed~~.

Commentaar 2 (lid 3)

In lid 3 wordt de basis gelegd voor de AMvB tariefstructuren. De opsomming van de uitgangspunten die daarin moeten worden opgenomen, bevat een term die niet eenduidig is: kostenelementen. Wat wordt verstaan onder kostenelementen? Wordt bedoeld kosten die zijn toe te schrijven aan bepaalde activiteiten? Bijvoorbeeld kosten ten behoeve van de aansluitaak of de transportaak. Of wordt bedoeld bepaalde kostensoorten? Zoals operationele kosten en kapitaalkosten voor onderscheidenlijke taken?

Zoals bekend zijn de netbeheerders er voorstander van om de netwerkstarieven in het kader van de energietransitie verder te differentiëren. De netbeheerders pleiten er op voorhand voor om in de AMvB tariefstructuren in ieder geval te overwegen:

- De introductie van een invoedingstarief;
- De afschaffing van de volumecorrectiefactor; en
- Meer ruimte voor afwijkmogelijkheden indien sprake is van overeenstemming daarover tussen klant en netbeheerder.

Artikel 3.8.3 methodebesluit

Commentaar 1 (lid 2)

Het is ook van belang dat efficiënte kosten tijdig worden vergoed. Dus niet doorschuiven naar de lange termijn. Dit is bovendien de aangewezen plek om iets op te nemen over het feit dat het slagen van de energietransitie zwaarder weegt dan efficiëntie.

Tekstsuggestie:

1. De tariefreguleringsmethode strekt, gedurende de periode waarvoor de tariefreguleringsmethode geldt, tot vergoeding van door de transmissie- of distributiesysteembeheerder te maken efficiënte kosten bedoeld in artikel 3.8.2, tweede lid, prikkelt de transmissie- of distributiesysteembeheerder tot een efficiënte bedrijfsvoering, voorziet in een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is, en dient een betrouwbare, betaalbare en duurzame energievoorziening. De tariefreguleringsmethode biedt passende stimulansen aan de transmissie- of distributiesysteembeheerder om de overgang op een duurzaam energiesysteem te faciliteren en stimuleren.

Ter ondersteuning van de tekstsuggestie in lid 2 verzoekt NBNL de toelichting aan te vullen met een beschrijving inhoudende dat de methode van de toezichthouder niet alleen moet zien op het stimuleren van een efficiënte bedrijfsvoering maar tevens moet stimuleren dat de beheerders efficiënte kosten kunnen maken ten behoeve van het faciliteren van de overgang naar een duurzaam energiesysteem. Daarbij kan worden aangesloten op elementen uit de bepaling van artikel 18 lid 2 van de Verordening:

2. De tariefmethodologieën reflecteren de vaste kosten van de transmissiesysteembeheerders en de distributiesysteembeheerders en bieden de transmissiesysteembeheerders en de distributiesysteembeheerders passende stimulansen op zowel lange als korte termijn om de efficiëntie, waaronder de energie-efficiëntie, te verbeteren, de marktintegratie en de voorzieningszekerheid te versterken en toereikende investeringen en verwante onderzoeksactiviteiten te ondersteunen en innovatie in het belang van de consument te bevorderen op gebieden zoals digitalisering, flexibilitateitsdiensten en interconnectie.

Commentaar 2 (lid 2)

Er wordt gesteld dat de methode van regulering een betrouwbare, betaalbare en duurzame energievoorziening dient. EZK dient in de toelichting in ieder geval duidelijk te maken *hoe* de methode een duurzame energievoorziening zou moeten dienen.

Commentaar 3 (lid 3)

Beoogde inkomsten dienen ook in de tijd in de pas te lopen met de efficiënte kosten.

Tekstsuggestie: De tariefreguleringsmethode bepaalt de wijze waarop de per jaar toegestane of beoogde inkomsten ter dekking van de jaarlijkse efficiënte kosten, bedoeld in het tweede lid, worden vastgesteld en, ten behoeve daarvan, in ieder geval:

Commentaar 4 (lid 3 sub b)

Het is ook van belang dat het redelijk rendement ook daadwerkelijk kan worden behaald. De grote verschillen in WACC tussen de verschillende Europese landen zijn in strijd met de MvT (6.4.1 pagina

100) waarin staat dat het wetsvoorstel beoogt de relatie tot Europese voorschriften over tariefregulering te verduidelijken.

Tekstsuggestie: het rendement dat in het economische verkeer gebruikelijk en vergelijkbaar met andere Europese landen is en de wijze waarop zeker wordt gesteld dat dit rendement ook kan worden behaald.

Commentaar 5 (lid 4)

De tariefreguleringsmethode mag niet prikkelen tot acties waardoor de veiligheid (bijv. bij gas) wordt aangetast. M.b.t. overwogen kwaliteitsregulering m.b.t. aansluitsnelheid (MvT 6.4.2 pagina 103) is het van belang dat dat beperkt wordt tot beïnvloedbare resultaten en dat deze objectief kunnen worden gemeten.

Tekstsuggestie: De tariefreguleringsmethode bepaalt de wijze waarop de toegestane of beoogde inkomsten, bedoeld in het derde lid, kunnen worden aangepast in verband met de geleverde kwaliteit van een aan een transmissie- of distributiesysteembeheerder opgedragen taak, ... krachtens algemene maatregel van bestuur gestelde nadere regels. Prikkel mogen daarbij echter niet leiden tot aantasting van de veiligheid en worden beperkt tot door de systeembeheerder te beïnvloeden en objectief meetbare resultaten. De prikkels in de tariefregulering gericht op kostenefficiëntie en op kwaliteit zijn gericht op de optimalisatie van de wettelijke taken van de systeembeheerder.

Eventueel kan de hierboven aangevulde tekst ook worden opgenomen in de MvT.

Commentaar 6 (lid 5)

Dit lid gaat over de tsb's, maar zou gedeeltelijk ook van toepassing moeten zijn op de (nationale) benchmark van dsb's.

Tekstsuggestie: Indien de Autoriteit Consument en Markt in de tariefreguleringsmethode voor een transmissie- of distributiesysteembeheerder gebruikt maakt van een vergelijking met een of meer andere transmissie- of distributiesysteembeheerders, houdt de Autoriteit Consument en Markt indien van toepassing in ieder geval rekening met: ...

Commentaar 7 (lid 5 sub b)

Voor de dsb's dienen hier objectiveerbaar regionale verschillen te worden toegevoegd.

Tekstsuggestie: kosten die betrekking hebben op land specifieke kenmerken (voor transmissiesysteembeheerders) en objectiveerbaar regionale verschillen (voor distributiesysteembeheerders);

Commentaar 8 (lid 5 sub d)

Financierbaarheid is ook van belang voor dsb's. Daarnaast is het van belang dat er voldoende vermogen (zowel eigen als vreemd vermogen) t.b.v. de energietransitie kan worden aangetrokken en dat het mogelijk blijft om te voldoen aan de voor de financiering benodigde financiële ratio's.

Tekstsuggestie: financierbaarheid van de transmissie- en distributiesysteembeheerders. De tariefreguleringsmethode stelt de transmissie- en systeembeheerders in staat om het voor de energietransitie benodigde extra eigen en vreemd vermogen aan te trekken en om te voldoen aan de financiële ratio's.

De hierboven genoemde zin "De tariefreguleringsmethode stelt de transmissie- en systeembeheerders in staat om het voor de energietransitie benodigde extra eigen en vreemd vermogen aan te trekken en om te voldoen aan de financiële ratio's" kan eventueel ook worden opgenomen in de MvT.

Commentaar 9 (lid 6)

Een lange reguleringsperiode zorgt voor zekerheid en stabiliteit, maar i.v.m. de onzekerheid m.b.t. energietransitie is het ook van belang dat schattingen tussentijds kunnen worden verbeterd.

Tekstsuggestie: De Autoriteit Consument en Markt bepaalt de periode waarvoor de tariefreguleringsmethode geldt. Deze periode bedraagt minimaal vier en maximaal zes jaar. De methode voorziet in mogelijkheden om schattingen van efficiënte kosten en van exogene parameters zo nodig tijdens de periode aan te passen.

Ter onderbouwing van de tekstsuggestie kan worden gewezen op de eerdere teksten van het wetsvoorstel STROOM waarin ook was voorzien in een tussentijdse aanpassing. En daarnaast kan worden gewezen op de praktijk in bijv. de UK waar het mogelijk is om als tsb of dsb tijdens een lopende reguleringsmethode te verzoeken om een aanpassing van de toegestane tariefinkomsten indien nieuwe omstandigheden daartoe dwingen (bijv. meer investeringskosten gemaakt dan waar de toezichthouder in de methode rekening mee heeft gehouden).

Commentaar 10

Zoals aangegeven in artikel 3.8.1 lid 2 en artikel 3.8.4 worden toegestane inkomsten voorafgaand aan het eerste jaar van een reguleringsperiode vastgesteld. Dit betekent dat efficiënte kosten moeten worden vastgesteld op basis van schattingen. Het is van belang dat deze schattingen niet alleen zijn gebaseerd op historische kosten maar ook op verwachte ontwikkelingen tijdens de reguleringsperiode.

Tekstsuggestie (voor extra lid): Bij de schattingen ten behoeve van de efficiënte kosten worden verwachte ontwikkelingen van de kosten tijdens de reguleringsperiode meegenomen.

Commentaar 11

In de MvT wordt aangegeven (6.4.2 pagina 102) dat ruimte moet worden behouden voor een toekomstige afstap van het zogenaamde 'capaciteitstarief' voor kleine aansluitingen. Hierover is niets opgenomen in de wettekst. De tariefreguleringsmethode dient zodanig flexibel te zijn dat een dergelijke overstap gedurende een reguleringsperiode kan worden gemaakt (= niet hoeft te worden gewacht tot het begin van een nieuwe reguleringsperiode).

Tekstsuggestie (voor extra lid): De tariefreguleringsmethode is zodanig ingericht dat het gedurende een reguleringsperiode mogelijk is om over te stappen op een ander tariefsysteem dat beter bijdraagt aan een betrouwbare, betaalbare en duurzame energievoorziening.

Elders is reeds benadrukt dat geborgd moet zijn dat de dsb's meetdata voor hun facturering moeten mogen gebruiken.

Commentaar 12

De ACM publiceert alleen reguleringsdata van de dsb's als onderdeel van de berekeningen m.b.t. de nieuwe reguleringsperiode. Ter stimulering van de maatstafconcurrentie is het gewenst dat reguleringsdata jaarlijks worden gepubliceerd. Aangezien iedere dsb streeft naar efficiënter presteren dan de maatstaf, is het immers van belang dat de positie ten opzichte van de maatstaf bekend is. De dsb die beter presteert dan de maatstaf zal deze voorsprong wensen te behouden of zelfs te vergroten en de dsb die minder efficiënt is zal een extra inspanning doen om het verschil met de maatstaf te verkleinen. Anders lijkt het sterk op een voetbalcompetitie waarin iedere club alleen de uitslagen van de eigen wedstrijden kent, maar de uitslagen van de wedstrijden van de andere clubs niet mag weten. In dat geval wordt pas aan het einde van het seizoen duidelijk wie kampioen is geworden en wie gedegradeerd is.

Tekstsuggestie (voor extra lid): Ter bevordering van de maatstafconcurrentie maakt de Autoriteit Consument en Markt jaarlijks de data van distributiesysteembeheerders van het voorafgaande kalenderjaar die zij gebruikt voor het vaststellen van toekomstige inkomstenbesluiten uiterlijk 1 oktober van het lopende kalenderjaar openbaar.

Artikel 3.8.4 inkomstenbesluit

Commentaar

In de MvT wordt aangegeven (6.4.2 pagina 103) dat het voordeel van het inkomstenbesluit is dat het meer flexibiliteit biedt voor de wijze waarop nieuwe kosten of kostenbesparingen, die zich specifiek in één of enkele jaren van de reguleringsperiode voordoen, verwerkt kunnen worden in de tarieven. Dit is in strijd met de bepaling in dit artikel dat de toegestane inkomsten al voorafgaand aan het eerste jaar van een reguleringsperiode voor elk jaar van die periode worden vastgesteld.

Netbeheer Nederland stelt voor de MvT op dit punt aan te passen en aan te vullen met de noodzaak om gedurende een reguleringsperiode aanpassingen te doen aan de toegestane tariefinkomsten indien de omstandigheden daarom vragen (bijv. meer investeringen gerealiseerd dan vooraf in de methode is aangenomen).

Artikel 3.8.5 tarievenbesluit

Commentaar 1 (lid 2 sub c)

In de huidige wet is vastgelegd hoe de cpi moet worden bepaald.

Tekstsuggestie: de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudelijke eindafnemers), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;

Commentaar 2 (lid 4 sub a)

Het is de bedoeling dat bij dsb's alleen gebruikt wordt gemaakt van de kan-bepaling als volumeontwikkelingen substantieel afwijken van kostenontwikkelingen. Het is immers niet gewenst als wel wordt gecorrigeerd voor gestegen volumes en niet voor gestegen kosten.

Tekstsuggestie voor toelichting: Indien de toezichthouder gebruik maakt van de kan-bepaling in artikel 3.8.5.lid 4 sub a ligt het in de rede dat dit op consistente wijze gebeurt, zowel bij afwijkingen naar boven als naar beneden, en slechts indien die afwijkingen substantieel zijn.

Commentaar 3 (lid 4 sub c3)

Volgens de huidige formulering kan ook worden gecorrigeerd als de tsb of dsb minder kosten (ofwel efficiënter heeft gewerkt) heeft gemaakt. Dat is niet de bedoeling. Correctie is enkel nodig voor vervallen taken.

Tekstsuggestie: zijn of worden vastgesteld met gebruikmaking van gegevens omtrent kosten voor taken, die zijn vervallen ~~de systeembeheerder niet heeft uitgevoerd of waarvoor de systeembeheerder geen of minder kosten heeft gemaakt.~~

Commentaar 4 (lid 5)

De zin loopt niet. Is het de bedoeling dat hier een opsomming volgt of gaat het alleen over de doorberekening van de kosten van bovenliggende netbeheerders cf. het amendement Zijlstra?

Commentaar 5 (lid 5)

Volgens het wetsvoorstel STROOM zouden de aan ACM betaalde kosten ter dekking van haar toezichttaken volledig worden vergoed. Is er bewust voor gekozen om deze bepaling nu niet over te nemen? Netbeheer Nederland pleit ervoor dat deze kostenpost (en ook de kosten van andere toezichthouders) weer wordt opgenomen in lid 5 als kosten die volledig moeten kunnen worden doorberekend in de inkomsten. Toezichtkosten kunnen niet door de tsb's en dsb's worden beïnvloed en zouden geen onderdeel mogen uitmaken van enige efficiencydoelstellingen die de toezichthouder in de methode opneemt.

Afdeling 3.8.3 Berekeningsmethoden overige tarieven

Artikel 3.8.7 tarieven voor 'maatwerk'

Commentaar 1 (lid 2)

Het woord "reflecteren" suggereert dat het niet de werkelijke (voorcalculatorische) kosten hoeven te zijn van een specifieke maatwerkaansluiting. Begrijpen we het goed dat er gewerkt mag worden met een gemiddeld tarief?

Commentaar 2 (lid 2)

De toevoeging 'en vermijdt dubbele vergoeding van kosten' is overbodig en suggestief. Als de tarieven de kosten reflecteren, dan is er namelijk geen sprake van dubbele vergoeding.

Tekstsuggestie: ... voor zover deze kosten efficiënt zijn, ~~en vermijdt dubbele vergoeding van kosten.~~

Commentaar 3 (lid 5)

In dit lid wordt voorzien dat de tariefbetaler een verzoek kan doen aan de ACM om het in rekening gebrachte tarief te laten toetsen door de ACM. Die toets ziet op de conformiteit met de geldende berekeningsmethode die de ACM heeft vastgesteld. Een dergelijke verzoekprocedure kent overlap met de geschillenregeling zoals opgenomen in artikel 5.1.4 (in de Elektriciteitswet artikel 51).

Artikel 3.8.8 tarieven tijdelijke taken

Commentaar 1 (lid 1)

Een tijdelijke taak kan ook betrekking hebben op elektriciteit en ook worden toegekend aan een dsb. Aan het einde wordt de distributiesysteembeheerder wel expliciet genoemd.

Tekstsuggestie: Indien bij het toekennen van een tijdelijke taak als bedoeld in artikel 3.4.34, is bepaald dat voor het uitvoeren daarvan een tarief in rekening wordt gebracht bij de aangeslotenen of netgebruikers voor de transmissie- of distributiesysteembeheerder ~~voor gas~~ ten behoeve van wie de tijdelijke taak wordt uitgevoerd, stelt de Autoriteit Consument en Markt dit tarief jaarlijks vast op basis van een daartoe strekkend voorstel van de transmissie- of distributiesysteembeheerder.

Commentaar 2 (lid 2)

Het is overbodig te vermelden dat kosten die kunnen worden toegerekend aan andere taken, buiten beschouwing worden gelaten.

Tekstsuggestie: De tarieven zijn transparant, niet-discriminerend en reflecteren de kosten van de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor het uitvoeren van de tijdelijke taak, voor zover deze efficiënt zijn.

Of gaat het er hierboven om dat tarieven voor een tijdelijke taak mogelijk ook politiek bepaald moeten worden, omdat kostendekking het doel voorbij schiet. Dus dat een saldo van opbrengsten en kosten in de reguliere maatstaf kan worden verrekend?

Begrijpen we het goed dat artikel 3.8.5 lid 2 sub e het wel mogelijk maakt om extra kosten van een tijdelijke taak in de reguliere nettatarieven voor elektriciteit en gas te socialiseren via het tariefbesluit?

Er zijn zorgen over de administratieve lasten van een tijdelijke taak. Kan er nog ontsnapping worden gecreëerd voor relatief kleine taken?

Tekstsuggestie: In voorkomende gevallen kan worden afgezien van een afzonderlijke boekhouding en een op kosten gebaseerde tariefstelling, indien de kosten hiervan buitenproportioneel zijn ten opzichte van de totale verwachte kosten van de tijdelijke taak.

Commentaar 3 (lid 3)

Een tijdelijke taak kan ook betrekking hebben op elektriciteit en ook worden toegekend aan een RNB. Aan het einde wordt de distributiesysteembeheerder wel expliciet genoemd.

Tekstsuggestie: Het tarief kan verschillen voor de verschillende aangeslotenen of netgebruikers voor de transmissie- of distributiesysteembeheerder ~~voor gas~~ ten behoeve van wie een transmissie- of distributiesysteembeheerder de tijdelijke taak uitvoert.

Titel 3.9 Overige bepalingen

Artikel 3.9.1 monopolie wettelijke taken en uitzonderingen

- Dit artikel moet alleen betrekking hebben op tsb's en dsb's. Verder moet dit artikel in lijn worden gebracht met 3.4.9. Het is niet wenselijk dat aangeslotenen werkzaamheden aan het systeem van de netbeheerder verrichten. De mogelijk door aangeslotenen zelf te verrichten werkzaamheden te beperken tot de verbinding(en) van de aansluiting onderschrijven wij.

Artikel 3.9.3 verbod onttrekken laagcalorisch gas grootste afnemers

- In lid 1 moet het alleen gaan over het transmissiesysteem. Verder lijkt de verwijzing naar "die aansluiting" niet goed. Het is toch niet de bedoeling ruimte te geven om via een nieuwe (andere) aansluiting wel L-gas te kunnen onttrekken?

Artikel 3.9.6 planning en proces omschakelen

- In het eerste lid zou de verwijzing moeten zijn naar artikel 3.9.4 i.p.v. naar 3.9.5.

Artikel 3.9.9 rapportageplicht

- Tussen het derde en vierde lid moet nog een nieuw lid worden toegevoegd: "T.b.v. het kunnen naleven van het verbod bedoeld in artikel 3.4.10, vijfde lid, informeert (de tsb gas of de ACM) de dsb's wie de eindafnemers bedoeld in het derde lid zijn."
- Lid 6: deze informatie is alleen (potentieel) zinvol als de gezamenlijke capaciteit van deze aansluitingen boven de 100 mln m3 ligt. Daarom graag de tekst als volgt aanpassen: ".... zijn voorzien, en waarvan de gezamenlijke capaciteit van deze aansluitingen hoger is dan 100 mln m3, informeert hij ACM."
- Lid 7: Zie opmerking bij het zesde lid. Ook hier onderstreepte tekst toevoegen. ".... zijn voorzien, en waarvan het denkbaar is dat de gezamenlijke capaciteit van deze aansluitingen hoger is dan 100 mln m3, informeert hij"

Gedooagverplichting voor systeem

Thans worden netten voor de toepassing van de Belemmeringenwet Privaatrecht en Belemmeringenwet Verordeningen aangemerkt als werken van algemeen nut. Een dergelijk artikel ontbreekt in het voorstel voor de Energiewet. Dit houdt mogelijk verband met artikel 10, lid 14 van de nog niet in werking getreden Omgevingswet. Op grond van de laatste bepaling kan de Minister van Binnenlandse Zaken, na overleg met de Minister van Economische Zaken, aan een rechthebbende een gedoogplicht opleggen voor het tot stand brengen of opruimen van: a. een net als bedoeld in de Elektriciteitswet 1998, b. een gasproductienet of een gastransportnet als bedoeld in de Gaswet. De tsb's en dsb's moeten enorme investeringen in hun systeem doen en zijn gebonden aan wettelijke aansluittermijnen. Zij worden steeds vaker geconfronteerd met een gebrek aan ruimte in openbare grond, waardoor zij moeten uitwijken naar particuliere gronden. Indien particulieren dan niet mee willen werken en zij de Minister moeten vragen een gedoogplicht op te leggen, is hiermee een minimale doorlooptijd van ruim een half jaar tot ruim meer dan een jaar gemoeid. Graag willen wij nader met het Ministerie overleggen of en zo ja ter zake verbeteringen mogelijk zijn die tot versnelling leiden (waarbij de tsb's en dsb's voor zichzelf ook nog nagaan of een procedure vergelijkbaar met artikel 5 van de Telecommunicatiewet hun voorkeur zou hebben).

Hoofdstuk 4 – Beheren en uitwisselen van gegevens

Algemene opmerkingen

- Het is onduidelijk welke partijen de klantcontactgegevens zullen moeten verzamelen. Ook in de MvT (p111 - “Registerbeheer door aan te wijzen partijen”) worden geen andere partijen, naast systeembeheerders, concreet aangewezen.
- Doelbinding komt niet expliciet aan bod in hoofdstuk 4. Het zou niet de bedoeling moeten zijn dat de partij die gegevens verstrekt, ook nagaat dat deze gegevens door de opvragende partij enkel voor het opgegeven doel worden gebruikt. Verwijzing naar de AVG zou deel uit moeten maken van hoofdstuk 4.
- Hoofdstuk 4 regelt het verzamelen en de uitwisseling van gegevens, maar levert voor de netbeheerders nog geen wettelijke taak op welke gekwalificeerd kan worden als wettelijke verplichting in de zin van de AVG.
- De inhoud van de toekomstige MR zal bepalend zijn voor de goede opzet van deze wetgeving, gezien deze verdere detail uitwerking zal bevatten. Het is daarom lastig om dit deel van de wettekst te beoordelen zonder een goed beeld te hebben van bijv. naar welke datapunten exact wordt verwezen en welke partijen exact welke verantwoordelijkheden hebben.

Titel 4.1 Gegevens en processen

Artikel 4.1 gegevens en processen

- Lid 1: Niet alle gegevens uit lid 1 dienen gebruikt te worden voor alle in lid 2 vernoemde processen. Hier dient een ‘kan-bepaling’ te worden gebruikt.
- Lid 2, onderdeel 2: In huidige vorm van tekst blijkt het inzagerecht beperkt tot gegevens zelf. Dit recht zou eveneens de inzage moeten omvatten in welke partij een grondslag heeft voor het opvragen en gebruiken van gegevens, voor welke doeleinden en wanneer deze grondslagen effectief gebruikt werden. Bijkomend wordt nergens in hoofdstuk 4 expliciet het beheer van toestemmingen zelf opgenomen.
- Lid 2, onderdeel 3: Er dient naast “een verplichting op grond van het bepaalde bij of krachtens een andere wet” ook “verordening” toegevoegd te worden.
- Lid 4: Het is onduidelijk wat de verplichtingen zijn van partijen die “verzamelen”, “aanleveren”, “ontvangen” en “bewerken”. Wat zijn de verplichtingen die horen bij het bijhouden van deze gegevens in een register (zie artikelen 4.2, 4.3 & 4.9)? Welke verantwoordelijkheden gaan gepaard met elk van deze termen? Wie is bijv. verantwoordelijk voor de datakwaliteit van de aangeleverde gegevens? In een MR lijkt te komen welke partij welke rol zal invullen, maar de rolhoud dient nauwer gedefinieerd te worden. – *Zie ook artikel 4.4*
- Lid 4: Geldt deze MR bijgevolg als de wettelijke basis voor de netbeheerder om slimme meter data te verzamelen t.b.v. b.v. de facturatie onder de toekomstige tariefstructuur? Of wordt die grondslag elders geregeld, bijvoorbeeld in artikel 3.5.5, lid 1?

Titel 4.2 Registers systeembeheerders

- Titel: Gezien er bij tariefregulering wordt gesproken over de kosten die gemaakt worden in het kader van de taken die de systeembeheerder uitvoert, is “gegevensbeheer taak van de systeembeheerders” wellicht een passendere titel
- 4.2 – 4.9 – 4.10 – 4.11: De huidige conceptteksten leunen aan tegen een centraal concept met centrale ‘data hub’ (i.e. dataopslag). Binnen het sector brede datagovernance traject werden echter reeds afspraken gemaakt rond een decentraal concept, waarbij de gegevensuitwisselingsentiteit via een ‘centrale bus’ de uitwisseling van de decentraal opgeslagen gegevens faciliteert.

Artikel 4.2 register transmissie- of distributiesysteembeheerder

- 4.2: De voorgestelde bepalingen zijn te ruim geformuleerd. Gezien zowel een systeembeheerder als een andere marktpartij primair gegevens bijhoudt voor eigen contractuele relaties en bedrijfsvoering zou het voor systeembeheerders en andere marktpartijen onwerkbaar en onhaalbaar zijn om alle gegevens in een register op te nemen (en geautomatiseerd toegankelijk te maken). Het zou beter zijn de bepalingen te beperken tot de gegevens die op grond van artikel 4.1, tweede lid, worden uitgewisseld (i.p.v. verzameld en ontvangen).

Artikel 4.3 register andere partijen

- Lid 1: Opnieuw zal de invulling van de MR doorslaggevend zijn. Er moet vermeden worden dat ook andere partijen op grond van artikel 4.1 systeembeheergegevens kunnen gaan verzamelen.
- Lid 2 [redactioneel]: De verwijzing dient beperkt te worden van 4.4 tot en met 4.7 (i.p.v. 4.8).

Artikel 4.4 controle van gegevens

- 4.4: Hieruit blijkt dat tsb/dsb controle dient uit te voeren bij verzamelen van eigen data/het ontvangen van 'externe' gegevens. Wat zijn bij deze laatste de verantwoordelijkheden van de aanleverende partijen? Wordt hier onnodig dubbel werk gecreëerd? Hoeveel inspanning dient men in een verificatie te stoppen? Mag de kwaliteit van de data afhangen van het doel waarvoor de data wordt gebruikt. – *Zie ook artikel 4.1*

Artikel 4.5 identificatie

- 4.5 [redactioneel]: De volgorde van "autorisatie en authenticatie" dient omgedraaid te worden.
- 4.5: Uit de andere artikelen blijkt geen duidelijk onderscheid tussen de verantwoordelijkheden van de tsb's/dsb's (en andere partijen die registers bijhouden) enerzijds en de gegevensuitwisselingsentiteit anderzijds. Deze lijken namelijk te overlappen, wat mogelijk problemen kan opleveren bij bijvoorbeeld een datalek.

Artikel 4.6 gegevensbeveiliging

- 4.6: Hierdoor ontstaat de mogelijkheid tot overlap met de Wbni (Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesystemen) – wat mogelijk gevolgen voor de meldplicht met zich meebrengt.

Artikel 4.7 melden incidenten

- Hoe verhoudt deze verplichte melding (en de daaruit voortvloeiende maatregelen) aan ACM zich tot de melding ten aanzien van AP?
- Lid 1: De term "inbreuk" is onvoldoende gedefinieerd. Waar wordt "een inbreuk op de beveiliging van gegevens met aanzienlijke gevolgen voor persoons- en bedrijfsgegevens" vastgelegd? Eveneens "bij of krachtens algemene maatregel van bestuur"? - *Zie ook artikel 4.18*

Titel 4.3 taken van de gegevensuitwisselingsentiteit

Artikel 4.8 gegevensuitwisselingsentiteit

- Hier zou moeten staan "transmissie- en distributiesysteembeheerders".

Artikel 4.9 register van gegevensuitwisselingsentiteit

- 4.9 – 4.10: Dubieuze interpretatie lijkt hier mogelijk, en er ontstaat hierdoor een mogelijkheid tot de dubbele opslag van gegevens (in parallelle registers). Er moet vermeden worden dat de gegevensuitwisselingsentiteit de plicht heeft tot het opslaan van gegevens die door tsb's, dsb's en marktpartijen reeds worden opgeslagen en ontsloten.
- 4.9 – 4.10: Onduidelijk om welke gegevens het hier juist zal gaan. Zijn hiervoor nieuwe registers nodig en hoe kunnen we vermijden dat een wildgroei aan registers komt te ontstaan? Wordt dit een limitatieve lijst uit de MR? – *zie ook MvT*
- 4.9: Hint op centrale registers, wat vermeden dient te worden. Het doel is om de verantwoordelijkheid voor het bijhouden en ontsluiten van gegevens decentraal bij de verschillende marktpartijen te beleggen (tsb's, dsb's, mv's, lv's, etc.), en de gegevensuitwisselingsentiteit deze ontsluiting centraal te laten faciliteren, bijv. door het voorzien van o.a. identificatie, authenticatie en autorisatie
- 4.9 [redactioneel]: Incorrecte verwijzing: “4.1, tweede lid” dient “4.2, tweede lid” te zijn.

Artikel 4.10 controle van gegevens

- 4.10: Het is onduidelijk wat (bovenop artikel 4.4) van de gegevensuitwisselingsentiteit verwacht wordt ter controle van de betrouwbaarheid en volledigheid van gegevens die niet reeds vervat zit onder de taken van de tsb/dsb's en andere partijen die registers beheren. Zoals afgesproken binnen het marktoverleg blijven de partijen zelf de eigen registers beheren, gezien er geopteerd wordt om geen centrale registers aan te leggen. Het dient helder te zijn wie welke verantwoordelijkheden heeft om duplicatie te voorkomen en hoe deze reciprook kunnen worden gemaakt. *Zie ook opmerking bij artikel 4.9*

Artikel 4.11 toegang en uitwisseling

- Lid 1: Onduidelijk wat “zorgdragen voor de uitwisseling van gegevens uit de registers” concreet inhoudt. Gezien de uitkomst van de datagovernance discussies zou het logischer zijn om te praten over faciliteren.

Artikel 4.12 samenwerking gegevensuitwisselingsentiteit

- Lid 1 [redactioneel]: ‘draagt zorg voor het samenwerken met’ herformuleren naar ‘werkt samen met’.
- Lid 2: Beschrijft enkel afspraken tussen de gegevensuitwisselingsentiteit en de partijen, niet tussen de andere partijen. De bedoeling is dat partijen ook met elkaar afspraken maken over hoe zij met elkaar gegevens willen uitwisselen – *zie ook opmerking bij artikel 4.1, 4.3 & 4.4*
- Lid 2: Wellicht hier expliciet “kosten efficiënte” aan toevoegen; bij de afspraken zouden de kosten onzes inziens ook een rol moeten spelen.

Titel 4.4 eisen aan de uitvoering van de taken van de gegevensuitwisselingsentiteit

Artikel 4.13 procedures voor toegang en uitwisseling

- Lid 3: Wat wordt hier bedoeld met “communicatie” en hoe verschilt dit van “gegevensuitwisseling”?

Artikel 4.16 identificatie

- 4.16: Niet geheel duidelijk hoe dit zich verhoudt tot artikel 4.5. Er dient duidelijk gedefinieerd te worden wat de verantwoordelijkheden van de tsb/dsb's (en andere partijen die registers bijhouden) zijn enerzijds en de gegevensuitwisseling entiteit anderzijds.

Artikel 4.17 gegevensbescherming en gegevensbeveiliging

- 4.17: Niet geheel duidelijk is hoe dit zich verhoudt tot artikel 4.5. Er dient duidelijk gedefinieerd te worden wat de verantwoordelijkheden van de tsb/dsb's zijn (en andere partijen die registers bijhouden) enerzijds en de gegevensuitwisseling entiteit anderzijds.

Artikel 4.18 melden incidenten

- Lid 3: Verzocht wordt om "aanzienlijke gevolgen" en "incident" verder te definiëren? *Zie ook opmerking bij artikel 4.7, lid 1.*

Artikel 4.20 klachtenprocedure

- Lid 1 [redactioneel]: Typo "ten behoeve van de"
- Lid 1: Wellicht hier toevoegen "en diegene die gegevens ontvangen", conform formulering in o.a. artikel 4.12.

Artikel 4.21 tarieven

- 4.21: Op basis van het in artikel 4.21 geciteerde artikel 4.1, lid 2, onderdeel 5 is "maatwerk" te beperkt gedefinieerd. Wat wordt bedoeld met tarieven voor data uitwisseling o.b.v. de andere items in artikel 4.1, lid 2, onderdeel 5? Kunnen er kosten in rekening worden gebracht voor uitzonderlijk hoog gebruik op basis van toestemming?

Titel 4.5 andere gronden voor toegang en uitwisseling van gegevens

Artikel 4.22 actieve en passieve openbaarmaking

- Lid 1, onderdeel b.1: Opletten dat we met deze formulering de grondslagen uit artikel 4.1 niet tegenspreken. "... geen tot een persoon herleidbare gegevens of gegevens waarvan hij het vertrouwelijk karakter kent of redelijkerwijs had moeten vermoeden, openbaar maakt of toegang toe verleent en uitwisselt", waarbij dit laatste net de hoeksteen is van het traject.
- Lid 1, onderdeel a: toevoegen: "... energievoorziening openbaar of geeft hier non-discriminatoir op verzoek inzage in ..."
- Lid 11, onderdeel b: Mogelijk ontbreekt hier een veiligheidsoverweging. Het openbaar maken van sommige datasets / gegevens kan leiden tot verhoogde veiligheidsrisico's. Dit zou ook meegenomen moeten kunnen worden in de beslissing om iets wel/niet openbaar te maken/ te delen.
- Lid 1, onderdeel b [redactioneel: Typo: "wisselt gegevens uit"
- Lid 1, onderdeel b.1 [redactioneel]: Kunnen we onder "persoon" eveneens een rechtspersoon rekenen?
- Lid 1, onderdeel b.2 [redactioneel]: Typo: "of"

Kenmerk

BR-2021-1798

Datum

11 februari 2021

- Lid 1, onderdeel b.3 [redactioneel]: Dient breder geformuleerd te worden (bijv. toevoegen: "... de bewerking van gegevens beperkt is tot het op een toegankelijke wijze beschikbaar maken van de informatie en de mogelijkheid van goed hergebruik en machine-uitleesbaarheid door derden")
- Lid 3 [redactioneel]: toevoegen: "zoals bedoeld in artikel 22 lid 1 sub b".

HOOFDSTUK 5 – Uitvoering, toezicht en handhaving

Titel 5.1 Uitvoering door Autoriteit Consument en Markt

Afdeling 5.1.1 algemeen

Nummering van titels, afdelingen en artikelnummers prettiger uitlijnen s.v.p. Nu staat bijvoorbeeld afdeling 5.1.3 tussen artikel 5.1.13 en artikel 5.1.14.

Artikel 5.1.4 geschilbeslechting partij-systeembeheerder door ACM

Partijen die een geschil met een systeembeheerder hebben kunnen een klacht indienen bij ACM, maar andersom niet.

Concrete tekstsuggestie: wederkerig maken opdat ook tsb's en dsb's de mogelijkheid krijgen om een geschil met aangesloten en andere systeemgebruikers aanhangig te maken bij ACM.

Het zou de rechtszekerheid en rechtseenheid alsmede de snelle ontwikkeling van de betekenis van de Energiewet ten goede komen indien ook de tsb's en dsb's geschillen met aangesloten en systeemgebruikers over verplichtingen conform de Energiewet aan de ACM zouden kunnen voorleggen. De ACM is als sectorspecifieke toezichthouder daarover bij uitstek ingevoerd.

Terminologie van 'klacht' en 'aanvraag' door elkaar gebruikt.

Concrete tekstsuggestie:
klacht i.p.v. aanvraag

Afdeling 5.1.2 Vaststellen voorwaarden en methoden

Artikel 5.1.9 vaststellen methoden of voorwaarden

Voorwaarden zijn beperkt tot voorwaarden jegens marktpartijen, maar de definitie van marktpartij ontbreekt in H1 art 1.1 (Begripsbepalingen).

Concrete tekstsuggestie:
marktpartijen vervangen door aangesloten en systeemgebruikers (hieronder wordt begrepen: aangesloten en balanceringsverantwoordelijken).

In artikel 5.1.9 staat vaststellen tenzij goedkeuring is vereist. In artikel 5.1.14 staat juist goedkeuren tenzij vaststellen is vereist. Wat als de Verordening ruimte laat om ofwel vast te stellen ofwel goed te keuren; wat geldt dan? Zie ook MvT p.136; tweede alinea; hierin staat goedkeuren tenzij verordening vaststellen toestaat.

Artikel 5.1.10 procedure voorstel voorwaarden of methoden

Suggestie om hier op te nemen dat methoden of voorwaarden ook op initiatief van de tsb of dsb kunnen worden gewijzigd.

Concrete tekstsuggestie:
De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit, respectievelijk voor gas, en elke distributiesysteembeheerder voor elektriciteit, respectievelijk voor gas, draagt zorg voor een door de transmissie- en distributiesysteembeheerders voor elektriciteit of gas gedragen voorstel voor de methoden of voorwaarden en wijziging van deze methoden en voorwaarden.

Artikel 5.1.11 lid 1 sub b toetsingskader ACM en procedure

De focus ligt op elektriciteits- en gasvoorziening, niet op energiesysteem als geheel. Graag de focus uitbreiden met bredere belangen voor het energiesysteem dus ook voor alternatieve gassen en warmte, met name gelet op lid 1 sub d (doelmatig handelen systeemgebruikers): zorg dat ACM breder mag kijken als we breder indienen.

Afdeling 5.1.3 Goedkeuren voorwaarden en methoden

Artikel 5.1.14 goedkeuren methoden of voorwaarden systeembeheerder, interconnectorbeheerder of benoemde elektriciteitsmarktbeheerder

De definitie "benoemde elektriciteitsmarktbeheerder" ontbreekt in de conceptwet. Deze staat wel in de verordening 2019/943 (NEMO).

Concrete tekstsuggestie:

De definitie opnemen in H1 artikel 1.1 met verwijzing naar verordening.

Artikel 5.1.14 lid 3 goedkeuren methoden of voorwaarden systeembeheerder, interconnectorbeheerder of benoemde elektriciteitsmarktbeheerder

In dit artikel staat dat voordat een systeembeheerder ... voorwaarden hanteert... legt hij deze ter goedkeuring voor aan de ACM. Hier wordt verduidelijking gevraagd: geldt dit ook voor nu reeds vastgestelde codes, of geldt dit alleen voor nieuwe voorwaarden die ontstaan na inwerkingtreding van de Energiewet? Tevens is onduidelijk of tsb's en dsb's onder de Energiewet ook nog gezamenlijk voorwaarden ter goedkeuring bij ACM mogen indienen (zoals nu gebruikelijk is).

Titel 5.2 Uitvoering door Onze Minister

Artikel 5.2.4 lid 1 aanwijzing stille curator

Hier staat 'voor een bepaalde termijn'; in huidige Gaswet is dit maximaal 6 maanden met verlenging van 6 maanden (art 5a lid 4). In de huidige Elektriciteitswet (art 13a) ontbreekt deze beperking.

Concrete tekstsuggestie:

Eventueel een beperking in de termijn van een stille curator toevoegen.

Titel 5.3 Toezicht op de naleving

Artikel 5.3.1 toezicht op naleving door ACM

In dit artikel worden bepalingen genoemd waar ACM geen toezicht op zal houden, maar het zal wel duidelijk moeten zijn wie dan wel het toezicht op de betreffende bepalingen gaat doen: de in 5.3.1 genoemde uitzonderingen komen niet terug in 5.3.2.

Artikel 5.3.2 toezicht op naleving door Onze Minister

De term "mede belast" kan discussie oproepen tussen ACM en SodM: wie is nu de eerst verantwoordelijke toezichthouder voor het kwaliteitssysteem? ACM?

Concrete tekstsuggestie:

Tekst aanscherpen zodat ACM primair verantwoordelijk is met uitzondering van de specifieke delen die betrekking hebben op veiligheid gas.

Titel 5.4 Handhaving

Artikel 5.4.1 last onder bestuursdwang

Lid 2 is ingevoerd door de Wet VEt; lid 3 is nu extra ingevoegd. Wat is de toegevoegde waarde van dit derde lid? Kan EZK dit verduidelijken?

Artikel 5.4.3 bestuurlijke boete

Concrete tekstsuggestie:

De Boetecode ACM 2014 dient aangepast te worden (E en G-wet boetes er uit halen). Boetecategorie in Energiewet dient hooguit gelijkwaardig te zijn aan de categorie zoals nu in de Boetecode ACM 2014.

Titel 5.5 Verstrekken en gebruiken van gegevens en inlichtingen

Artikel 5.5.1 lid 2 verstrekken gegevens en inlichtingen aan Onze Minister

Er staat nu "Onze minister kan een termijn stellen ...".

Concrete tekstsuggestie:

Aanpassen naar: Onze minister kan een redelijke termijn stellen.

Artikel 5.5.2 delegatiegrondslag gegevens

We zijn er voorstander van alle rapportageverplichtingen in één AMvB op te nemen. Wij vragen alvast aandacht voor de administratieve lasten die voor de tsb's en dsb's jaarlijks blijven stijgen. Verder is het goed om aan een rapportageverplichting een termijn toe te voegen (jaarlijks, 2-jaarlijks o.i.d.). Hierop kunnen de tsb's en dsb's hun organisatie dan inrichten.

Artikel 5.5.3 gebruik gegevens en inlichtingen door Onze Minister

De Minister kan vertrouwelijke gegevens onder randvoorwaarden doorgeven aan buitenlandse instelling, bestuursorgaan en ACER indien gegevens voor die ander "van betekenis zijn of kunnen zijn". Dit is zeer ruim gesteld. Tot nu toe kan ACM gegevens die voor ACER van betekenis kunnen zijn, al doorgeven aan ACER. Dit wordt dus nu ruimer geregeld voor de Minister.

Concrete tekstsuggestie:

Graag "van betekenis zijn of kunnen zijn" wijzigen in: "redelijkerwijs noodzakelijk zijn"?

Algemeen 1

Op diverse plaatsen wordt verwezen naar: Bij AMvB wordt ..., Bij MR wordt ..., Bij AMvB kunnen ..., Bij MR kunnen ...

De vraag is wanneer de "wordt"-documenten in concept beschikbaar komen en wat de verwachtingen zijn t.a.v. het daadwerkelijk opstellen/consuleren van de "kunnen" documenten.

Algemeen 2

Er is behoefte aan een heldere transponeringstabel om goed in beeld te krijgen of er niet onbedoeld zaken tussen wal en schip vallen.

HOOFDSTUK 6 OVERIG

Titel 6.1. Coördinatieregelingen

Artikel 6.1 coördinatie Onze Minister en Artikel 6.2 coördinatie gedeputeerde staten

In de MvT lezen we op pagina 48 en 141 dat de formulering van artikel 6.1 en 6.2 en het gebruik van de term 'in ieder geval' samen met de artikelen in de Omgevingswet de mogelijkheid biedt om ook een projectbesluit te kunnen laten vaststellen door de Minister oftewel de provincie voor infrastructuur op 110/150 kV en 10-50kV. Dit zou het geval zijn indien de ruimtelijke inpassing van de benodigde capaciteitsuitbreiding (bijvoorbeeld een transformatorstation) uitblijft en er sprake is van respectievelijk een nationaal of provinciaal belang. We juichen dit toe omdat we situaties zien waar het heel lang duurt voordat een gemeente een locatie voor een station goedkeurt. Aangezien vanuit een station niet alleen de energievoorziening wordt verzorgd voor de gemeente waarin het station is geplaatst, maar voor een hele regio, waardoor het station ook van interregionaal en dus provinciaal belang is. Ook zijn stations nodig om duurzaam opgewekte elektriciteit naar andere gebieden te kunnen transporteren en zijn ze daarmee randvoorwaardelijk voor het halen van de klimaatafspraken, die van nationaal belang zijn. We zouden dit graag nog explicieter opgenomen zien door bij artikel 6.1 en 6.2 ook expliciet iets op te nemen in de trant van: "Ook infrastructuur op 110/150 kV en 10-50kV kan aangemerkt worden als werk van regionaal, provinciaal of nationaal belang. Indien ruimtelijke inpassing van benodigde capaciteitsuitbreiding uitblijft, zijn provincie of rijk bevoegd een projectbesluit vast te stellen voor deze infrastructuur."

Overigens moet er in artikel 6.1, lid 1, sub e, 500 kV staan i.p.v. 500 V.

Titel 6.5. Overige bepalingen

Artikel 6.8 decentrale overheden

Moet in dit artikel misschien een uitzondering worden opgenomen voor het vaststellen van de regionale energiestrategieën door de gemeenteraden?

HOOFDSTUK 7 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Algemeen

Veel onderwerpen worden volgens het wetsvoorstel bij AMvB verder geregeld. Over de inhoud hiervan is nog niets concreets bekend. Voor zover de nadere regelgeving tot andere dan de huidige eisen of spelregels leidt, kan ook overgangsrecht vereist zijn. Hoe wordt daarmee omgegaan? Wordt dat in de betreffende AMvB zelf geregeld?

Titel 7.2 overgangsrecht

Artikel 7.2.1 Overgangsrecht grote aansluitingen

Ad artikel 2.6.1: Waarom is hier voorzien in een overgangsbepaling van slechts 2 jaar? (Onbekend is over welk type grote aangesloten het hier gaat. Idem om welk type meetinrichtingen het hier gaat. De termijn van 2 jaar is echter sowieso heel kort). Voorstel is om voor aangesloten met een grote aansluiting een soortgelijk overgangsrecht op te nemen als voor aangesloten met een kleine aansluiting (artikel 7.2.3.).

Voorstel: Artikel 7.2.3a overgangsrecht meetinrichtingen bij grote aansluitingen

Indien een aangeslotene met een grote aansluiting vóór inwerkingtreding van deze wet reeds de beschikking heeft over een geïnstalleerde meetinrichting die tenminste voldoet aan de eisen in de meetcodes zoals deze luiden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding, voldoet de aangeslotene aan artikel 2.6.3 [eisen aan meetinrichtingen].

Artikel 7.2.3 overgangsrecht beschikbaar stellen meetinrichting

In het algemeen stellen wij voor bij AMvB te regelen welke meetinrichtingen of meters vereist zijn. Er moet o.i. rekening worden gehouden met toekomstige ontwikkelingen, maar ook met de reeds aanwezige meetinrichtingen en meters. Zo zijn er nu veel aangesloten met een kleine aansluiting die invoeden of meerdere leveranciers contracteren via secundaire allocatiepunten zonder dat deze beschikken over een slimme meetinrichting waarvan de communicatiefaciliteit aan staat. Het is niet haalbaar om te eisen dat deze aangesloten direct bij inwerkingtreding van de Energiewet over een slimme meetinrichting moeten beschikken die administratief aan staat. Zoals in hoofdstuk 2 al aangegeven stellen wij voor invoedende aangesloten met een kleine aansluiting voor, een slimme meetinrichting die administratief aan staat, te eisen zodra voor invoeding een ander dan de leverancier wordt gecontracteerd.

De onderhavige overgangsregeling wil bepaalde oude slimme kv-meters gelijk stellen met nieuwe. Mogen wij er dan van uitgaan dat slimme meters voor kleine aansluitingen die thans conform de AMvB metereisen zijn toegestaan, onder de voorgestelde onderhavige regeling vallen (dus ook die vallen onder de overgangsbepalingen van de bestaande AMvB)?

Zo ja, dan moet de overgangsbepaling uit art. 26af van de huidige Elektriciteitswet 1998 ook nog worden overgenomen. (Een op afstand uitleesbare meetinrichting, die aan een afnemer als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, ter beschikking is gesteld tussen 31 december 2005 en 1 januari 2012, wordt voor 15 jaren, te rekenen vanaf de datum van terbeschikkingstelling aan die afnemer, aangemerkt als een meetinrichting die voldoet aan de krachtens artikel 95la, eerste lid, gestelde eisen.)

Verder moet er ook nog iets geregeld worden voor slimme meetinrichtingen voor kleine aansluitingen die na inwerkingtreding van de Energiewet geplaatst worden en nog voldoen aan de oude eisen (omdat er voorraden zijn).

Omdat het moeilijk is te bepalen welke overgangsbepalingen hier nodig zijn zolang de nieuwe eisen niet bekend zijn, vragen wij ons af of het niet beter is de onderhavige overgangsregels op te nemen in de AMvB als bedoeld in artikel 3.4.24 waarin de nieuwe eisen worden geregeld.

Verder is nog een overgangsregeling vereist voor aangeslotenen met een kleine aansluiting die nog beschikken over een analoge meter of een digitale meter die niet aan de op grond van het wetsvoorstel te stellen eisen voldoet. Hierbij moet bedacht worden, dat ook al wordt de dsb verplicht overal een nieuwe meetinrichting te plaatsen die aan de eisen die krachtens het wetsvoorstel gesteld zullen gaan worden, moet voldoen, de dsb helaas regelmatig niet in staat is de meetinrichting te vervangen (bijvoorbeeld omdat de dsb niet wordt binnengelaten) et cetera. Mogelijk moet deze overgangsregeling wel beperkt worden tot situaties dat geen gebruik wordt gemaakt van bepaalde rechten, om te bewerkstellingen dat meegewerkt wordt aan het omwisselen van de betreffende meters.

Artikel 7.2.4 regels tijdens uitrol slimme meetinrichtingen

In lid 1 moet de datum nog worden aangepast, gelet op het (controversieel verklaren van) het wetsvoorstel afbouw salderingsregeling.

Lid 3, op grond waarvan een systeembeheerder op verzoek ook in andere gevallen bij een kleine aansluiting, een slimme meetinrichting moet aanbieden, moet een “kan-bepaling” worden.

Aan lid 4 moet toegevoegd worden: “of niet efficiënt is in verhouding tot de geraamde potentiële energiebesparingen op lange termijn” (zie o.a. art. 26ae lid 2 sub a. E-wet)

Artikel 7.2.5 overgangsrecht erkenning meetverantwoordelijke partij

Tekst moet aanvangen met: Een meetverantwoordelijke partij die [...]. Toegevoegd moet worden dat een meetverantwoordelijke partij die krachtens de huidige regels is erkend, zijn erkenning behoudt totdat definitief op een nieuwe erkenningsaanvraag is beslist.

Artikel 7.2.6 overgangsbepaling meettarieven

Commentaar 1 (lid 1)

Er is nog geen duidelijkheid over de methodiek voor het bepalen van de per kalenderjaar sinds 2011 met de meettarieven gerealiseerde verschillen tussen kosten en opbrengsten. Het CBb heeft op 18 juni 2019 bevestigd dat de ACM hierover nog geen besluiten heeft genomen. Daarbij dient rekening te worden gehouden met het feit dat de Regeling meettarieven beoogt de systeembeheerders gedurende de looptijd niet meer of minder tariefopbrengsten te geven dan hun individuele kosten.

Tekstsuggestie (voor extra lid 3):

3. De ACM stelt in de reguleringsmethode vast op welke wijze de kosten en opbrengsten zullen worden ingepast in de kosten van de aansluitaak.

Tekstsuggestie (voor extra lid 4):

4. Hierbij zullen eventuele resterende cumulatieve verschillen, worden verrekend in de eerstvolgende reguleringsperiode, rekening houdend met de uitgangspunten van de MR Meettarieven rond de ontwikkeling van de overwinsten bij de DSB's.

Tekstsuggestie voor toelichting: Bij het bepalen van de cumulatieve verschillen houdt ACM rekening met de achterliggende uitgangspunten van de MR Meettarieven waarom het de DSB's door de wetgever was toegestaan om overwinsten op te bouwen, namelijk om via stabiele tarieven de

acceptatie van de slimme meter niet in gevaar te brengen. Dat hierdoor initieel overwinsten werden gerealiseerd door de netbeheerder is hier een logisch gevolg van.

Commentaar 2 (lid 2)

Voordat kan worden gecorrigeerd voor de cumulatieve verschillen uit lid 1, zal eerst de methodiek van vaststelling van deze verschillen moeten worden vastgesteld.

Artikel 7.2.11 overgangsrecht transmissie-, distributie- en interconnectorbeheerders

Binnen Alliander N.V. (d.w.z. een deelneming van Liander N.V.) lopen nog lease-transacties voor onder andere elektriciteits- en gasnetwerken. Voor deze transacties is het relevant dat de geldende overgangsbepalingen hiervoor waar nodig worden herformuleerd vanwege wijzigingen in de nieuwe Energiewet. Alliander N.V. zal hier separaat aandacht voor vragen.

In ieder geval ontbreekt nog overgangsrecht omdat veel codes (grotendeels) verdwijnen en de mogelijke inhoud van de resterende codes sterk zal afhangen van voorziene nadere regelgeving en het voorziene verschil tussen vaststellen en goedkeuren van voorwaarden en methodes (zie ook algemene opmerking)

Er is verder ten onrechte geen overgangsrecht voorzien voor de wijzigingen van de toegestane handelingen en activiteiten voor infrastructuurbedrijven. Bepleit wordt overigens de voorgestelde wijzigingen ongedaan te maken. In dat geval kan overgangsrecht ook achterwege blijven.

Tenslotte zijn ten onrechte een aantal overgangsbepalingen uit de Wet voortgang energietransitie (Wet VEt) niet opgenomen in deze wet. Het betreft in ieder geval de bepalingen met betrekking tot het ter beschikking stellen van transformatoren en installaties (artikel VI, tweede lid, Wet VEt), aansluitpunten gas (artikel XI Wet VEt) en handelingen en activiteiten met betrekking tot warmte voor zover deze niet onder artikel 17c Elektriciteitswet 1998 en artikel 10d lid 2 Gaswet vallen (artikel VIIIa sub b en XIVs sub b.).

De hiervoor bedoelde ter beschikking stelling en handelingen en activiteiten mogen op grond van het overgangsrecht in Wet VEt voor onbepaalde tijd worden voortgezet en worden ook door enkele netbeheerders voortgezet. Aansluitpunten zijn ook nog steeds aanwezig in de systemen voor gas. Wij dringen er daarom op aan de volgende bepalingen in de Energiewet toe te voegen:

Ter vervanging van artikel VI, tweede lid Wet VEt:

Indien voor 1 januari 2019 een transformator ter beschikking is gesteld aan een eindafnemer, houdt de transmissiesysteembeheerder of de distributiesysteembeheerder op verzoek van de eindafnemer deze transformator ter beschikking gesteld en wordt deze transformator beheerd door de transmissiesysteembeheerder of de distributiesysteembeheerder. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing op een installatie.

Ter vervanging van artikel VIIIa sub b. en XIVa sub b. Wet VEt:

In afwijking van de artikelen 3.3.10 kan een infrastructuurbedrijf handelingen en activiteiten met betrekking tot warmte die vallen buiten de in artikelen 3.3.10 genoemde werkzaamheden, die door hem werden verricht voor 1 januari 2019 blijven verrichten.

Ter vervanging van artikel XI Wet VEt:

1. Onder een aansluiting voor gas wordt in de Energiewet mede verstaan een aansluitpunt, dat bestaat uit een deel van de aansluiting van het transmissiesysteem of distributiesysteem tot en met de eerste afsluiter die is aangelegd voor 1 januari 2019.

Kenmerk

BR-2021-1798

Datum

11 februari 2021

2. Indien sprake is van een aansluitpunt als bedoeld in de Gaswet zoals die luidde voor 1 januari 2019, beperkt de taak, bedoeld in artikel 3.4.11 lid 1 van de Energiewet, zich tot het in gebruik geven, beheren en onderhouden van dat aansluitpunt.
3. De Autoriteit Consument en Markt betreft in aanvulling op artikel 3.8.3 van de Energiewet de kosten die verband houden met de uitvoering van de taak, bedoeld in het tweede lid, bij het vaststellen van de tarieven.